

УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ

Београд, 2016

ЕДИЦИЈА ПОСЕБНА ИЗДАЊА

МИРА СТАНИШЕВ
НЕКО ЈЕ УКРАО СУНЦЕ
Изабране драме

Издавач

Удружење драмских писаца Србије

Београд, Господар Јевремова 19

www.drama.org.rs

Одговорни уредник

Миладин Шеварлић

Београд, 2016

Тираж: 300 примерака

ISBN 978-86-85501-52-4

Графичка обрада, штампа и повез

БЕОГРАФ, Зарије Вујошевића 55, Београд

МИРА СТАНИШЕВ

НЕКО ЈЕ УКРАО СУНЦЕ
Изабране драме

САДРЖАЈ

<i>Миладин Шеварлић: ПРЕДговор</i>	7
<i>Ана у Земљи кишиобрана</i>	11
<i>Кад се вјештица заљуби</i>	33
<i>Моја кума Јулија</i>	55
<i>Неко је украо Сунце</i>	81
<i>Гласам за живот</i>	103
<i>Стари добри сок од руже</i>	129
<i>Потражи ме у предграђу</i>	153
<i>Милован Здравковић: ПОговор</i>	187
<i>О аутору</i>	193

ПРЕДговор

У књижевном изразу савременог доба још истрајава жанр – античког корена а савремене рефлексije – Драма.

Тематски подржана развојем цивилизацијских каламбура и посрнућа Драму (са великим Д) увек вребају исте замке:

- Изазов директне комуникације.
- Неизбежност фабуле.
- Условљеност прихватања ауторских асоцијација.

Универзалност публике се увек по правилу подразумева.

Да ли је баш тако ?

Има ли Драма (са великим Д) право на жанровску подељеност по социјалној, родној и узрасној детерминацији? Ако за прве две категорије текстуална метаморфоза глумачког и редитељског представља баланс поделе недељивог, узрастна детерминизација је запостављена, а тако важна. Иако променљива категорија што се узраста тиче, јако су важне она драмска остварења за најмлађе које ми зовемо деца. Можда не толико фабулом, јер тематски се ослањају на бајке, легенде, проверене текстове књига за децу, колико искреном изражајношћу актера у преношењу написаног у доживљено.

У том путу ка одрастању уз позориште, али и формирању укуса, чак и погледа на свет, важна је још једна димензија – активно учешће у позоришној фантазији најмлађих не само као публике, него и као извођача.

Тешко је заборавити јединствену књигу из избора лектире за основну школу: „На позорници – изабрани драмски текстови за децу“ (*Младо покољење – Нолит*, Београд, 1972) коју је приредила Зора Меденица. Ова књига је била намењена ученицима трећег разреда. У више од 10 издања, са просечним тиражом по издању од 15. 000 примерака, као и 2 истоимене свеске на брајевом писму имала је мисионарску улогу за драмску уметност у нас. Тешко је заборавити и шта су у нашој позоришној збиљи урадили мали читаоци и извођачи који су ступили на тле богиње Талије као одрасли у периоду 1980-2000 година. Тада је ова књига волшебно ишчезла из лектире. Основно-школски узраст дуго је одолевао погубним гама зрацима општег заборава и антихуманизације одрастања и животне збиље.

Уместо речи *деца*, *омладина*, *млади* стигао је нови термин – ТИНЕЈЦЕРИ. Реч тинејџер заправо је била етикета коју су четрдесетих година 20. века сковали амерички истраживачи тржишта. Овај термин брзо је уведен у свакодневни говор пре свега у Британији и САД.

Питер Лори у свом раду „Тинејџерска револуција“ тврдио је да: „Карактеристична чињеница у понашању тинејџера је економске природе; они троше много новца на одећу, плоче, концерте, шминку, часописе; све оне ствари које дају тренутно задовољство, а не трају дуго.“

Овакав концепт омладине је временом и врло брзо преузео доминантну улогу у друштву. Он је у потпуности одговарао новонасталој ситуацији у свету и изградњи потрошачког друштва у коме увелико живимо.

А позориште и његова улога?

У поплави новотарија и *лизинг* (енгл. *leasing*) и *тајм шеринг* (енгл. *time-sharing*) позоришта, исправније анти-позоришта, млади људи овог ураста остављени су да се сами сналазе у животној цунгли тржишне економије и подређивања свести токовима новца и потрошачке идеологије.

Наша животна збиља, која је на крају XX века у свим сегментима задовољила постулате античке трагедије је ван позоришта очекивала спас као божанску руку – чаробну *Деус екс махина* (лат. *Deus ex machina*, грч. *ἀπο μηχανῆς θεός*) силу која се изненада појављује и решава нерешиву ствар. Али, сила никада не спасава.

Традиционални појам КАТАКЛИЗМА добио је своју модерну раминисценцију у култури – ТРАНЗИЦИЈА. Транзицијски клонови преузимају дизгине кочија или таљига културе и...

У тим условима, скрајнуто од испитивачких погледа глобалних душебрижника, у окружењу образвног процеса и ваннаставних активности као из бунта, уствари, из истинске потребе за пратемљем Дrame (са великим Д) рађао се процес настанка нове позоришне педагошке поеме. Аутор је Мира Станишев, просветни радник, професор књижевности, који није могао да се помири са брисањем света бајки, традиције, породичних и истинских људских вредности и пре свега љубави. Посвећенички, готово заверенички, она је са својим ученицима (у безброј генерација) писала, тумачила и режирала позоришне комаде „за“ и „о деци“, „за“ и „о младима“ и што је још важније неуморно их делила са публиком на свим просторима у свим узрастима.

Отуда овај избор драмских текстова под једним насловом „Неко је украо Сунце“ заслужује саборно представљање у штампаном облику.

Драмска радња на папиру, у сировим занатским условима дијалога, као готово јединог изражајниог средства знатно се разликује од режиране, сценографски и глумачки обрађене представе. Колективни чин уметничког доживљаја са позорнице у књизи добија јаку субјективну и индивидуалну ноту. Из дијалога, слова и белина, читалац сам режира и домишљава своју причу, ствара своје кулисе и костиме. Тада сам креира само њему знане карактере и ликове на прочитаном предтексту. Рампа је тада у читоцу. Ипак, писац и читалац сами доводе причу до краја и како би се то данас животно рекло: „Нема лажи – нема преваре!“ Када исти текст дође у руке режисера, сценографа, уђе у главе и срца глумаца и свих других мајстора театра, настаје нова, али другачија прича.

Што је више прича на исти текст – то је текст вреднији.

Магија читања и магија позоришта заједно доводе до чаролије уметности.

Овај избор драмских текстова је прави пут ка том циљу.

Миладин Шеварлић

Ана у Земљи кишобрана

ЛИЦА:

АНА

дјевојчица која увијек – баш увијек заборави да понесе кишобран и
увијек, баш увијек покисне

ГОСПОЋИЦА ПЕЛАГИЈА

Анина брижна стара дадиља

МИЛИЦА

докторица

ВОЈСКОВОЂА (АНА 2)

лијеп као нека дјевојка зато што је дјевојка

ДЈЕЧАК

Анина симпатија из сусједног разреда који увијек
– баш увијек заборави да стави капу и увијек – баш увијек покисне

ПРИНЦ

мало уображен, мало размажен

КРАЉИЦА ЗЕМЉЕ КИШОБРАНА

КРАЉИЦА ЗЕМЉЕ КАПА И ШЕШИРА

ПОДАНИЦИ ИЗ ЗЕМЉЕ КИШОБРАНА

ПОДАНИЦИ ИЗ ЗЕМЉЕ КАПА И ШЕШИРА

I

Трпезарија. Госпођица Пелагија ужурбано хода горе-доле по трпезарији и с времена на вријеме провири кроз прозор. Чује се јака киша и грмљавина.

ПЕЛАГИЈА: Киша, киша, киша... (*гледа кроз прозор*) Страшно! Не само киша, него и прави правцати пљушак! Чујете ли како пљушти? О, не смијем ни да помислим како ће само Ана доћи мокра као миш... Ах, та непослушна дјевојчица! Опет ми је у школу побјегла без кишобрана. А њени родитељи, кад се врате са пута, рећи ће ми: "Госпођице Пелагија, Ви је нисте добро чували!" О, јадна ја са тако непослушним дјететом. А шта би вриједило и да је понијела кишобран, кад га у школи увијек изгуби или заборави, па опет покисне?! То дијете као да је алергично на кишобране, само што не почне да се чеше када види кишобран – овако, овако... (*чеше се по глави*)

(Ана се шуља иза Пелагијиних леђа)

ПЕЛАГИЈА: Ана! Како си ме уплашила! Па ти си, дијете, потпуно мокра...

АНА: Да, као што видите, тета Пелагија...

ПЕЛАГИЈА (*строго*): А зашто ниси понијела кишобран? А? Питам ја тебе?

АНА: Па, овако – то је мало дужа прича. Понијела сам ја кишобран – доиста – и идем ја тако улицом – идем, идем...

ПЕЛАГИЈА: Добро – идеш ти улицом – и?

АНА: И тако ја идем, идем улицом и идем...

ПЕЛАГИЈА: И идеш...

АНА: Да – идем – кад он – иду два разбојника – прекрили лице неким тамним капама – ма, страшно – и кажу: "Стој, руке у вис, дај нам кишобран или ћемо пуцати!" И шта сам друго могла? Дала сам им кишобран, али сам их лијепо замолила: "Молим Вас, разбојници, свратите код тета Пелагије у Улицу

- липа број 22 и кажите јој да сте ми отели кишобран јер се она јако љути кад покиснем. ” Да ли су долазили?
- ПЕЛАГИЈА: Да, баш су дошли и сам ном попили кафу. Тако ми је жао што сам заборавила да их понудим слатком од дуња... А, како објашњаваш то што је твој кишобран овдје, у стану... ?
- АНА: Е, па можда су дошли док ти ниси била код куће... А можда... А можда су опљачкали неки љепши кишобран па су овај мој одлучили да врате...
- ПЕЛАГИЈА: Ана – да ли је лијепо тако измишљати? Као и увијек – ниси понијела кишобран у школу! И, као и увијек прехладила си се! И као и увијек – сигурно имаш мало повишену температуру. А? (*отипава јој чело*) Па ти гориш!! Брзо... Брзо... Брзо... Пресвуци се! Осуши косу! Ја ћу звати докторицу... (*узима телефон*)
- Хало, хало... Докторице Милице, овдје госпођица Пелагија, дадиља непослушне дјевојчице Ане... Ана је опет заборавила понијети кишобран у школу, и Ана је опет покисла, и Ана опет има температуру и ако бисте могли... Да, ако можете одмах... Мислим да је веома хитно... (*Пелагија сама хода по соби*) Ох, та непослушна дјевојчица... Сваки пута јој кажем: „Понеси кишобран!” Али, не – Ана се извуче из куће као миш и наравно кишобран не понесе. Чак и кад је испратим до врата, она кришом кишобран остави у дворишту.

Чује се звоно на вратима

- МИЛИЦА: (*долази на тротинету и пјева*) Пилулице и таблете јако воли свако дијете, Инјекције мало боле, зато дјеца сируп воле! Ах, ах, та непослушна дјевојчица. Зовите је да је погледам.
- ПЕЛАГИЈА: Анаааа!!!
- АНА: Долазим, госпођице Пелагија! О, добар дан, докторице Милице.
- МИЛИЦА (*прекорно*) Ана, Ана... Па ти си опет болесна. А зашто? Као и

увијек – зато што си покисла! Хајде да видимо грло. Кажи:
“Аааа!”

АНА: Аааа!

МИЛИЦА: Грло је јако упаљено. Уосталом, као и увијек кад покиснеш. То овако више не може! Сваких седам дана таблете и инјекције, а ти се опет разболиш. Не, не! Прописујем ти седмодневни боравак у Земљи кишобрана.

АНА, ПЕЛАГИЈА: (*зачуђено*) Земљи кишобрана???

МИЛИЦА: Да, Земљи кишобрана! Седмодневна обука ношења кишобрана. Наши стари су говорили: “Боље спријечити, него лијечити.”

АНА: Не, не – не могу ићи – шта ће моје другарице без мене? А родитељи?

ПЕЛАГИЈА: Родитељи се неће вратити са пута док ти не дођеш из Земље кишобрана. А – у школу ионако не би ишла...

МИЛИЦА: (*строго*) Малена – можеш да бираш: или болница или Земља кишобрана...

АНА: Наравно, наравно – већ сам изабрала – само не болница! Идем са Вама у Земљу кишобрана.

МИЛИЦА: Па онда пођимо – Земља кишобрана је далеко, а пут је веома дуг... Довиђења, госпођице Пелагија и немојте ништа да бринете за Ану – тамо ће је добро пазити. И уосталом – научити да носи кишобран!

ПЕЛАГИЈА: Надам се – мада је тешко повјеровати у то. Довиђења. (*маше*)

Милица и Ана одлазе.

МИЛИЦА: (*нјева*) “Пилулице и таблете јако воли свако дијете...”

II

Земља кишобрана. Краљица шета са поданицима. У рукама им кишобрани живих боја.

МИЛИЦА: Добар дан, Ваше кишобранство, краљице Земље кишобрана...

КРАЉИЦА: Кишан дан ја Вама желим, докторице Милице. Чему могу да захвалим за Ваш изненадни долазак?

МИЛИЦА: Довела сам Вам једну дјевојчицу на обуку ношења кишобрана. Мислим да ће јој седам дана код Вас бити довољно да савлада навику редовног ношења кишобрана – бар у школу.

КРАЉИЦА: То неће моћи!

ПОДАНИЦИ *(сви углас)* То неће моћи!!!

МИЛИЦА и АНА *(заједно, зачуђено)* Како неће моћи?

КРАЉИЦА *(узздахне)* Знате – за Земљу кишобрана наступила су веома тешка времена... Ах... А свакога дана очекујемо да нас нападне војска Земље капа и шешира!

МИЛИЦА: Па то је нечувено! Зар се до сада нисте заједно борили против кише?

КРАЉИЦА: Ах, да... Али то су прошла добра стара времена... Њихова краљица – уф, не волим ни да је се сјетим – дошла је на идеју да ми – народ Земље кишобрана, треба да признамо да су капе и шешири много бољи у одбрани од кише од кишобрана! Не могу да вјерујем! Ужас! И ето... Ма, наравно, то нисмо хтјели признати – а и како бисмо могли? Замислите Ви, капе и шешири бољи од кишобрана... Нечувено! Пих!

ПОДАНИЦИ *(сви углас)* Пих!

МИЛИЦА: Па, не знам како бих рекла – капе и шешири су добри – свакако...

- КРАЉИЦА: Како се само усуђујете?! Ништа Вас од кише не може заштитити тако као кишобран... То и мала дјеца знају...
- МИЛИЦА *(погледа у Ана)* Па, и не баш сва... А шта мислите да ја ову дјевојчицу ипак оставим? Можда рат и неће почети баш за седам дана, док је она овдје... Обећала сам њеној дадиљи... Превалиле смо толики пут, а сад испада да је узалуд... Да је ипак оставите? *(молећиво)* То је само седам дана.
- КРАЉИЦА: То неће моћи!
- ПОДАНИЦИ *(сви углас)* То неће моћи!!!
- МИЛИЦА: Добро, кад је тако. Покушаћу да је оставим у Земљи капа и шешира. Па – не штите капе и шешири као и кишобрани, али боље ишта него ништа...
- КРАЉИЦА: О, зар бисте могли учинити тако нешто? Па, сад сам Вам управо рекла да су кишобрани, ах, кишобрани најбоља заштита против кише...
- МИЛИЦА: То и ја мислим, али Ви не желите да је оставите овдје... Немам другог избора...
- КРАЉИЦА *(размишља)* Па, можда да питамо војсковођу...
- ПОДАНИЦИ *(сви углас)* Да питамо војсковођу...
- КРАЉИЦА: Војсковођо!
- ВОЈСКОВОЂА *(женским гласом)* Звали сте ме, Ваше кишобранство?!
(закашље се, дубљим гласом)
Звали сте ме, Ваше кишобранство?!
- КРАЉИЦА: Знаш, војсковођо, имам деликатан проблем. Докторица Милица ја довела једну дјевојчицу на обуку ношења кишобрана... Али, ја се плашим да ће нас напасти Земља капа и шешира и мислила сам да је не примимо. Али, докторица ће је онда одвести у Земљу капа и шешира... Још треба они да пусте глас како не примамо дјецу... Ти треба да одлучиш...

(Милица и Ана моле иза краљичиних леђа)

ВОЈСКОВОЂА: Па... Па... (*дубоким гласом*) Кад боље размислим... Кад боље размислим... (*дубоким гласом*) Можда да питамо дјецу...
Дјецо, да ли да Ана остане у Земљи кишобрана?

МИЛИЦА (*скандира*) Нека остане, нека остане!

СВИ: Нека остане!

ВОЈСКОВОЂА: Нека остане!

Ана и Милица скачу и радују се.

 III

- ПОДАНИК 1: Кишан дан, Ваше кишобранство!
- КРАЉИЦА: Кишан дан!
- ПОДАНИК 2: Кишан дан, Ваше кишобранство!
- КРАЉИЦА: Кишан дан!
- ВОЈСКОВОЂА *(женским гласом)* Кишан дан... *(закашље се, дубљим гласом)*
Кишан дан, Ваше кишобранство.
- КРАЉИЦА: Кишан дан!
- АНА: Добра дан, кишобранско височанство!
- КРАЉИЦА: О, па ово је нечувено! Кишобранско височанство! Ко је то још чуо?! Уосталом, можда не звучи лоше... Још ћу да размислим о томе...
- СВИ *(шапћу Ани)* Ваше кишобранство! Ваше кишобранство!
Извини се!
- АНА: Извините, Ваше кишобранство...
- КРАЉИЦА: Добро, добро... Али зашто касниш, дјевојчице? И побогу, гдје ти је кишобран?!
- АНА: Кишобран? Кишобран? Па не пада киша!
- ПОДАНИЦИ *(шапућу Ани)* Кишобран се носи и кад је облачно...
- АНА: Да, да, кишобран се носи и када је облачно! Ја сам кренула са кишобраном, али – нећете ми вјеровати...
- КРАЉИЦА: Не, нећу ти вјеровати!
- АНА: Али, слушајте – наишли су разбојници и... И кажу они мени...
- КРАЉИЦА: Ја нисам више мала да слушам бајке! Доста, доста. *(запуши уши рукама)* Те приче сам чула од дјеце која су овдје била прије тебе.
- ПОДАНИЦИ *(шапућу Ани)* Донеси брзо кишобран...
- АНА: Идем по кишобран... Гдје сам га само оставила?
- ВОЈСКОВОЂА *(женским гласом)* Хајде... *(дубљим гласом)* Хајде, брзо, брзо...

Помоћи ћу ти да га нађемо... Брзо...

(Војсковођа и Ана отрче)

КРАЉИЦА: Припремите се. Вјежба почиње!

(Војсковођа и Ана дотрче)

КРАЉИЦА: И када је сунчан дан ми имамо кишобран!

ПОДАНИЦИ *(сви углас)* И када је тмуран дан ми носимо кишобран!

Ана у плесу убоде кишобраном краљицу:

СВИ ПЈЕВАЈУ: Када киша пада
Чак и с мало града
И кад вјетар дува
Глава нам је сува.
Јер када је тмуран дан
Ми носимо кишобран
Глава нам је сува
Кишобран је чува!
Ми носимо кишобране
И волимо кишне дане...

КРАЉИЦА: Отворите кишобране!

Сви отварају кишобране. Ана отвори сломљен кишобран.

КРАЉИЦА: Овом дјетету нема помоћи. Ох, ох... Овакву дјевојчицу још никада нисмо добили...

ВОЈСКОВОЂА: Кишобранско височанство... Овај, извините... Ваше кишобранство, ја ћу помоћи Ани да савлада обуку!

КРАЉИЦА: Ето сад и ти! Кишобранско височанство! Можда и не звучи тако лоше... У реду, у реду... Али, не вјерујем да ту има наде... Идемо, поданици моји!

Одлазе.

АНА: Стварно ћеш ми помоћи! Ти си тако добар...

ВОЈСКОВОЂА *(женским гласом)* Наравно да ћу... *(закашље се, па дубоким*

гласом) Наравно да ћу ти помоћи...

АНА: А шта је са твојим гласом?

ВОЈСКОВОЋА: (*дубоким гласом*) Ништа, шта би било? Немој ту да измишљаш криве глисте, него иди по други кишобран, па да почнемо...

Ана отрчи.

ВОЈСКОВОЋА: Она је изгледа примјетила нешто... (*скида перику*)

АНА (*враћа се*) Е, заборавила сам да те питам, гдје да нађем други кишобран, јер... (*врисак*) Па ти си дјевојка!

ВОЈСКОВОЋА: (*брзо навуче перику*) Чини ти се.

АНА: Не чини ми се! Видјела сам! Имаш косу.

ВОЈСКОВОЋА: Наравно да имам косу! Што не бих имао косу?!

АНА: Ако ми не признаш рећи ћу свима. Тешко ћеш их убједити са тим (*руга се дубоким гласом*) “А што не бих имао косу?”

ВОЈСКОВОЋА: Добро, ти досадна дјевојчице... Јесам – дјевојка сам. Ето! Да ли си сад задовољна?

АНА: Па зашто то кријеш?

ВОЈСКОВОЋА: Ех, зашто?! Питам ја тебе зашто! Мојој мајци не можеш објаснити неке ствари. Од како је мој отац умро, ја сам преузео војску. Мајка мисли да се дјевојке војсковође нико неће плашити...

АНА: Па доиста, никада нисам чула да дјевојка води војску у рат... А стварно, да ли си до сада некада раговала?

ВОЈСКОВОЋА: Ма не. Али сада сигурно хоћемо са Земљом капа и шешира. Све је то толико глупо.

АНА: Плашиш ли се? А ко води њихову војску?

ВОЈСКОВОЋА: Наравно да се плашим. Њихову војску предводи млади принц. Прича се да је јако добар и храбар војсковођа. Ја сам га само два пута срела – први пут на шумском путу када нисам била обучена као војсковођа. Није знао ко сам, мислио је да сам нека дјевојка из села иза шуме. Рекао је да никада љепшу дјевојку

- није видио и замолио ме да опет сутра дођем на исто мјесто.
- АНА: И – да ли си отишла?
- ВОЈСКОВОЋА: *(тужно)* Да, али обучена као војсковођа. Нисам смјела допустити да сазна ко сам. Сигурност моје земље зависи од чувања ове тајне. Тада још није било говора о рату, па само мало попричали о пушкама на воду.
- АНА: Није те препознао?
- ВОЈСКОВОЋА: Не. Додуше, рекао ми је да личим на некога кога познаје и чудно ме је гледао. Зато сам морала да одем. Он је остао да чека... *(уздахне)* А тако је лијеп...
- АНА: Хеј, види, види... Па он ти се допада! Заљубљена, а?
- ВОЈСКОВОЋА: Како ћу се заљубити у њега кад он и не зна да сам ја дјевојка?
- АНА: Не буди глупа, па довољно је да ти знаш да је он младић, и то богами – лијеп па да се заљубиш!
- ВОЈСКОВОЋА: Чини ми се да сам се заљубила.
- АНА: *(скаче)* Тако те волим! Љубав ће спасити свијет! Ваша љубав ће бити препрека рату!
- ВОЈСКОВОЋА: *(тужно)* Што си ти смјешна... Заборавила си једну ситницу: он не зна да сам ја дјевојка, он воли дјевојку из села. Додуше, то сам ја, али он то не зна и никада неће сазнати.
- АНА: Пази стварно! Тако бих жељела да видим тог принца? Како могу да га видим? Мооооооо теее!!!
- ВОЈСКОВОЋА: Видјећеш га кад нас нападну и побједе...
- АНА: Ја желим да га видим сад!
- ВОЈСКОВОЋА: Једино да се пришуљамо до њиховог дворца... Али, то је веома опасно... Могли би да нас заробе...
- АНА: Ма дај, не буди плашљивица... Идемо?!
- ВОЈСКОВОЋА: Али мораш ми обећати да о овоме нећеш причати никоме...
- АНА: А за какву ти мене дјевојчицу сматраш? Да ли ти изгледам као неко ко не зна да чува тајну? Да ли мислиш да сам тужибаба?
- ВОЈСКОВОЋА: Добро, добро... Стани мало! Вјерујем ти – де...
- АНА: Уосталом... *(спушта главу)* И мени се допада један дјечак из

сусједног разреда. Али нисам га видјела читаву вјечност – већ три дана га нема у школи – вјероватно је прехлађен. И он, као и ја, никада не носи кишобран ни капу.

ВОЈСКОВОЋА: Ето – сад ваљда и сама видиш колико је важно носити кишобран! Покуснеш, прехладиш се и куд ћеш горе! Него, ако ћемо ићи – пођимо!

АНА: (*салутира*) Разумем, храбри војсковођо!

ВОЈСКОВОЋА: Не глупирај се! Полази!

АНА: Стани мало! Нисам те питала како ти је име. Мислим – твоје женско име...

ВОЈСКОВОЋА: Нећеш ми вјеровати, али – и ја се зovem Ана!

АНА: Супер! Ја ћу бити Ана број 1, а ти буди Ана број 2!

ВОЈСКОВОЋА: Пођимо, Ана број 1!

АНА: Пођимо, Ана број 2!

- КРАЉИЦА *(долази са свитом)* Кишан дан Вам желим, моји поданици.
ПОДАНИЦИ *(сви углас)* Кишан дан, Ваше капуљичасто шеширство!!!
КРАЉИЦА: Хоћемо ли почети са нашом вјежбом? Ох, ох, па ти дјечаче
опет немаш шешир! Шта да радим са овако непослушним
учеником?
- ПРИНЦ: Не брини, драга мајко, ево... Ја ћу му посудити један од својих
шешира. Хоћеш овај?
- ДЈЕЧАК: Може.
- ПРИНЦ: Не, тај ти не могу дати, мени баш лијепо стоји.
- ДЈЕЧАК: Па дај овај!
- ПРИНЦ: Е... Овај никако не могу... Тај сам добио на поклон за
рођендан
- ДЈЕЧАК: Од кога?
- ПРИНЦ: Е, па – сад баш не знам од кога... Али знаш – битан је
рођендан...
- ДЈЕЧАК: Онда ми дај ову капу...
- ПРИНЦ: Капу! Е – капу ти не могу дати... Капа ми треба – баш ова ми
треба...
- КРАЉИЦА: *(нестрпљиво)* Хоћемо ли почети? Па ти још немаш шешир...
ДЈЕЧАК: *(кришом узима принцу шешир и ставља на главу)* Ево, имам.
Можемо почети.
- ПЈЕВАЈУ И ПЛЕШУ:
- Кад вјетар пири
Ту су нам шешири
Кад вјетар дува
Капа главу чува
А кад киша пљушти јаче
Добре су и капуљаче...
Кад почне хладна киша
Не смије да се околиша
Бијелу, роза или плаву

- Капу стави ти на главу
 Кад хладна киша пљушти,
 На твоју главу се стушти
 Стави шешир па нек дува,
 Глава ће ти бити сува.
 Глава ће ти бити сува,
 Јер ти шешир главу чува.
- КРАЉИЦА: Одлично, одлично! (*пљеиће*) Дивно, дивно! (*пљеиће*) Красно, красно! (*пљеиће*) А сада важно саопштење: Моје Капуљи-
 често шеширство је одлучило овог тренутка, да вам саопштим овога тренутка, да у рат крећемо овога тренутка!
- ПРИНЦ: Стани мало – мислиш – овога тренутка?
- КРАЉИЦА: Да овога тренутка! (*пљеиће*)
- ПРИНЦ: А шта овога – тренутка?
- КРАЉИЦА: Одлучила, саопштила – крећемо у рат – све у једном тренутку!
- ПРИНЦ: (*плашљиво*) А шта мислиш, мамице, да пођемо неког другог тренутка? Можда баш сад и није тренутак?
- ПОДАНИЦИ: (*разочарано*) О, о, о, о, о!
- КРАЉИЦА: Није ваљда да се плашиш? (*у невјерици*) Мој син да се плаши? И то чега? (*презриво*) Кишобрана?
- ПРИНЦ: Ма, не плашим се мамице, само ме нешто боли стомак. А мислим да имам температуру. Пипни ми чело.
- ПОДАНИЦИ: (*разочарано*) О, о, о, о, о!
- КРАЉИЦА: (*типа му чело*) Немаш температуру, а стомак ће те проћи када их побједимо. Знаш ли ко је њихов војсковођа?
- ПРИНЦ: Познајем га, он је тако добро васпитан младић. А и лијеп је као нека дјевојка?!
- ПОДАНИЦИ: (*разочарано*) О, о, о, о, о!
- КРАЉИЦА: Како непријатељ да буде добро васпитан? Па још лијеп као дјевојка?! Да ли сам ја то добро чула? (*вуче га за уво*)
- ПРИНЦ: Ма, не, мамице, ниси добро чула. Зао је и ружан, као, као...

Као кишобран!

- КРАЉИЦА: Е, то је мој син! Тако те волим! А сада – построји војску!
- ПРИНЦ: (*дрхти*) Војссско посстрој сссе! Да видим оружје! Напријед у рат! Рат?! Рат?! Јоој, мамице, стварно ме боли стомак. Сачекајте ме мало... (*отрчи, сви отрче за њим*)
- АНА 1: Спремају се у рат! Морамо да јавимо у Земљу кишобрана!
- АНА 2: И да се спремимо за одбрану – брзо!
- АНА 1: Права је срећа што смо дошле да видимо... (*иронично*) Тог храброг принца.
- АНА 2: Тај принц у кога сам се заљубила сада је мој непријатељ.

V

Земља кишобрана. Краљица се шета са кишобраном. Остали поданици су поред ње.

АНА 2: Мама, мама, долазе...
 КРАЉИЦА: Ко долази, побогу?!
 АНА 2: Долазе капе и шешири!
 АНА 1: И покоја капуљача!
 АНА 2: Напашће нас! Брзо по оружје!

Чује се труба за напад. Стижу капе и шешири. Сви држе пиштоље и пушке на воду.

ПРИНЦ: Предајте се док вам нисмо поломили све жице на кишобранима и док од њих нисмо направили игле за плетење.
 ПОДАНИЦИ: О, о, о, о, о.
 АНА 2: Никада се нећемо предати. Боље се вратите кући док од ваших капа и шешира нисмо направили саксије за цвијеће.
 ПОДАНИЦИ: О, о, о, о, о.
 ПРИНЦ: *(обраћа се публици)* Замолио бих све дјечаке да навијају за нас овако: Капе и шешири!! Капе и шешири!!
 АНА 2: Онда, дјевојке, ви навијајте за нас! Овако: Кишобрани!! Кишобрани!!
 ПРИНЦ: Поочичиње рат! Заповједам наапад!!

Јуре се и прскају пиштољима на прскање.

Краљица кишобрана испрска Краљицу капа и шешира. Ова јој врати. Сви се разбјеже. На сцени остају Ана 1 и дјечак и Ана 2 и принц.

ДЈЕЧАК: *(Ани 1, изненађено)* Ти?
 АНА 1: Хајде да се склонимо негдје док ово све не прође. *(повуче га за руку)*
 ПРИНЦ: Предај се, пуцам!! *(зажмири, дрхте му ноге; пуца у Ану 2)*

Ана 2 испада кишобран. Брише воду са лица и спада јој перика.

ПРИНЦ: *(прогледа на једно око)* Да ли сам га убио? *(види Ана 2)* Ти? Не могу да вјерујем. Па ти си дјевојка! Дјевојка коју сам срео на шумском путу... Зашто си ме лагала? Зашто ми ниси рекла ко си? Да сам знао да си ти војсковођа Земље кишобрана, никада не бих почео овај рат...

ПОДАНИЦИ: *(вире са обије стране)* О, о, о, о, о...

АНА 2: Али, ко би помирио наше мајке?!

Долази Краљица кишобрана.

КРАЉИЦА: Шта се овдје дешава? Да ли смо победили?

Долази Краљица капа и шешира.

КРАЉИЦА: Шта се овдје дешава? Да ли смо победили?

Угледају једна другу. Врисак. Пуцају једна на другу. Долази Ана 1.

АНА 1: Станите! Станите! Стоп! Стоп! Примирје! *(вади бијелу марамичу и маше њом)*

ПОДАНИЦИ: *(углас)* Примирје...

АНА 1: Слушајте ме добро! Рагујете без везе!

ПОДАНИЦИ: *(углас)* Без везе...

АНА 1: Хоћете ли да чујете шта сам ја овдје научила?

КРАЉИЦА КИШОБРАНА: Нећемо!

КРАЉИЦА КАПА И ШЕШИРА: Нећемо да чујемо!

ПОДАНИЦИ: *(углас)* Хоћемо!!

ОБИЈЕ КРАЉИЦЕ: Каква непослушност!!!

АНА 1: Научила сам да су подједнако важни и кишобрани и капе и шешири. Ако понесмо капу и шешир када пада киша још најбоље ћемо се заштити. И тада – једио тада – можемо бити сигурни да се нећемо прехладити. Зато – ја не видим чему овај рат! Послушајте нову пјесму. *(Ана пјева и плеше)*
Кад осване тмуран дан

Ти понеси кишобран
Ал' немој да с ума сметнеш
Да на главу капу метнеш!
Кад осване кишан дан
Ти отвори кишобран
Ал' немој да заборавиш
И шешир на главу да ставиш.

ПОДАНИЦИ

(углас) Браво! Живјела Ана! Живјели кишобрани! Живјеле капе и шешири! Живио принц Земље капа и шешира и његова принцеза, принцеза Земље кишобрана! И још једном живјела Ана!

VI

ПЕЛАГИЈА: Ана! Ана! Друг је дошао по тебе да идете у школу. Ана, остави тај компјутер и пожуре.

Улази дјечак.

ДЈЕЧАК: Тао, Ана.

АНА: Хеј, здраво! Управо сам на фејсбуку прихватила нове пријатеље из Земље кишобрана. Сви те поздрављају, нарочито принцеза Ана и твој друг, принц Земље капа и шешира. Идемо.

ПЕЛАГИЈА: Ана, узми кишобран, киша пада.

АНА: Наравно, а за сваки случај ставићу и капу. Напољу дува вјетар. Како иде она пјесма, не могу да се сјетим... Кад би ту само били наши пријатељи из Земље кишобрана.

ДЈЕЧАК: И из Земље капа и шешира...

Долазе становници Земље кишобрана и Земље капа и шешира

СВИ: Звали сте нас...

ПЈЕВАЈУ ЗАЈЕДНО: Кад осване тмуран дан...

Кад се вјештица заљуби

Ликови

ЦИЦА

мала принцеза коју је вила Злочестица претворила у вјештицу

ПРИНЦ

размажен, уображен, „мамина пуфна“

БАКА СТАКА

бака из Шуме сврака и вилењака

ВИЛА

причалица и плесалица

ДЈЕВОЈЧИЦА

Цицина другарица

ГУСАР

принчев нешријатељ, а затим пријатељ

I

Шума сврака и вилењака.

Вила плеше са два вилењака. Након плеса, вилењаци се изгубе у шуми, а вила поправља косу и хаљину.

ВИЛА: Добар дан, драга дјецо! Погодите ко сам ја! Имам дугу косу, чаробни штапић, огртач... Ја сам... Па, наравно – ја сам вила! Добра вила, што се види из приложеног. Питате се шта радим овдје. На јако досадном задатку сам. Видите ону тамо дјевојчицу? *(Показује на Цицу која нешто петља око метле, затим се вила лути по руци)* Упс, мама ме је учила да никад не показујем прстом... То је Цица, Цица-вјештица. Јака ми је она вјештица кад ни на метли не зна да лети! Али – није она одувјек била вјештица... Рођена је као најљепша мала принцеза. Поводом њеног рођендана, њени родитељи су направили највеће славље које се и сад памти. Ех, каква је то журка била... Кад се само сјетим-како сам плесала... *(Вила плеше)* Један лијево, десно два, један напријед, назад сад и окрет... Ух, извините, мало сам заборавила о чему сам причала... Ах, да... На славље су биле позване све виле, али су заборавили да позову злу вилу Злочестицу. Е, ту је настао проблем... Злочестица, да би им се осветила, претворила је краља и краљицу у жалосне врбе, а принцезу Цицу у вјештицу, и оставила је да живи код једне сиромашне баке у Шуми сврака и вилењака. Чаролија ће престати само ако Цицу пољуби неки принц. Ја треба добро да пазим и да у том тренутку махнем чаробним штапићем и: Пуф!... Цица ће се опет претворити у принцезу! Али, који принц ће њу да

- пољуби?! Чисто сумњам да се тај родио! Зато-идем ја мало да прошетам. Ако случајно који принц прође овуда, зовите ме. Ћири-бу, ћири-ба, одлазим у шетњу ја.
- ЦИЦА: Никад нећу научити да летим на овој глупој метли!
- ДЈЕВОЈЧИЦА: *(пјевуши)* Цица-вјештица, не зна да лети, лети на метли...
- ЦИЦА: Сва дјеца ми се ругају. Зар мораш и ти?! Мислила сам да си ми другарица...
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Била бих, али ми мама не да да се дружим са вјештицама. Рекла је, ако ме види да се дружим са тобом, неће ми купити нову хаљину...
- ЦИЦА: Каква си ти другарица? Продала би наше пријатељство због једне обичне хаљине!
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Није обична! Да знаш како је лијепа... Има овдје цвјетић, овдје машину, овдје два волана...
- ЦИЦА: Добро, добро... Али, зашто си онда дошла?
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Мама је отишла на фитнес и неће ме видјети. *(молећиво)* Ако би хтјела да ме мало провозаш на метли...
- ЦИЦА: *(увријеђено)* Сад си управо рекла да не знам да летим на метли.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Ма дај, само сам се шалила. Наравно да знаш. Познајеш ли ти неку вјештицу која не зна да лети на метли?
- ЦИЦА: Ја уствари и не познајем ниједну вјештицу – сем себе. А та коју познајем, тј. ја, баш и није неки возач формуле на метли.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Па како си положила метлачки, тј. возачки за метлу?
- ЦИЦА: Никако.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: *(запрепаитено)* Возиш без дозволе?!
- ЦИЦА: *(права се)* Ма, ја уствари баш нешто и не возим. Проблем ми је узлијетње. Додуше, мало сам се удебљала, па је можда због тога. Али, хајде, покушаћемо...
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Јој, ја се мало бојим.

- ЦИЦА: Немаш чега да се бојиш. И ако се срушимо, нећемо даље од земље.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Баш си ме утјешила. Али – ко не ризикује, не може да успије...
- ЦИЦА: Значи – полијећемо?!
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Чекај, стани! Можда би требало да кажеш неке чаробне ријечи?
- ЦИЦА: Какве сад чаробне ријечи?
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Откуд бих ја знала?! Па ти си вјештица!
- ЦИЦА: *(замисли се и слегне раменима)* Немам појма.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Па рецимо шућ – бућ – ћирибућ...
- ЦИЦА: Или, абрака – дабра...
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Или, билидари – колибари...
- ЦИЦА: Или, чарала – барала... Хеј, летимо!
- ЗАЈЕДНО: Јууупииии!!!

Падну са метле и направе велику буку.

- ДЈЕВОЈЧИЦА: *(плаче)* Ниси ти никаква вјештица! Јооој, сва сам се угрувала... Никад се више нећу возити с тобом! А, морам и мами да слажем да сам пала низ степенице. А – лагати је јако ружно! *(демонстративно одлази)*
- ЦИЦА: Ја сам најнесрећнија дјевојчица – пардон – вјештица на свијету. Дјеца неће да се играју са мном јер сам вјештица... А, каква сам ја вјештица – ни на метли не знам да летим?! Бааакооо!!!
- БАКА: О, Цицо, па ти плачеш! Шта се десило, мила моја?
- ЦИЦА: *(имрца)* Покушала сам да провозам другарицу на метли и срушиле смо се у жбуње и коприву... Јооој, све ме боли... А другарица се више никад неће дружити са мном. Ја сам најнесрећнија дјевојчица – пардон – вјештица на свијету. Друге вјештице су се тако усавршиле да возе усисивач, а ја ни обичну метлу не знам.

- БАКА: Зато, Цицо, што ти ниси вјештица. Ти си принцеза.
- ЦИЦА: Да, да – причај ми мало о томе. Свака унука је за своју баку принцеза.
- БАКА: Озбиљна сам, Цицо. Ти си права правцата принцеза.
- ЦИЦА: Да, права правцата принцеза са вјештичијим шеширом и са метлом! Гдје ми је круна. гдје ми је дворач ако сам принцеза?!
- БАКА: Зачарала те зла вила Злочестица, али, ако те пољуби неки принц, поново ћеш постати принцеза.
- ЦИЦА: А све сами принчеви стоје у реду да ме пољубе! Тог твог принца нема ни у ромингу...
- БАКА: Појавиће се, Цицо, само буди стрпљива. Видјећеш – кад се најмање будеш надала – ти се окренеш, а иза тебе стоји принц.
- ЦИЦА: И моли ме да ме пољуби... Бла – бла – бла, љига!
- БАКА: Па шта мислиш, зашто се она шашава вила мота стално овуда?
- ЦИЦА: Можда хоће да ми мазне метлу? Или неку чаролију?
- БАКА: Ти са том метлом можеш само кућу да почистиш! А, што се тиче чаролија, не сјећам се да ти је иједна упалила...
- ЦИЦА: Сад ми се и ти ругаш...
- БАКА: Не, него хоћу да ми вјерујеш. Ти си принцеза и кад те неки принц пољуби...
- ЦИЦА: Да, кад ме неки принц пољуби, какав сам баксуз, прије ћу ја њега претворити у жабу, него он мене у принцезу...
- БАКА: Ма, претвори ти њега и у буба-швабу што се мене тиче, али има он тебе да претвори у принцезу! Не звала се ја бака – Станка из Шуме сврака и вилењака, ако не узем ствар у своје руке и не помрсим конце оној злој вили Злочестици. А знам и како ћу! Ја, бака – Станка. рећи ћу баки Јоки, а баба Јока рећи ће баки Палексији, а баба Палексија баби Евдокији, а баба Евдокија рећи ће баби Симониди, а баба Симонида рећи ће...
- ЦИЦА: Чекај! Стани, стани... Док ти смислиш како ћеш рећи баби Јоки, а баба Јока баби Палексији, а баба Палексија баби

Евдокији, а баба Евдокија биби Симониди, заборавићеш шта си хтјела рећи. Доиста, шта ћеш рећи баби Јоки да каже баби Палексији, а баба Палексија баби Евдокији, а баба Евдокија баби Симониди?

БАКА: Стварно, шта сам хтјела рећи?

ЦИЦА: Кажем ја теби.

БАКА: Па, рећи ћи да пусте глас по царству да у Шуми сврака и вилењака живи најљепша дјевојка у цијелом царству. Тако ћемо домамити принца. Нема тог мушкарца који није слаб на женску љепоту.

ЦИЦА: И шта ћемо кад дође принц? Да га мало провозам на метли и кажем му како су се моја бака и њене млађане другарице само шалиле?

БАКА: Нека он само дође. Нешто ће се ваљда догодити само од себе.

ЦИЦА: Све може да се догоди – да свраке падају са грана и да се вилењаци претворе у крокодиле, али да мене принц пољуби, е то – јок!

БАКА: Не брини се кад ја узмем ствари у своје руке. А сад, хајдемо кући да ми помогнеш око ручка.

II

Одаја у дворцу.

- ПРИНЦ (огледа се) О, Боже, како ја лијепе очи имам... Овај мој заносни поглед оборио би сваку дјевојку с ногу. Кад погледам овако... Не, не! Овако... Ја сам најљепши младић у цијелој царевини. А, тек што сам храбар... Ничега се не бојим!
- КРАЉИЦЕ: Пуфнице!
- ПРИНЦ (уплашено поскочи) Уф, што ме уплаши!
- КРАЉИЦА: Ма, шта ради мамина слатка пуфница?
- ПРИНЦ (дури се) Рекао сам ти да ме не зовеш тако.
- КРАЉИЦА (тепа му) Па ко се то љути на своју маму? Љепото мамина... Ти си најљепши младић у цијелој царевини.
- ПРИНЦ: (дјеци) А? Шта сам вам рекао?! Да ли сте чули? (краљици) Нисам чуо, мама, шта си рекла.
- КРАЉИЦА: (гласније) Рекла сам да си најљепши младић у цијелој царевини.
- ПРИНЦ: (дјеци) А? Шта кажете?
- КРАЉИЦА: А, знаш ли шта је мама чула? Много ћеш се обрадовати.
- ПРИНЦ: А шта је то мама чула и од кога?
- КРАЉИЦА: Рекла ми је баба Еуфелија, а њој је рекла баба Миленија, а баби Миленији баба Софренија, а баби Софренији баба Симонида, а баби Симониди баба Палексија...
- ПРИНЦ: (дјеци) Има ли ово краја? (краљици) Стани! Стани! Шта си чула од тих силних баба? Како се штрика џемпер од чисте рунске вуне?
- КРАЉИЦА: А, не. Чула сам, пуфнице моја, да у Шуми сврака и вилењака живи најљепша дјевојка на свијету.
- ПРИНЦ: (блесаво зине) А? Шта кажеш? Најљепша дјевојка на свијету?
- КРАЉИЦА: (лукаво) Не смета ти што те зовем пуфница?

- ПРИНЦ: Ама, пусти сад пуфницу! (*нестрпљиво*) Причај ми о тој најљепшој дјевојци.
- КРАЉИЦА: Е, па сад... Не знам много. Знам само да је најљепша.
- ПРИНЦ: Полазим тамо смјеста! Ни она сигурно неће одољети мојој заносној љепоти! Само – шта ћу кад дођем тамо и кад је сретнем? Шта ако је заволим? Како да јој то покажем?
- КРАЉИЦА: (*нјева*)
Ако неког волиш, поклони му осмијех,
ако неког волиш, поклони му срце,
ако неког волиш, поклони му љубав,
ако неког волиш, поклони му пољубац...
- ПРИНЦ: Мислиш?
- КРАЉИЦА: Наравно. Да ли си упамтио?
- ПРИНЦ: Како си оно рекла, мамице? (*покушава да отнјева*) Ако неког волиш... Хајдемо заједно!
- КРАЉИЦА И ПРИНЦ: (*нјевају*)
Ако неког волиш, поклони му осмијех,
ако неког волиш, поклони му срце,
ако неког волиш, поклони му љубав,
ако неког волиш, поклони му пољубац...
- ПРИНЦ: А сад идем. Све је једноставно, али – пољубац... Никад до сад нисам пољубио ниједну дјевојку...
- КРАЉИЦА: Само напријед, само храбро, пуфнице мамина. Све је једноставно кад неког волиш! Срећно!

Принц одлази, а краљица му маше марамicom.

III

Шума сврака и вилењака.

Безуспјешно покушавајући да лети на метли, Цица угледа принца.

- ЦИЦА: (зидивљено) Ал' је лијеп!
- ПРИНЦ: (престрављено) И – ју! Вјештица! (покушава да побјегне, Цица са метлом трчи за њим)
- ЦИЦА: Е, стани, стани... Нисам ја права вјештица! Нисам потпуно!
- ПРИНЦ: Ма, јок! Ти си само онако – мало вјештица...
- Цица му подметне метлу под ноге, принц се саплете и падне.*
- ЦИЦА: (пружа му руку да устане) Ја сам принцеза!
- ПРИНЦ: (одбија са страхом њену руку и устаје сам) Ма, да – а ја сам слон!
- ЦИЦА: (дјеци) Па он мене уопште не схвата озбиљно. (принцу уверљиво) Личим ли ја теби на вјештицу?
- ПРИНЦ: Па, личиш!
- ЦИЦА: (мазно) Кунем ти се да сам принцеза. Рекла ми је бака.
- ПРИНЦ: (иронично) Е, кад ти је то рекла твоја бака, онда је то стварно озбиљно...
- ЦИЦА: Али ја доиста јесам принцеза! Зла вила ме је зачарала и чаролија ће проћи ако... (застане)
- ПРИНЦ: Шта ако?
- ЦИЦА: (мазно) Стид ме да ти кажем...
- ПРИНЦ: Па кажи кад си већ почела...
- ЦИЦА: Зажмири, немој да ме гледаш па ћу ти рећи.
- ПРИНЦ: Добро, са задовољством ћу да зажмирим. Ја јесам јако храбар, али, мало се плашим да гледам вјештице.
- ЦИЦА: (дјеци, шапатам) Ако се плаши да ме гледа, како ће онда да ме пољуби? (принцу, гласно) Ако ме пољуби неки принц!
- ПРИНЦ: (отвара очи) Шта – ако те пољуби неки принц?
- ЦИЦА: Па – то! Чаролија ће престати само ако ме пољуби неки принц!

- ПРИНЦ: (збуњено) Па да – то би било угодно... Само што овуда вјероватно не пролазе баш често неки принчеви... Претпостављам... А и ја управо одлазим...
- ЦИЦА: Хеј, стани да ти нешто кажем...
- ПРИНЦ: Хајде, брзо кажи, па да идем... (дјеци) Да ли је она нормална? Њу да пољубим?

Чује се бакин глас.

- БАКА: Цицооо! Вечерааа! Дођи одмаах!
- ПРИНЦ: (дрхте му ноге од страха) Ја сад одох... Журим... Имам неког посла у овој шуми, па ако ћеш рећи то што си хтјела...
- ЦИЦА: Ето, сад сам заборавила... А, и бака ме зове... Морам да идем. (уздахне, дјеци) Уф, баш је лијеп!

Цица одлази заљубљено се осврћући. Принц одахне, вади огледалце и огледа се. Чује се музика – тема Пирати са Кариба. Принц се уплашено осврће око себе. Иза леђа му се прикраде гусар.

- ГУСАР: Руке увис! Дај паре!
- ПРИНЦ: Како ћу ти дати паре ако дигнем руке у вис?!
- ГУСАР: Не паметуј, него лову на сунце!
- ПРИНЦ: Какво сунце те спопало? Видиш да је облачно!
- ГУСАР: Онда лову на облаке, на маглу, на кишу, на шта хоћеш, само дај лову!
- ПРИНЦ: Ма, ко си сад па ти?
- ГУСАР: Дижи руке увис! Ја сам разбојник! Зар не видиш?
- ПРИНЦ: Више ми личиш на гусара.
- ГУСАР: Па ја и јесам гусар! Шта су гусари, него разбојници?! Нису ваљда продавачице чоколаде?!
- ПРИНЦ: Онда си ти, јаране, мало залутао. Гдје ти овдје видиш море?
- ГУСАР: Нигдје, па шта?! Шта ће ми море? Нисам кренуо на плажу него у пљачку.
- ПРИНЦ: Гусари пљачкају бродове по мору – колико се ја сјећам – и морнаре на бродовима... Личим ли ја теби на морнара?

- ГУСАР: Па, не личиш баш, ал' нема везе... Ипак ћу те опљачкати!
- ПРИНЦ: Ама, човјече, лијепо ти кажем – ја нисам морнар, ја сам принц!!!
- ГУСАР: Чекај, чекај... (*чешика се по глави*) Па принчеви су богатији од морнара... Бар сам тако мислио...
- ПРИНЦ: Мислио си? И није те бољела глава?
- Долази Цица.*
- ЦИЦА: Еј, сјетила сам се шта сам хтјела да ти кажем... (*опази гусара који држи уперен пиштољ у принца*) Хеј, ти глупи гусару, остави мог принца на миру! (*тресне га метлом по глави и овај се сруши*)
- ПРИНЦ: Шта је сад ово?! (*дјеци*) Између вјештице и гусара, ипак бирам вјештицу... Она нема пиштољ!
- ЦИЦА (*уплашено обилази око гусара*) Куку мени, да ли сам га убила?! Још ћу због овога да идем у затвор...
- ПРИНЦ: Зар је то сад важно?! Мени си спасила живот!
- ЦИЦА: Ти, себична, размажена пуфно!
- ПРИНЦ: Ето, сад и она! (*дјеци*) Да ли ја доиста личим на пуфну?
- ЦИЦА: Јооој, ал' ако сам га убила...
- ПРИНЦ: Ниси, погледај, мрда ногом!
- ЦИЦА: Хвала Богу да је жив. Како да летим на метли којом сам убила човјека? Додуше, ја баш нешто и не летим...
- ПРИНЦ: Него... како ја теби да захвалим? Ево – даћу ти ову врећицу блага! (*вади из џепа врећицу*)
- ЦИЦА: (*пренемаже се, глумећи скромност*) Ма, јок... Не долази у обзир... Ја сам то учинила... Ето... Онако...
- ПРИНЦ: Знам... Знам! Ево – узми овај мој златни медаљон!
- ЦИЦА: Ма не... Не треба мени медаљон...
- ПРИНЦ: Па кажи како да ти захвалим. Хеј – није мала ствар неком спасити живот! Кажи како!
- ЦИЦА: (*и даље се пренемаже*) Стид ме да ти кажем... (*шапуће дјеци*) Реците му да ме пољуби!

ЧУЈЕ СЕ ГЛАС: Пољуби је!

ПРИНЦ: Да је пољубим? Па како ћу пољубити вјештицу?

ЦИЦА: *(дјеци)* Кажите му да сам му спасила живот!

ПРИНЦ: *(помирљиво)* Да, доиста, спасила ми је живот... *(Цици)* Ма, пољубићу те, макар умро!

ЦИЦА: *(скаче од среће)* Пољубиће ме! Пољубиће ме! *(дјеци)* Зовите вилу! Зовите вилу!

Дотрчи вила.

ВИЛА: Да ли ме је неко звао? *(осврће се око себе)* Хеј, па то је прави правцати принц! Људи, пољубиће је! Не могу да вјерујем!

ПРИНЦ: Ни ја!

ВИЛА *(строго)* А, не. Нема одустајања! *(дјеци)* Кад ће овуда опет проћи неки смотани принц који ће хтјети да пољуби вјештицу, па нек' није ни права?!

ПРИНЦ: Можда би било боље да зажмирим?

ВИЛА: Па зажмири и пољуби је већ једном – претвориће се у своју баку, чекајући да је ти пољубиш!

ПРИНЦ: Е – па ја почињем!

ЦИЦА И ВИЛА *(углас, нестрљиво)* Па, почни већ једном...

Принц пољуби Цицу.

ВИЛА *(маше чаробним итатићем)*

Ћири – бу, ћири – ба,

Цица више није вјештица...

Ћири – бу, ћири – ба,

Цица је сада најљепша принцеза...

ПРИНЦ: *(завиђено гледа Цицу)* О, па ти си стварно принцеза! Како си лијепа...

ЦИЦА: *(мазно)* Мислиш?

Цица и принц плешу уз пјесму Заљуби се Цица у принца.

ПРИНЦ: Али, како је оно мама рекла? Шта урадиш кад неког волиш?

- Не могу да се сјетим...
- ГУСАР: *(који је све вријеме лежао на земљи)* Знам ја! Рећи ћу ти ако ме ова твоја принцеза неће опет треснути метлом по глави. А – ако хоће, боље да се и даље правим мртв!
- ПРИНЦ: Кажи... шта урадиш кад неког волиш?
- ГУСАР: *(пјева, а принц тупаво понавља за њим)*
Ако неког волиш, поклони му осмијех,
ако неког волиш, поклони му срце,
ако неког волиш, поклони му љубав,
ако неког волиш, поклони му пољубац...
- ПРИНЦ: Пољубац... Пољубац... Пољубац... Већ сам јој поклонио пољубац! Доста љубљења! *(гусару)* Јао, стидим се... Што ме онако гледа оним својим великим очима?!
- ГУСАР: Можда се и она у тебе заљубила... Можда чека пољубац...
- ПРИНЦ: Ма, дај, шта ти је?! Ко о чему, ти о љубљењу... И, уосталом, ко се у кога заљубио?! Ја се нисам заљубио! А, не – не заљубљујем се ја тако лако! Ја сам најљепши, најхрабрији, најпапетнији... Ако не вјерујеш, питај моју маму!
- ГУСАР: Ама, човјече, види како те гледа!
- ПРИНЦ: *(ображено)* Па има и кога! Ја сам најљепши, најпапетнији...
- ГУСАР: То смо већ чули! Него, хајде, пољуби је.
- ПРИНЦ: Стидим се, не могу... Видиш колико је дјеце овдје?! Можда неки други пут... Сад баш нешто журим... Ајд' здраво, одох ја својој кући!
- ГУСАР: *(трчи за њим)* Нећеш ваљда?! Ама, стани! *(дјеци)* Требало је да га опљачкам...
- ЦИЦА: *(остаје сама)* Па он је отишао... Па, он је отишао... *(тргне се, подигне главу)* Уосталом – и није нешто лијеп... Таквих принчева има стотину... Хиљаду... Има их милион! Баш ме брига за њега! Ја сам сада принцеза: најљепша, најпапетнија... А и храбрија сам од њега! Спасила сам га од гусара, А он мени тако! Пих! *(дути ногом од под и љутито отрчи)*

IV

Парк испред Цициног дворца.

ВИЛА: Шта да вам причам?! Све можете претпоставити и сами: Цица је постала принцеза, њени родитељи су се од жалосних врба поново претворили у краља и краљицу. И баку – Стаку је повела у свој дворца, али... Цица је веома тужна. Много тужнија него док је била вјештица. Питате се зашто. Па, погледајте И сами...

Цица гласно уздише.

БАКА: *(забринут)* Цицо, па ти опет ниси јела...

ЦИЦА: *(уздахне)* Не могу, бако.

БАКА: Зашто, мила моја? Спремила сам ти кромпириће баш онако како ти волиш. И палачинке са нутелом и плазмом. И куглице од кокоса...

ЦИЦА: *(уздахне)* Не могу, бако... Нисам гладна.

БАКА: А да се ти, Цицо, ниси заљубила?

ЦИЦА: Шта је теби, бако? У кога бих се ја заљубила? Још се није родио тај у кога би се Цица принцеза заљубила!

БАКА: Да, да, свакако... Него – не звала се ја бака – Стака из Шуме сврака и вилењака ако не узем ствар у своје руке! Ја, бака Стака, рећи ћу баки Јоки, а баба Јока баби Палексији, а баба Палексија рећи ће баби Евдокоји, а баба Евдокија рећи ће баби Симониди, а баба Симонида...

ЦИЦА: Ама, доста са тим твојим бабама!

БАКА: Једино ако ми уземемо ствар у своје руке, може сазнати онај ко треба да сазна да си ти тужна због њега.

ЦИЦА: А због кога сам ја то тужна? И, уосталом, да ти и твоје другарице бабе нисте узеле ствар у своје руке, ја никада не бих упознала оног због кога сам тужна!

- БАКА: Да – па би и даље била вјештица! Ми радимо споро, али ефикасно. А сад – идем у акцију! Акцијааа!!! (*отрчи*)
- ЦИЦА: Чекај, бако! (*дјеци*) Да ли сам се ја то стварно заљубила? Ма, ни говора! Смотан је, плашљив, па и ружан је... Има и клемпаве уши! (*уздахне*) Али ја га ипак волим...
- ДЈЕВОЈЧИЦА: (*долази јој иза леђа*) Хеј, кога волиш?!
- ЦИЦА: Ма, никога... Шта је теби?
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Чула сам да некога волиш.
- ЦИЦА: То ти се само учинило.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Није ми се учинило! Рекла си (*уздише, имитирајући Цицу*) Али, ја га ипак волим...
- ЦИЦА: (*свађалачки*) Добро – волим га! Па шта?!
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Па ништа. Него – кога волиш?
- ЦИЦА: (*важно*) Једног принца.
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Ни мање, ни више него баш принца!
- ЦИЦА: Па шта?! И ја сам принцеза!
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Да – видим. Штета... Нема више нашег возања на метли...
- ЦИЦА: А, јесмо се и возале, па право – трас у коприву! Него... Шта да радим? Ја се заљубила, а он отишао...
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Ма, вратиће се он, видјећеш. У међувремену, док чекамо да се врати, хајде да смажемо оне палачинке са нутелом. Срела сам твоју баку – рекла ми је да је пекла палачинке.
- ЦИЦА: (*уздахне*) Не могу ја ништа да једем откад сам се заљубила...
- ДЈЕВОЈЧИЦА: И мени би добро дошло једно заљубљивање – мало сам се удебљала. Али, мораш да једеш! Хоћеш ли да будеш као шпагета?! Тек онда се тај принц никада неће вратити.
- ЦИЦА: Мислиш?
- ДЈЕВОЈЧИЦА: Наравно! Зато – јуриш на палачинке!
- ЦИЦА: Јурииш!!!

Ухватите се за руке и отрче.

V

Одаја у дворцу. Принц уздише.

- КРАЉИЦА: Пуфнице мамина, па ти опет ниси ништа јео!
- ПРИНЦ: *(уздахне)* Не могу, мама.
- КРАЉИЦА: А мама ти је спремила кромпириће, баш онако како ти волиш. И палачинке са нутелом и плазмом. И куглице од кокоса.
- ПРИНЦ: *(уздахне)* Не могу, мама, нисам гладан.
- КРАЉИЦА: А да се ти то, пуфнице мамина, ниси заљубио?
- ПРИНЦ: Шта је теби, мама? У кога бих се ја то заљубио? Још се није родила та у коју бих се ја заљубио! Ја сам најљепши, најпаметнији, најхрабрији... Па, знаш и сама.
- КРАЉИЦА: Е, па – онда добро. Ја сам мислила да си се заљубио – па, к’о велим, да ти кажем – рекла ми је баба Еуфелија, а он њој рекла баба Миленија, а баби Миленији баба Софренија, а баби Софренији баба Симонида, а баби Симониди баба Палексија...
- ПРИНЦ *(нестрљиво)* Стани! Шта си чула?
- КРАЉИЦА: Па сад и није важно пошто ти ниси заљубљен...
- ПРИНЦ: Ма, можда и јесам... Мало... Малчице... Не мучи ме – кажи ми већ једном шта си чула!
- КРАЉИЦА: Чула сам од бабе Еуфелије...
- ПРИНЦ: *(нестрљиво је прекине)* Стани! Прескочи бабе! Занима се само шта си чула!
- КРАЉИЦА: Е, па чула сам – да прескочим бабе, кажеш – е, па чула сам да је једна мала принцеза тужна због тебе. И да ништа не једе – чак ни куглице од кокоса...
- ПРИНЦ: Чак ни куглице од кокоса?! Онда је баш јако тужна... А како се зове?
- КРАЉИЦА: Рекла ми је баба Еуфелија...

- ПРИНЦ: *(прекида је, сад већ љутито)* Име! Каж ми само име!
- КРАЉИЦА: Цица.
- ПРИНЦ: *(раздрагано)* Цица! Кажеш Цица?! Дођи, мамице да те пољубим! *(скаче од среће)* Она је тужна! Она је тужна! Због мене је тужна! Јупии! *(почиње да њевуши)* Она је тужна, она је тужна, она је тужна...
- КРАЉИЦА: Побогу, дијете, како можеш да се радујеш кад је неко тужан?
- ПРИНЦ: Али, мама – она је тужна због мене! Она ме воли! Дај те палачике са нутелом, па да идем до ње! А, како си оно рекла? Када неког волиш...
- КРАЉИЦА: *(њева)*
 Када неког волиш, поклони му осмијех,
 Када неког волиш, поклони му срце,
 Када неког волиш, поклони му љубав,
 Када неког волиш, поклони му пољубац...

Принц одлази, краљица му маше марамicom...

- ПРИНЦ: Није лијепо од тебе да ме сад подсјећаш на то!
- ГУСАР: Зато сад идем са тобом. Можда ти могу бити од помоћи – бар да не побјегнеш као прошли пут...
- ПРУНЦ: Хајдемо! Морамо пожурити! Она је много тужна. И ништа не једе. *(важно)* Због мене.

VII

Парк испред Цициног дворца.

ЦИЦА: Е, јесам се најела!

ДЈЕВОЈЧИЦА: И ја. Кажем ја теби – много је лакше подносити љубав кад ниси гладна.

ЦИЦА: Да. А сад могу да наставим да патим због њега. Смазала сам палачинке и сад могу да наставим да уздишем...

Принц и гусар им се прикрадају и гледају из прикрајка.

ГУСАР: (*иронично*) Да ли је то та принцеза која не једе због тебе? Како сам чуо, управо је смазала палачинке...

ПРИНЦ: (*љутито*) Па неће ваљда да умре од глади?!

ЦИЦА: (*узише*) Ох, како га волим...

ГУСАР: (*гура принца*) Хајде, сад је прави тренутак!

ЦИЦА: (*узидише*) Ох, како га волим...

ГУСАР: (*нестрпљиво*) Хајде!

ПРИНЦ: (*збуњено*) А шта ћу сад?

ГУСАР: (*већ видно изнервиран*) Отпјевај јој нешто!

ПРИНЦ: Све сам пјесмице заборавио... Како је оно мама рекла? Кад неког волиш... Заборавио сам... Идем да питам маму! (*покушава да побјегне*)

ЦИЦА: Ох, како га волим...

Гусар, потпуно изгубивши стрпљење и у страху да ће принц опет побјећи, хвата га за руку и гурне пред Цицу.

ЦИЦА: (*спрема се поново да удахне*) Ох... (*угледа принца*)

ЦИЦА И ДЈЕВОЈЧИЦА: Приинц!!!

ПРИНЦ: *(збуњено почиње да пјева)*

Ако неког волиш, поклони му осмијех,

Ако неког волиш, поклони му срце...

Придружује му се прво гусар, а затим и Цица и дјевојчица.

Ако неког волиш, поклони му љубав,

Ако неког волиш, поклони му пољубац...

Привучене пјесмом, долазе вила, бака и краљица и пјевају заједно.

Моја кума Јулија

Лица

ТАМАРА

деветнаестогодишња дјевојка из провинције са јасно постављеним циљем,
без јасно одређених средстава – да постане глумица

СИНИША

Тамарин кум и вршњак, који у сусрету са кумицом открива
љубав на први поглед

ОТПРАВНИК ВОЗОВА

отправник као и сваки отправник

БОКИ

Синишин друг и комшија, десна рука и „мозак акције“

МАРКО

„супер лик са Академије“, заводник и ситни преварант

САРА

наводно, Маркова сестра од стрица, „напуцана“ и „уфурана“ дјевојка

АЛЕКСАНДЕР

наводно, фото-репортер, Марков пријатељ

МАЈКА

као и свака мајка брижна, брижна и брижна...

СЕСТРА

као и свака млађа сестра, радознала, радознала и радознала...

Свијет и полусвијет жељезничке станице:
путници, прописвјети, чистачице, музиканти, носачи, колпортери.

I

Жељезничка станица. На клупи спава човјек у одрпаном одијелу. Лијево од клупе стоје загрљени дјевојка и младић у хити фазону са врећама за спавање и ранцима на леђима. Десно, на плочнику, сједи младић и пребире по жицама на гитари. Испред њега шешир окренут наопачке – позив пролазницима да убаце ситници.

ГЛАС ИЗ РАЗГЛАСА: Брзи воз Добој – Бања Лука касни у доласку 80 минута.
Брзи воз Добој – Бања Лука касни у доласку 80 минута.
Путнички воз Бања Лука – Станари касни у поласку 60 минута. Путнички воз Бања Лука – Станари касни у поласку 60 минута.

ЖЕНА: (у плавом радном мантилу мете и пјевуши) „Кћери моја, Алији да л’ да те дам...“

Дође до клупе и удари метлом о њу.

ЖЕНА: Ајде, устај... Чујеш ти?! Устај!

Човјек се само мало промешкољи.

ЖЕНА: Е, од оваквих поштен човјек нема гдје да сједне да се одмори...

Погледа лијево – десно, па онда из џепа мантила вади чокањчић и нагиње једном – двапут. Spreма чокањчић у џеп и наставља да мете и пјевуши, а онда одлази. Отправник возова у журби – примјећује спавача.

ОТПРАВНИК: Е, ти, устај! Нема овдје спавања!

Човјек се само мало промешкољи. Отправник дрма клупу, овај уплашено скаче и бјежи. Одлази и отправник. Долази Синиша, грицка коштице, сједи на клупу, гледа на сат. Пролази колпортер.

КОЛПОРТЕР: Ооо-слобођење, Вееечерње новости!!!

Синиша се тргне уплашено. Отправник у пролазу. Синиша га зауставља.

СИНИША: (Отправнику) Добар дан, извините, да ли ово данас сви

- возови касне?
- ОТПРАВНИК: А шта ћеш сине? Кад сам ја био у твојим годинама, могла је само цура да закасни на састанак... А данас: Касне плате, је л' касне?!
- СИНИША: Па касне...
- ОТПРАВНИК: Касне пензије... Је л' касне?
- СИНИША: Касне...
- ОТПРАВНИК: Касне испоруке... је л' касне?
- СИНИША: Ма, касне, али...
- ОТПРАВНИК: Касне уплате за кредит, па жиранти плаћају рате... Је л' плаћају?
- СИНИША: Па, плаћају...
- ОТПРАВНИК: Па што не би онда мало каснили и возови? А?
- СИНИША: Па, добро кажете... Ал', брате, пуно касни... Два сата!
- ОТПРАВНИК: Па, иди, сине, попиј кафу...
- СИНИША: Већ сам попио двије... И јутрос двије – слагаираћу се од кафа... Хоће ли још каснити овај из Добоја?
- ОТПРАВНИК: Ма, да ти то не чекаш дјевојку, па си тако нестрпљив? (*Лути га по леђима*)
- СИНИША: Како нестрпљив, човјече? Стојим овдје већ два сата а он мени нестрпљив!!!
- ОТПРАВНИК: Де, добро је, не љути се... Ево сад ће, само што није... А кога чекаш?
- СИНИША: Куму. У ствари, кумицу. Ја кажем: кумицу – глумицу. Долази овамо да упише Драмску академију.
- ОТПРАВНИК: А, ја... То сад све оде у глумице и у пјевачице... А и куд ће, кад фабрике не раде?! Мора да ти је та кумица лијепа кад хоће у глумице.
- СИНИША: Па, не знам, нисмо се видјели од кад смо били мали. Али видио сам слике. Ма, јест... Лијепа је... Каже моја баба – она живи у њеном селу – да баш зна да глуми. Сви су на представе у школи долазили због ње. Али, видјећемо шта ће бити. На

Академији примају само десет.

ГЛАС ИЗ РАЗГЛАСА: Брзи воз из Добоја за Бања Луку долази на други колосјек.

Брзи воз из Добоја за Бања Луку долази на други колосјек.

ОТПРАВНИК: Откуд онда толике глумице, кад их само десет примају?! А, ево и воза... Ајд', здраво. Срећно са кумом. А, пази, ти мали, немој онако... да те ђаво понесе... Није кума дугме! Ајд' у здравље!

СИНИША: Довиђења!

Путници пролазе. Синиша се врти унезвјерно. Остаје сам на перону.

ОТПРАВНИК: Е, мали, има л' куме?

СИНИША: Ма, нема је, сви су путници већ изашли из воза.

ОТПРАВНИК: Да те кумица није мало заврнула? Нашла себи режисера, па сишла коју станицу раније? Хе, хе, хе... Није она цаба глумица...

СИНИША: Ма, није она још никаква глумица.

ОТПРАВНИК: Како није, мој брате!? Женско, чим се роди, ма то ти је одма' глумица... Може се смијат', може плакат', све кад 'оће и кад је њој ћеиф... Што ми мушки не можемо заплакат и кад нам је најтеже? А, реци ти мени? Зато што су оне глумице – ма рођене!!!

Долази Тамара у краткој сукњи, са огромним кофером. Шепта на једну ногу, уплакана, у руци носи црвену сандалу.

СИНИША: Оно би могла бити она!

ОТПРАВНИК: Ја шта, нег' она! Видиш да брише очи, канда је нешто плакала... А и кофер јој је к'о амерички плакар... Ајд', у здравље, одо' ја. Нек ти је Бог на помоћи. Требало би сто да их у ту школу примају, а не само десет, па кад већ глуме по вас дан, нек' и дипломе добију... Ајд', сретно, мали!

Отправник одлази.

ТАМАРА: Ђао, ти си Синиша?

- СИНИША: Тао. Тамара?
- ТАМАРА: *(плачно)* Ја сам. *(почиње да плаче)* Пукла ми је штикла.
- СИНИША: *(одмјери је)* Видим. Али, зашто не скинеш и другу?
- ТАМАРА: Добро си... *(Скида сандалу и поново почиње да плаче)*. Ово су ми најбоље сандале које имам.
- СИНИША: Ако су ти то најбоље, какве су тек оне остале? Ма, дај, шалим се... *(загрли је)*. Ишчупаћемо и другу штиклу, па ћемо направити балетанке.
- ТАМАРА: *(поново плаче)* Ово је лош знак. Пашћу на пријемном.
- СИНИША: Ма не, ни говора! Читала си Креманско пророчанство?
- ТАМАРА: Не.
- СИНИША: Чула си за Тарабиће из Кремна.
- ТАМАРА: Никад чула...
- СИНИША: А за Нострадамуса?
- ТАМАРА: За њега можда...
- СИНИША: Е, за пророчицу Клеопатру си чула!?
- ТАМАРА: За њу јесам.
- СИНИША: Е, видиш, сви се они слажу у једном, а то је: Кад сретнеш момка и сломиш штиклу, то значи да ћеш се заљубити на мртво име у њега. Са пријемним нема никакве везе! Бар је тако у озбиљним пророчанствима...
- ТАМАРА: Ти ме сад зезаш...
- СИНИША: Ако не вјерујеш, прочитај пророчанство.
- ТАМАРА: И да знаш да хоћу!
- СИНИША: Само, не знам да ли си знала – пророчанство мора – али, пази, мора – да се чита од прве до последње стране. А ово о штикли је на 1233 страни. Па, ти сад види имаш ли времена... Мислим, можда ти је фрка због пријемног.
- ТАМАРА: Наравно да ми је фрка! Надам се да имаш неку штелу...
- СИНИША: Какву штелу?
- ТАМАРА: Како каву штелу? Па штелу на Академији!

- СИНИША: Откуд мени штела на Академији? Да је имам, уписао бих је и ја.
- ТАМАРА: А, и ти желиш на Академију?
- СИНИША: Ма, јок, кажем само онако... Шта ће теби штела, чуо сам да супер глумиш... Додуше, од моје бабе, а она није баш неки еминентни драмски критичар...
- ТАМАРА: Ја доиста супер глумим, али данас не може ништа без штеле... Имам талента, лијепа сам, била сам и мис Џунгла базена...
- СИНИША: Заборавила си рећи да си скромна...
- ТАМАРА: Знаш, почиње да ми смета та твоја иронија... Могла бих и да се наљутим. А твој стари?
- СИНИША: Шта – мој стари?
- ТАМАРА: Познаје ли он некога на Академији?
- СИНИША: Од како се спетљао са својом секретарицом и напустио стару, постао је просто неухватљив. Као птица тркачица. Миг – миг! Нарочито кад ми треба лова.
- ТАМАРА: Нисам знала да ти старци не живе заједно... А твоја стара? Има ли она можда штелу на Академији?
- СИНИША: Од ње тражи само штелу на Градској тржници. Ту је ненадмашна – ако ти треба црвени лук испод цијене. Илити бијели...
- ТАМАРА: Ма, ти си ми баш духовит...
- СИНИША: Ама, цуро, окани се глупости и књигу у руке! Сједи и учи, па ти штела неће требати.
- ТАМАРА: То ти мислиш! Тако си наиван, али добро... Кашће ти се само кад порастеш... *(пролазе поред младића који сједи на перону и свира)* Него, имаш ли ишта ситног да му нешто дам?
- СИНИША: Да, имам ситног да му ТИ нешто даш.

Синиша тражи ситниш и даје Тамари, а она убацује у шешир. Одлазе.

- ТАМАРА: Хвала. И немој рећи да те нисам упозорила: смета ми твоја иронија!

Синиша се изненада враћа, узима свој ситниш из шешира и отрчи за Тамаром.

II

Дневна соба – класика. Телефон звони. Синиша улази са четкицом за зубе у устима пуним пасте и јавља се.

СЕНИША: Е, кажи... Ма, не знам... Стара наумила да сестру и мене вуче на неку свадбу у Ужице, а онда обилазак фамилије дилем Србије. Морам нешто да смислим да останем у граду... А? Ма, би л' ти?! Кумица је к'о гром! Које парче, човјече! Али, стално је на Академији, те припреме за пријемни су им баш смор... А кад дође у стан... Ја, ја... Ако превеслам стару да останем, онда ће брат да разради стратегију... Хе, хе... Већ сам нешто смислио.

Синиша одлази и враћа се. Шприца парфем...

Синиша: (пјева) „Ја бараба, а ти вила, све би' дао кад би моја била...“

Улази сестра у баде-мантилу и тицами.

СЕСТРА: Е, вид' њега! Што си поранио?
 СЕНИША: Боли ме стомак. Имам пролив.
 СЕСТРА: Како ћеш у Ужице?
 СЕНИША: Немам појма. Јоој, што ме боли.
 СЕСТРА: А, јеси л' видио што нам је кума лијепа?
 СЕНИША: (превија се) А, шта кажеш?
 СЕСТРА: Кажем – што је кума лијепа!
 СЕНИША: Оно теби лијепо?! Ма, дај! Па љепша си ти!
 СЕСТРА: Мислиш?
 СЕНИША: Нарафски... Јоој, боли ме стомак (отрчи).

Улази мајка у кућној хаљини, скида виклере из косе.

МАЈКА: (ужурбано) Иди буди Синишу, па да доручкујемо.
 СЕСТРА: Синиша је већ устао. Боли га стомак. Има пролив.
 МАЈКА: Е, баш нам је то сада требало... Како ће у Ужице?!

СЕСТРА: Ма, ићи ће ваљда некако. Штета да пропусти ту свадбу, биће супер...

СИНИША: Добро јутро, мама. Уф, боли ме стомак...

МАЈКА: Не знам од чега би то могло бити... Хајде, узми чоколаде за кување, а ја ћу ти скувати чај...

СИНИША: Јој, боли ме! (*превија се*)

Улази Тамара у беби долу:

ТАМАРА: Добро јутро.

МАЈКА: Добро јутро (*мјери је*). Да ли сам ја тебе дјевојко, замолила да се обучеш прије него што уђеш у дневни боравак?

ТАМАРА: Па, обукла сам се. (*мазно*) Ви се стално нешто љутите на мене и не волите ме.

МАЈКА: Буди Бог с тобом дијете, како можеш тако нешто рећи...

Синиша блене у Тамару:

СЕСТРА: (*тихо Синиши*) А, и ти мислиш да је лијепа...

СИНИША: Ама, не мислим. Јоој... (*Отрчи*)

МАЈКА: Шта ћемо с њим? Овако нема шансе да иде. А све сам тако лијепо испланирала.

СИНИША: (*враћа се*) Ма, идите ви само, немојте да вам ја кварим... Одлежаћу, купићу Линекс...

МАЈКА: Како да те оставим таквог? Злато моје... Тамара, сине, мало га и ти припази...

СИНИША: Тамара мора да учи. Снаћи ћу се ја некако... Јоој (*отрчи*).

III

Дневна соба. Улази Синиша – пали миришљаве штатиће и пјевуши. Узима телефон.

СИНИША: Е, Боки... Ја сам. Упало је. Јесте, брате, примиле се и стара и швеца к'о саучешће. Слушај. Свима реци да сам отишао. Треба нам потпуни мир. Па, како брате? Па кумица мора да учи! Спрема Јулију, мож' бити да јој треба Ромео. Хе, хе... Чујемо се. Наравно, бићеш благовремено обавијештен о развоју догађаја на сцени... Креће заплет, јавићу кад к'о браћа стари Грци доживим катарзу... Хао...

Чује се Тамара како декламује.

СИНИША: Тамара, јеси ли можда за кафицу? Да направиш малу паузу?
 ТАМАРА: Е, баш си нашао сад! Тако ме кренуло. Јес' ти нормалан?! Гдје ћеш кафу, а боли те стомак?
 СИНИША: Одједном ме прошло. А боли ме глава.
 ТАМАРА: Добро, направи кафу док ја завршим.

Синиша иде да скува кафу, а Тамара наставља са Јулијом.

ТАМАРА: „Ромео, о Ромео! Зашто си,
 Што си Ромео? Свог пореци оца,
 Име одбаци, или, ако нећеш,
 Закуни ми се да си драги мој,
 Па нећу више Капулетова
 Да будем ја.
 Душманин је мој
 Једино име твоје. Ти би био
 То исто што си и кад не би био
 Монтеки. Шта је то Монтеки? Нит' је
 Нога, нит' је длан, нит' мишица, нит' лице,

Нити иједан део на човеку.
О, узми друго име! Шта је име?
Слатким би дахом мирисала ружа
Да јој и какво друго име дамо;
Па и Ромео исто савршенство
Сачувао би дивно, ма га звали
Како му драго. О Ромео, своје
Име одбаци; па на место њега,
Које и није део бића твог,
Сву мене узми!“

СИНИША: Ево кафа.
ТАМАРА: Како ти се чини?
СИНИША: Ма, супер си, ти си рођена глумица!

Примиче се уз Тамару.

ТАМАРА: Мислиш?! У ствари, ја сам рођена за улоге Антигоне, Јулије, Офелије... Сви су ми говорили да сам рођена глумица, одувијек... Бићу славна! Људи ће ме препознавати, бићу у новинама... Али шта ми вриједи. Марко каже – ништа без штеле.

СИНИША: Ко ти је сад па Марко?

ТАМАРА: Један супер лик. Упознала сам га на Академији. Ма, страва је...

СИНИША: Је л' и он хоће да упише?

ТАМАРА: Ма, не, он је на првој години. Поново. Мрзи га професор. Али, његов стриц предаје на Академији сценски говор. Пробаће преко њега да ме угура. Све ти он људе зна тамо. Упознао ме са једним типом што има фото-студио. Овај хоће да направи моје фотке. Каже да имам такво лице... Како је он оно рекао? А, да... Као, оно, моје лице воли камера...

СИНИША: Па што њему стриц не среди да откачи тај испит?

ТАМАРА: Слушаш ли ти шта ја теби причам? Мрзи га професор –

- СТАЛНО ГА ОБАРА. Ту човјече не можеш ништа!
- СИНИША: А, па да – то јест. А што га мрзи? (*Протегне се и као случајно загрли Тамару*)
- ТАМАРА: Па тако, ваљда, неки искомплексиран тип. Види да Марко има потенцијала – а имаш таквих типова, једноставно љубо-морних... Е, мој Синиша, ти ништа о животу не знаш.
- СИНИША: (*привуче је себи*) Па научи ме.
- ТАМАРА: (*зура га од себе*) Па јеси л' ти нормалан?! Шта је теби? А сад морам да наставим. Хвала на кафи.
- СИНИША: А што не пробаш пред публиком. Као – разбијеш трему.
- ТАМАРА: Ко да ми буде публика? Ти?
- СИНИША: Па могу ја да ти будем Ромео ако је стани – пани... .
- ТАМАРА: Е, па буди Ромео, кад баш хоћеш! (*пење се на столицу*) Хајде, клекни доле. Ја сам на балкону. Чуо си за Јулијин балкон у Верони?
- СИНИША: Чуј, чуо – пењао се на њега. Али, нећемо сад претјеривати, Јулија... .
- ТАМАРА: Хајде, хајде, клекни... . Биће убједљивије.
- Синиша клекне.*
- ТАМАРА: Е, тако!
- ТАМАРА: (*декламује*)
 „Да лице моје, ко што знаш и сам,
 Не крије ноћи образина, крв би
 У образе ми јурнула због оног
 Што рекох малочас, а ти то чу.
 Хтела бих да сам пристојна, о, хтела!“
- ТАМАРА: (*нагло прекида и повлачи сукњицу*) Синиша у шта ти гледаш?
- СИНИША: Па, у тебе, драга Јулија!
- ТАМАРА: Гледај ме у очи!
- СИНИША: Добро, гледам те у очи... . Јој сестро, што имаш добре очи.
- ТАМАРА: Синиша, не глумирај се (*наставља*).

„И хтела да поречем што сам рекла:
 Ал', збогом, пристојности! Волиш ли ме?
 Рећи ћеш „ДА“, то знам, и вероваћу.
 Но проверити можеш, баш и кад би
 Заклетву дао: кривоклетству таквом.“

Зазвони телефон. Тамара скаче са столице и трчи према телефону.

ТАМАРА: *(усхићено)* То је Марко!

ТАМАРА: *(јавља се)* Молим? *(мазно)* Е. Ђао... Ево, учим. Наравно... О, да, то би било дивно... Ма, да, баш сам хтјела да се мало одморим... Супер, супер... Кћерка твога стрица? О, како да не... Наравно... Ти на све мислиш... Шта бих ја без тебе?! Важи, за сат. Ђао!

Тамара притрчи Синиши усхићено.

ТАМАРА: Замисли, Марко ће ме упознати са кћерком свога стрица. *(пјевуши)* Ла-ла-ла... Каже, изведем их на вечеру, оно, чисто реда ради, а она ће код старог да ургира за мене... Човјече, рекла сам ти да је лик! *(У одушевљењу га загрли, а кад схвати шта је урадила нагло се одмакне)*

СИНИША: Чекај... Ти излазиш? Па зар нећеш да спремиш монолог, или шта већ спремаш?

ТАМАРА: Спремала сам доста! А, оваква штела се не пропушта. Идем да видим шта ћу обући. *(Излази из собе)*

СИНИША: *(узима телефон)* Е, Боки... Ма, јок, каква катарза, улетјела ми перипетија прије врхунца! Кумица излази! Из-ла-зи!!! Ма, откуд ја знам гдје излази! С неким типом са Академије... Да Бог да је никад не завршио... Ма, ништа, не кажем теби... Излази са неким типом као фол, он јој нашао штелу, шта ћу брате? Помагај! Како да закључам врата кад има свој кључ?! Хајде мисли, брзо, отићи ће, а ја к'о кретен пропустио свадбу због ње... Како ћу јој сакрити ципеле кад је донијела седам пари... Седам и по... Пола рачунам оне без једне штикле...

Мислиш свих седам? Чекај... Да сакријем свих седам? И ону једну на којој није сломљена штикла? За сваки случај да не одскакуће на једној нози... Е, ал' си геније, алал ти вјера! Идем брзо да ме не провали... Чућемо се...

Синиша трчи са џипелама у рукама и сакрива их под кревет. Смјешта се на кревет, ставља слушалице у уши и листа часопис.

Улази Тамара у краткој сукњици

ТАМАРА: А, шта кажеш?

Синиша се прави да не чује.

ТАМАРА: А, шта кажеш? Да ли сам дебела у овоме? (*вади му слушалице из ушију*) Чујеш ли? Јесам ли дебела у овоме?

СИНИША: Мм... Па, јеси, мало...

ТАМАРА: (*разочарано*) Мислиш?

СИНИША: Ма, пусти мене, шта ја знам о животу...

ТАМАРА: Скренула сам ти пажњу на ту твоју иронију...

Одлази демонстративно.

Синиша наставља да чита. Тамара се враћа у другој хаљини.

ТАМАРА: Шта мислиш да ли је преткратка? Мислим, ипак идемо на вечеру...

СИНИША: Да, мало је кратка... Али, немој мене да слушаш...

ТАМАРА: Али ми добро стоји, признај!

СИНИША: Па, да – добро је... Само...

ТАМАРА: Шта, само?

СИНИША: Ма, ништа, добро је...

ТАМАРА: Није ништа. Кажи шта си хтио!

СИНИША: Ма, ништа.

ТАМАРА: Кажи!!!

СИНИША: За мој укус имаш мало танке ноге. Ја их баш не бих форсирао. Не у овако кључном тренутку који значи прекретницу у твој

животу...

ТАМАРА: Гаде! Е баш ћу да идем у овој хаљини! (*окреће се на пети и одлази*)

СИНИША: (*за себе*) Нигдје ти, мала, нећеш да идеш...

ТАМАРА: (*враћа се*) А шта кажеш за ове минђуше?

СИНИША: Добре су.

ТАМАРА: Нису добре! Видим ти по изразу лица да нису добре!

СИНИША: Кад ти кажем шта мислим, ти се љутиш...

ТАМАРА: Нећу се љутити, обећавам.

СИНИША: Па могла си и лустер да окачиш на уши. И то онај са двора Луја XIV!

ТАМАРА: Све хоћеш да ми поквариш. Мрзим те, да знаш...

СИНИША: А свето кумство?

ТАМАРА: Завежи! Ништа ти не знаш! (*отрчи*) (*враћа се, као да се ништа није десило*) Е Синиша, је л' знаш гдје су моје ципеле?

СИНИША: Управо си рекла да ништа не знам!

ТАМАРА: (*нервозно*) Синиша, молим те, журим, а не знам гдје су ми ципеле...

СИНИША: (*незаинтересовано, преко часописа*) Па ваљда су у ормарићу за обућу.

ТАМАРА: (*плачно*) Гледала сам – тамо сам их оставила али сад их нема.

СИНИША: (*наивно*) Да их стара није понијела грешком?

ТАМАРА: Не лупај, мајке ти, неће да носи осам пари ципела за пар дана – и то грешком!

СИНИША: Пардон – седам и по! Једна сандала је неупотребљива.

ТАМАРА: Синиша, уозбиљи се, молим те!

СИНИША: Шта се чудиш, па и ти си понијела толике ципеле за само пар дана? Уосталом, иде жена у Србију на свадбу – знаш оно: моравац и ужичко, хаба се обућа па мора да промијени...

ТАМАРА: Синиша, уозбиљи се, молим те!

СИНИША: Ама, женска главо, откуда ја знам гдје су твоје ципеле?

- ТАМАРА: Шта ћу сад’?
- СИНИША: Је л’ ти то хронично имаш проблем са ципелама? Те сломљена потпетица, те мистериозни нестанак ципела... Најбоље да се одлучиш за неку ципси варијанту: као, ходаш боса!
- ТАМАРА: Синиша помози ми... Шта да радим? Све сам претражила...
- СИНИША: А да узмеш неке ципеле од моје старе?
- ТАМАРА: Дај да видим шта има?

Синиша доноси ципеле, Тамара их проба.

- ТАМАРА: О, не! Који носи број?
- СИНИША: Четрдесет један!
- ТАМАРА: О, Синиша, све ће да ми пропадне... Који сам ја баксуз! Шта ћу сад? Е, знам! Позваћу их овамо! И тако нам је твоја стара оставила пун фрижидер хране. А и доле сам спазила ресторан мексичке хране. Могу да нам поручим нешто екзотично. Али, шта да кажем зашто нећу изаћи?! *(умињава се око Синише)* Хајде смисли нешто!
- СИНИША: Немој мене у то да петљаш...
- ТАМАРА: Молим те, Синиша.
- СИНИША: Па добро, реци им да сам ја болестан, па да мораш да останеш са мном... *(Тамара прави гримасу)* Добро, де, видим и ја да је глупо... Реци да си добила температуру и не мораш онда ни да их зовеш овамо!
- ТАМАРА: Али, ја желим да дођу!!! Човјече, знаш ли ти колико вриједи познанство са њима?!
- СИНИША: А, то је друга ствар... Па кажи, рецимо, да нам вечерас пуштају воду у цијеви за централно гријање, а да су нам радијатори дотрајали, па да морамо да будемо у стану да не дође до поплаве.
- ТАМАРА: Али, зашто обоје? Није ми је јасно...
- СИНИША: Ако није јасно теби, неће бити јасно ни њима. Па, неће ни питати, једноставно ће доћи. Оно, као, стан је велики, морамо да контролишемо све себе. А не може то да ради само једно

истовремено у свим собама, па...

ТАМАРА: Добро, добро... 'Ајд' покушаћу. Пожели ми срећу (*узима телефон, потпуно мијења глас, мазно*) Е, Марко, Тамара је. Слушај сад ми Синиша рече... Синиша, мој кум код кога сам овдје... Вечерас пуштају воду у цијеви за централно гријање, а радијатори су дотрајали, па треба да пазимо да не дође до поплаве, а стан је велики, па треба више људи... Па да ви дођете овамо... Ма не да пазите на цијеви, већ да дођете на вечеру... Па, пазићемо Синиша и ја, више Синиша, али да сам и ја ту ако би била поплава... Знам како је, да то избришем и тако то... Мислиш? О, па то би било страшно, та вода под притиском... То нисам знала. Ма добро, дођите ви, ваљда се неће ништа десити, али, за сваки случај... Јесте, број 8, четврти спрат... Бааај! (*притрчи и љуби Синишу*) Јао, хвала ти, хвала!! (*Синиша је привуче себи. Тамара устукне*) Идем да нешто припремим... (*отрчи у кухињу*)

СИНИША: (*узима телефон*) Е, Боки, они кретени ће да дођу овамо... Како, који кретени?! Онај тип са Академије, неки фотограф и нека риба. Не могу ти објашњавати, дуга је прича, 'ајд' дођи и ти. Дођи одмах! Човјече, па тек је девет, што си у пицами? Волиш да гледаш филм у пицами? Баш слатко! Ама, дођи одмах, пређи до мене у пицами... Сад ће они, треба нешто да смислимо... Па... Рећи ћемо да си болестан, дошао по таблету. Долази одмах, човјече... Треба нешто да смислимо док нису дошли... Како, шта да смислимо?! Па да оду! Да их отјерамо! Хајде одмах!

Синиша сједа на кревет и листа часопис.

ТАМАРА: (*из ходника*) Синиша, тражи те неки тип у пицами!

СИНИША: Е, хајде, уђи, комшија! Шта? Још си болестан? Хе, хе... Добра ти пицама! Је л' дједова?

БОКИ: Ма, идем ја, ако немаш кога другог да завитлаваш...

СИНИША: Не идеш ти никуда. Сад ћемо таблетицу... Тамара ће да ти

- скува чај. Тамара, ово је мој први комшија и друг из разреда. Нешто је болестан, молим те, скувај му чај.
- ТАМАРА: Али, Синиша, па ја...
- СИНИША: Добро, ако ти је тешко да помогнеш болесном човјеку...
- ТАМАРА: (*љута*) Ок, идем. Сад ће чај.
- СИНИША: (*Бокију*) Шта ћемо сад?
- БОКИ: Ко? Ми?
- СИНИША: Не прави се луд, молим те. Помози ми сад да их отјерамо.
- БОКИ: Из кухиње мирише мексичка храна, неће их отјерати ни мексички грип!
- СИНИША: Чекај... Рекао си мексички грип?! Или, можда...
- БОКИ: Стварно, можда...
- СИНИША: А ти у тој пицами и изгледаш као да си управо стигао из карантина.
- БОКИ: Само ћемо да кишемо. И да кажемо да смо прије пар дана стигли са магурске екскурзије из Шпаније... Што је, уосталом, истина...
- СИНИША: То, мајсторе, удари коску!
- ТАМАРА: Стиже чај!
- БОКИ: Баш ти хвала (*кише*). Ова ме кијавица баш не пушта...

Звоно на вратима.

ТАМАРА: (*обрадвано*) Ево их!

Отрчи да отвори врата.

СИНИША: (*Бокију*) Значи, договорили смо се.

Улазе Марко, Сара и Александер

- МАРКО: (*руку је лежерно пребацио преко Тамариног рамена*) Баш сам мислио да ти покажем једно супер мјесто, али шта је – ту је... Ово је Сара, моја сестра од стрица. Александера познајеш – од јучер твој фан.
- СИНИША: Може са мојом бабом да оснује фан-клуб “Тамара-стар”. И моја баба је Тамарин фан...

- ТАМАРА: Ма, пустите Синишу, воли да се зеза. Изволите уђите. Ма, не, Саро, немој се изувати.
- СИНИША: Ни случајно, Саро, посебно ако носиш број 37 – нешто смо ових дана у дефциту са тим бројем ципела. (*љуби јој руку и кише*)
- ТАМАРА: Ово је Синиша, мој кум.
- Синиша брише нос руком, а онда је пружа Марку. Марко је прихвата са гађењем.*
- БОКИ: О, красно, красно, ти дивни стари обичаји. Кумство...
- СИНИША: Ма, ја, додуше, не знам више у ком кољену су наше породице биле у кумству, ал' сјете нас се кад год долазе у град.
- ТАМАРА: Синиша! (*Марку*) Нашли сте нас испрве? Нисте лутали?
- МАРКО: Лако сам нашао пут.
“Показала га љубав,
подстрек да тражим давши ми; па она
савет ми даде, ја пак очи њој.
Ја морнар нисам; ал' да си далеко
ко жал што море најудаљеније
запљускује га, ја бих пустоловно
забродило у сусрет таквом благу”.
- СИНИША: Изволите само, осјећајте се ка код своје куће. Тако волим Хамлета! Ово је мој другар Боки. Иначе не иде у пицама у куртоазне посјете, али је нешто болестан од како смо се вратили са екскурзије.
- ТАМАРА: Послужите се. А, ево и вино. Синиша, послужи госте. И оно није био Хамлет, него Ромео.
- СИНИША: Знао сам да је нешто од Претрарке!
- МАРКО: А, добро вино... Берба '98. Одмах по мирису могу да оцјеним квалитет.
- СИНИША: Ја се никад нисам разумио у вина. Више волим пиво. Дај баш да помиришем. (*кише у Маркову чашу*) Види, Бога ти, и мене лови кијавица. Извини ортак!

- ТАМАРА: Извини, Марко, промијенићу ти чашу.
- САРА: Чујем, имате проблема са радијаторима.
- СИНИША: Ма, ја, деси се да некад поплаве. К’о Сава. Ал’ ваљда неће вечерас. *(кише)* Ето, истина је, неће!
- БОКИ: Нешто у цијелој згради није у реду. Прошле године код нас је тако шиштало... Моја стара добила опекотине првог степена...
- МАРКО: А ти?
- БОКИ: Ја сам одвезла у град на вријеме! *(кише)*
- АЛЕКСАНДЕР: *(измиче столицу)* Баш ти је незгодна та кијавица.
- БОКИ: Ма, није страшно. Сви кишемо од кад смо се вратили из Шпаније. Вјероватно алергија на полен... Или на амброзију. Барселона ти је пуна амброзије.
- САРА: Била сам у Барселони. Четири... Пет... Не, шест пута. Нигдје никад нисам видјела амброзију!
- СИНИША: То ти је грешка коју праве сви туристи! Гледају Саграду фамилију, Колумбов споменик, Магичне фонтане... И – како држиш главу? Стално гледаш горе Овако! То су Шпанци и смислили да нико не обраћа пажњу на амброзију. *(кише)*
- ТАМАРА: *(нервозна)* А шта мислиш, Синиша, да провјериш радијаторе?
- СИНИША: Добро си! Идем ја да узмем маску и пераје, па на посао... Шала! *(кише и одлази)*
- ТАМАРА: Послужите се, људи...
- МАРКО: Нека, хвала, немој да се трудиш. Узећемо.
- БОКИ: Чекај, чекај, да уловим маслину... *(нагиње се на овал и кише)*
- ТАМАРА: *(готово плачно)* Шта мислиш, Боки, да ти одеш у кухињу и провјериш тамо радијаторе?
- БОКИ: Наравно, наравно, идем, само још једну маслину. *(нагиње се на овал, кише и одлази)*
- ТАМАРА: Е па баш ми је драго што сте дошли! *(сви ћуте)* Саро дивна ти је туника. Гдје си је купила?
- САРА: *(одсјечно)* У Тера Нови.
- ТАМАРА: И мени баш треба нешто тако. Само, ја бих жуту.

Сви ћуте.

ТАМАРА: Хајде, људи, живјели. (*сви невољно дижу чаше*) Е, па да наздравимо за мој пријемни. (*Сари*) Баш ми је Марко причао да је твој тата...

СИНИША: (*враћа се*) Нема ништа! Мирно море! (*нјева*) Море, море... (*кише*)

БОКИ: Необично нам је драго.

САРА: (*иронично*) Умирем од среће.

СИНИША: Боље од среће, него од мексичког грипа, Ха, ха... Шала!

БОКИ: (*долази*) Све је суво, као у Сахари! Је л' ти то о мексичком грипу? Сви су о томе причали од кад смо кренули у Шпанију. Моја стара умрла од страха, умало да ме не пусти на екскурзију. И сада ме тјера љекару због ове глупе кијавице. Кажем ја њој: "Ама, жено, прођи ме се, шта један грип и то још мексички, може оваквом брду од човјека?"

САРА: (*иронично*) Да, брдо... Ма, не, ти си планина.

БОКИ: Браво, сестро, да те моја стара чује! Дај да те пољубим! (*љуби је и кише*) Ја сам ти Монт Еверест! Неосвојив! Али, ако пробаш мало да се потрудиш... Нећеш се покајати!

ТАМАРА: Шта мислиш, Боки, да погледаш радијатор у купатилу? И, успут да истресеш нос?!

БОКИ: Ево, ево, ријешен је проблем. (*узима салвету са стола и пуше нос*) Баш нам је пријатно...

БОКИ: Да, необично нам је пријатно! Обавезно морамо изаћи некуда заједно. Али, штета, ја бих морао да идем, чека ме неко снимање. Ви, наравно, останите. Тамара, драга моја, видјећемо се да направимо оне фотке.

САРА: А, не, идем и ја! Обећала сам старој да ћу јој помоћи око неке торте...

БОКИ: Види, види, ем лијепа, ем домаћица...

СИНИША: Нема говора да идете! (*кише*) Дајте да наздравимо за Тамарин

- пријемни. Ја се надам, Сара, да ћеш рећи старом коју лијепу ријеч о Тамари. Она је доиста рођена глумица!
- ТАМАРА: *(на ивици плача)* Синиша, молим те, провјери радијатор у својој соби. А, ти, Боки, у купатилу.
- СИНИША: Наравно! *(кише)* Хајде, Боки, треба да спашавамо свијет од потопа!
- БОКИ: Е, па, Тамара, ми идемо.
- САРА: Лаку ноћ, баш нам је било пријатно. *(Тамари, озбиљно)* Да ли си свјесна да ова двојица имају мексички грип?
- ТАМАРА: Ма, није могуће. То је неки неспоразум... *(Сара и Александер одлазе)*
- МАРКО: *(устаје)* Идем и ја.
- ТАМАРА: Остани, Марко... Можемо да сједимо у мојој соби. Хоћеш да ти скувам кафу?
- МАРКО: Много хвала. И овако нећу моћи да спавам.
- ТАМАРА: *(молећиво)* Али, Марко...
- МАРКО: Лаку ноћ.
- ТАМАРА: Нећеш ме пољубити? *(прилази му)*
- МАРКО: *(измиче се)* Лаку ноћ, стварно журим. *(одлази)*

Тамара се стрпоиштава на кревет и плаче.

- СИНИША: *(долази наивно)* Еј, куда су сви отишли?

Тамара плаче.

- СИНИША: Тамара, шта ти је? *(покушава да је загрли)*
- ТАМАРА: *(хистерично)* Пустите ме! Ти... Ти... Ти, гаде један покварени!!!
- СИНИША: Али, Тамара...
- ТАМАРА: Пустите ме! Нагло те је прошла кијавица? И тебе, и оног морона у пицама? Знаш ли ти уопште шта си мени направио?

Гура Синишу од себе и овај пада на под. Тамара истрчава из собе. Синиша сједи на поду поред кревета. Вади Тамарине ципеле испод кревета.

СИНИША: (виче) Тамара, нашао сам ти ципеле! (за себе) Упрскао сам.

Боки улази.

БОКИ: Куда су сви отишли?

СИНИША: Сигурно у карантин.

БОКИ: Па, да наздравимо?

СИНИША: Да наздравимо! Како оно иде?! Три, четири – сад! (заједно)
Апћиха!!!

IV

Синиша сједи на кревету и испуњава тикет спортске прогнозе.

Улази Тамара уплакана.

СИНИША: Тамара?

Тамара плаче

СИНИША: Тамара?

Тамара сједне поред њега. Синиша је загрли.

СИНИША: (њежно) Тамара?

ТАМАРА: Нисам прошла. Нисам примљена на Академију.

СИНИША: Ја сам крив за све. Глупо је да кажем извини.

ТАМАРА: Ниси ти крив. Била сам глупа. Само сам глуматала. Све! И Јулију и себе! Требало је, кад говорим Јулију, да будем Јулија, а не да се пренемажем и глуматам. Требало је и да ја будем ја, а ја сам глумила себе. Је л' конташ?

СИНИША: Не контам, али лијепо си то рекла.

ТАМАРА: И, још нешто. Мислила сам да ти то никад не кажем: заштитио си ме од тога да испаднем потпуна будала. Професор сценског говора нема кћерку. Тип је стари нежења. Нема ни брата. Ни братанца. Конташ?

СИНИША: То контам. А, бар смо их добро испрепадали. *(брише јој сузе)* Знаш како сам му кихнуо у чашу?!

ТАМАРА: *(са осмјехом, кроз сузе)* А тек Боки у овал, кад је тражио маслину...

Синиша кише и насмијава Тамару.

V

Жељезничка станица

Почиње киша. Младић са гитаром опсује себи нешто у браду, устаје и склања се под стреху. На клупи спава човјек у одрпаном одијелу. Жена у плавом радном мантилу пролази журно са метлом и кантом у рукама. У пролазу, лути дршком метле о клупу.

ЖЕНА: Хајде, устај, није ти ово хотел Палас!

Готово трчећи наилази колпортер

КОЛПОРТЕР: Ооо-слобођење, Веее-черње новости!

Човјек на клупи се придиже.

ЧОВЈЕК: Еј, ти! Дај једне!

КОЛПОРТЕР: Које?

ЧОВЈЕК: Било које...

Човјек узима новине, покрива се њима и наставља да спава. Долази отправник возова.

ОТПРАВНИК: (дрма клупу) Е, добар ти прекривач. Да ли има такав и за брачни лежај, баш би ми требао... Хе, хе... Хајде, устај!

Човјек кути новине и одлази љутито мрмљајући. Ужурбано пролазе путници са кишобранима.

ГЛАС СА РАЗЛАСА: Брзи воз за Добој постављен је на другом колосјеку са поласком одмах. Брзи воз за Добој постављен је на другом колосјеку са поласком одмах.

Долазе Тамара и Синиша скривени од кише под Синишином јакном.

СИНИША: Што сад не касни, ђаво да га носи?

ОТПРАВНИК: (лути Синишу по леђима) О, види, види. Шта има кумићи?

СИНИША: Ево, воз не касни!

ОТПРАВНИК: Па то ти је тако у животу. Све касни само кад чекаш! ‘Ајде, пуштај кумицу, отић’ `е јој воз. *(одлази)*

ТАМАРА: Ко ти је овај?

Синиша одмахује руком.

ТАМАРА: Е, па, идем. *(пружа му руку)* Хвала ти на свему. Научила сам од тебе нешто: да и кад се чини да је све изгубљено, не треба одустати. Покушаћу следеће године опет – али, као што дјеча кажу – заправе!

СИНИША: Значи, видимо се на годину?!

ТАМАРА: *(одлази)* И, Синиша... Оно, за пророчанство... Био си у праву! *Одлази.*

СИНИША: Какво пророчанство? *(лути се по глави)* Не мислиш ваљда? Тамара! Тамара!

Звиждук воза. Враћа се, застаје поред младића који свира, тражи ситно, вади ценера, омишља се да ли да убаци у шешир. Ипак убације и зајева са њиме.

“Тамара,
чекање ме страшно замара,
бијеле ноћи ветар шамара,
а тебе нема...”

Неко је украо Сунце

Лица и наличја

НАТАША

средњошколка, 17 година, којој је,
док је тапкала по мраку и расипала снеге, неко украо Сунце

СИНИША

Наташин брат, 12 година, „мали штребер и цинкарош“

ВЕРА

Наташина мајка, 36 година, сликарка без талента, лијепа и лијена

МЛАДЕН

Наташин отац, 38 година, интелектуалац, духом и тијелом снажан,
слаб само према својој жени

МИРКА

Младенова сестра, 43 године, добростојећа екстравагантна удовица
„на привременом раду у Њемачкој“

СЊЕЖАНА и ВАЊА

Наташине другарице

ЗОКА

Наташин дилер и халуцинација

ДЕВОЈКА МОДЕЛ

I

Дневна соба, која уједно служи и као атеље. На средини собе сто са три столице. У углу фотеља и сточић поред ње. У позадини штафелај. Сlike дречавих боја свуда по зиду и прислоњене по угловима собе. Поред штафелаја стоји Вера и слика. На фотељи, непомична, сједи дјевојка – модел. У собу улази Наташа.

НАТАША: Мама...

Вера слика, не осврћући се.

НАТАША: Мама...

ВЕРА: Да, кажи...

НАТАША: Требало би да попричам са тобом...

ВЕРА: *(одсутно)* Аха...

НАТАША: *(гласније)* Мама! Кажем: „Требало би да попричам са тобом!“

ВЕРА: А, шта мислиш да то оставимо за неки други пут? Сада ме баш кренуло! *(молећиво)* А, није ваљда, душо, баш тако важно?

НАТАША: *(разочарано)* Па... Можда и није...

ВЕРА: Ето, видиш...

НАТАША: Одох ја до града.

ВЕРА: *(одсутно)* А? Шта кажеш?

НАТАША *(гласније)* Кажем: “Одох до града!”

ВЕРА: Да, добро, немој дуго! *(нјевуши)*

Наташа одлази. Вера слика у заносу. Звоно на вратима. Вера и даље слика. Поново звоно.

ДЈЕВ. МОДЕЛ: Госпођо, неко звони.

Вера наставља да слика.

ДЈЕВ. МОДЕЛ: *(поново, гласнија)* Госпођо, неко звони!

Поново звоно.

ВЕРА: Молим? (*узрујано*) Дјевојко, већ сам ти рекла да се не помјераш!

ДЈЕВ. МОДЕЛ: Али, госпођо, неко упорно звони!

ВЕРА: (*изненађено*) Звони? Ах, па да... То је он! Ко би други могао да буде? Он је тај који све моје заносе сурово прекида... (*одлази до врата*)

Улази Младен.

МЛАДЕН: Добар дан! Хоће ли у овој кући икада замирисати ручак?!

ВЕРА: (*увријеђено*) А, када сам могла да кувам? Видиш да радим?!

МЛАДЕН: (*гледа иронично у платно на штафелају*) Видим, видим... (*гледа збуњено у дјевојку коју Вера слика*) Ко је сад па ово?

ВЕРА: (*и даље увријеђено*) Мој модел!

МЛАДЕН: (*тобож озбиљно*) А, је л'?

ВЕРА: Па, видиш? (*показује на платно*) Како да радим без модела?! Њу сликам... (*веселије*) Зваће се „Дјевојка на плажи“.

МЛАДЕН: Ово си могла и без ње да насликаш... Ал', добро је, бар не тражиш да те шаљем на плажу... Гдје су дјеца?

ВЕРА: Гдје би била? Па, ваљда у школи. (*Дјевојци моделу*) Хајде, дјевојко, обуци се... (*Младену плачно*) Зашто се увијек створиш кад имам инспирацију и све поквариш?

МЛАДЕН: Плашим се да ћу тек сада да ти покварим дан. (*Вера шмрца*) Дађи бубице... Дођи, да ти нешто кажем... Долази нам моја сестра...

ВЕРА: (*запрепаићено*) Шта?! Зашто се тако сурово шалиш са мном? (*мазно*) Ти мене више не волиш...

МЛАДЕН: (*њезно*) Волим, волим... (*зри је*) Одлази стварно, синоћ је из Минхена стигла у Београд. Требало би да се обучеш, да идемо, да је дочекамо. Воз стиже у пола пет.

ВЕРА: (*плачно*) О, Боже! О, Боже, зашто ме кажњаваш?! (*нагло се сјети*) А, ручак? Шта ћемо за ручак?

МЛАДЕН: Пусту сад ручак! Купићемо у Тропику. Гледај то са ведрије стране! Ваљда ће да нам остави нешто новца, да се извучемо из овог посљедњег кредита.

Долази Синиша из школе, са ранцем на леђима.

СИНИША: Добар дан, добри људи! Удијелите сиромашу брзо један ручкић, јер ће да умре од глади!

ВЕРА: *(увријеђено)* Ето, и он! Да ли ће ико икада да сврати у ову кућу, сем када је гладан?

СИНИША: Нисам ништа јео на великом одмору, радили смо писмени из математике, па нисам стигао.

МЛАДЕН: Како је било у школи?

СИНИША: Добро. Супер. Како ће бити?

МЛАДЕН: Има ли оцјена?

СИНИША *(важно)* Има. Двије петице. Не... Три петице!

МЛАДЕН: *(устаје и поносно тапше Синишу по рамену)* То је мој син! Исти ја.

ВЕРА: *(иронично их одмјери обојицу)* Ма, да, свакако!

МЛАДЕН: Мислим, личи на мене по интелигенцији.

ВЕРА: *(иронично)* Ја мислила по висини!

МЛАДЕН: Даће Бог, порашће он мени. Је л' тако, сине?

СИНИША: Тако је, тата!

ВЕРА: *(разочарано)* Па ћу морати дупло да кувам! Је л' тако сине?

СИНИША: Тако је мама!

МЛАДЕН: *(Синиши)* Колико ти сестра има часова? Када ће она доћи?

СИНИША: *(као да рецитије пјесмицу, „џинка“ сестру)* Завршила је, ено је, сједи у парку са рајом. Пуше. Бојан каже пуше траву.

ВЕРА: *(љутито)* Синиша! *(ћушне га)* Како то говориш о својој сестри?!

СИНИША: *(и даље декламујући)* Нисамо то рекао ја, него Бојан! И сви причају! И за њу и њено друштво...

ВЕРА: *(поучно)* А ти, као њен брат, треба да зачепиш уста свима и да

- кажеш да то није истина. Наташа потиче из fine породице и ми то не бисмо допустили!
- СИНИША: Али, мама, и ја сам видео... Кад сте ви били код чика Јована, дошле су јој другарице...
- ВЕРА: *(и даље љутито)* Е, сада је доста! Још почињеш и да измишљаш да би се направио важан да нешто знаш!
- МЛАДЕН: *(благо)* Чекај, Вера... А, шта ако је истина?
- ВЕРА: *(нестрпљиво)* Ма, дај! Знаш ваљда своје дијете... Не би то она никада...
- МЛАДЕН: Али, Вера, дјеча се мијењају... Нарочито, у њеним годинама...
- ВЕРА: Била сам и ја у њеним годинама па сам била паметна дјевојчица... А, Наташа је на мене... Ништа немој да бринеш! *(Синиши строго)* А ти, мали, чујем ли још једном да тако говориш о својој сестри...
- МЛАДЕН: *(Вери)* Хоћемо ли? Требало би да почнеш да се спремаш, знаш колико ти треба!?! *(Синиши)* Синиша, долази тетка.
- СИНИША: Тетка? Долази тетка?! Јупи!!! *(скаче од радости)* Долази тетка! Добићу синтисајзер! И Спајдермена на батерије! Јупи!!!
- ВЕРА: Штета што не могу са вама да подијелим радост... *(одлази)*

II

Стан Наташиних родитеља.

- НАТАША: Мама! Сিনিша! Е, 'ајде, упадајте, сама сам!
- СЊЕЖА: Гдје су ти старци?
- НАТАША: Немам појма. Сви су некуда испарили. Идем да приставим кафицу и отворим прозор. Запалите слободно.
- ВАЊА: Шта је ово, мајке ти? Погледај само ове слике по зидовима. Каква грозота!
- СЊЕЖА: То се њена стара уфурала да је умјетница. Слика да не кува ручак. Бар тако каже Наташа. . .
- ВАЊА: Одвратно је! Конташ ли ти ишта на овоме?
- СЊЕЖА: Ма, дај, пусти. Не конта ни она. Бар када би могла некое то смеће да утопи за добре паре. Знаш, има дилеја, па купују такве ствари. . . Како то зову? Оно, фол, неки надреализам, или шта ја знам. . .
- ВАЊА: Добро Наташа издржи са њима. . . А и онај мали брат јој је кретен. . .
- СЊЕЖА: Цинкарош! Ја бих му залијепила уста да је мој. . . Ал', сва срећа, старци су јој – свако себи. Нико никога ништа не пита. Па, можеш мислити, они немају појма да је прошле године ишла на поправни из два.
- ВАЊА: *(запањено)* Ма, дај!
- СЊЕЖА: Мајке ми. Моја стара би то провалила. Е, јест' жена смор невиђени!
- НАТАША: Стиже кафа! Инстант!
- СЊЕЖА: Могла би и да се удаш, ал' си брза.

Наташа спушта шољице на сто испред другарица.

- НАТАША: Дајте ми цигаре. У ствари, Сњежо. . . Имаш ли ишта?
- СЊЕЖА: Нешто мало, малчице. Само цоинт.

- НАТАША: *(уморно)* Ја сам декинтирала... Стари је потпуно заврнуо славине! Одреже ми марку за сендвич, ни цигаре немам од чега да купим. Прошлог петка сам Марку продала златни ланчић што сам добила на крштењу од куме... Да стара зна, живу би ме запалила!
- ВАЊА: Није ти било жао? Са крштења?
- НАТАША: Ма, пусти сентименталности... Шта је требало да урадим? Да обијем златару? Зна Сњежа у каквој сам кризи била!
- СЊЕЖА: Не поновило се! Да си само видјела, Вања, страшно је било, да човјек не повјерује! Ти си се баш навукла, Наташа.
- НАТАША: Е, немој да ме нервираш, мајке ти... Тако ми ни стари не би поповао!
- СЊЕЖА: Не попујем ти, него сам била са тобом, па знам! *(Вањи)* Како је изгледала, да је се уплашиш... Стара би јој вјенчану бурму продала да је извуче из кризе.
- ВАЊА: Шта ја знам... Код мене то... Ако има, има... Ако нема, нема...
- СЊЕЖА: И ти би, Наташа, могла да се бар не боцкаш... Баш сам оно вече размишљала...
- НАТАША: Е, не тупи, мајке ти... Јесам те зато звала на кафу? Како ме нервираш!
- ВАЊА: Шта је теби, Наташа?
- НАТАША: *(на ивици плача)* Ама, није ми ништа, пусти ме Вања, мајке ти!
- СЊЕЖА: Како ти није ништа? Је л' видиш како се понашаш у последње вријеме? Са тобом се не може причати!
- НАТАША: *(готово да плаче)* А, о чему би ти да причаш? Хајде да причамо!
- СЊЕЖА: *(благо)* Наташа... ми смо ти другарице. Је ли Огњен у питању? Откако сте прекинули...
- НАТАША: Ма, који Огњен? Пусти Огњена! Он ми је задња брига.
- ВАЊА: Па шта ти је, онда?
- НАТАША: Није ништа! Је ли вас двије разумијете српски? Није ми

- ништа!
- СЊЕЖА: Баш ме нервираш! Можда ти могу помоћи... Је ли ти видиш себе? (*гласније*) Видиш ли ти себе, Наташа?
- НАТАША: Видим, па шта ми фали!?
- ВАЊА: Е, ништа ти не фали!
- СЊЕЖА: Дај, Наташа, не прави се луда!
- НАТАША: Не правим се луда! И јесам луда! Луда сам што уопште расправљам са вама... (*плаче*)
- ВАЊА: Шта ти је, Наташа?
- НАТАША: Шта ми је? Хоћеш да кажем шта ми је? Хоћеш да чујеш, па да можеш до миле воље да ми дијелиш савјете? Хоћеш ли? Хоћеш ли, принцезо?
- ВАЊА: Наташа...
- НАТАША: Хоћеш да чујеш? Трудна сам!!! Ето, јеси ли сада задовољна?
- СЊЕЖА: (*запањено*) Ма, дај...
- НАТАША: А, шта кажете?
- ВАЊАЧ (*наивно*) Али, како си трудна када немаш момка?
- НАТАША: (*изнервирано*) Боже, коме ја причам?!
- СЊЕЖА: (*Вањи*) Дај, и ти, не лупетај!
- ВАЊА: Ма, мислила сам, с ким је трудна, када...
- НАТАША: Не знам...
- СЊЕЖА: Наташа...
- НАТАША: Не знам! Ето, не знам! Чак се добро и не сјећам... Ето!
- ВАЊА: О, Боже! Наташа...
- НАТАША: Јеси ли задовољна? Или хоћеш још?
- СЊЕЖА: Дај, Наташа, смири се... Па, среди се то!
- НАТАША: Аха, среди се... Али, има још! Хоћете још?
- СЊЕЖАЧ (*нервозно*) Де, добро је... Смири се...
- НАТАША: Нећу да се смирим! Нећу! Хтјеле сте да чујете! А сад: спетакл!!! Не знам колико сам дуго трудна: три мјесеца, четири мјесеца, пет мјесеци! Еци – пеци – пец!

- ВАЊА: Чекај... Хоћеш рећи?
- НАТАША: Хоћу рећи? Да, хоћу рећи... Мало је касно... А, Сњежо? Шта ћеш сад? Је ли се и то среди?
- ВАЊА: О, Господе Боже... Зезаш се?
- НАТАША: Зезам се... Баш је смијешно... (*смије се, хистерично*) Што се не смијете кад се зезам?
- ВАЊА: Је ли стварно?
- НАТАША: Стварно, принцезо! Шта сте се укочиле? Није трудноћа прелазна болест!
- СЊЕЖА: Знају ли ти старци?
- НАТАША: Не знају, али, наравно, сазнаће. Хоћеш ли ти да ухватиш муштулук?
- ВАЊА: Не знам шта да ти кажем...
- НАТАША: Баш ме чуди...
- ВАЊА: Али, како, Наташа?
- НАТАША.: Зини да тикажем! Неких ствари се уопште не сјећам... А и оног што се сјећам... (*стресе се*) Зока више не да на вересију... Ма, свашта сам због иглице радила... Ви ми не бисте вјеровале шта сам све радила...
- СЊЕЖА: О, Господе Боже... О, Господе Боже... Говорим ти ја...
- ВАЊА: Зна ли ико?
- НАТАША: Не зна. (*иронично*) Шта је требало? Да дам оглас: „Дјевојка...“ Чекај, у којем мјесецу трудноће? Може четврти? Нек’ буде четврти... Значи: „Дјевојка, у четвртом мјесецу трудноће, отац дјетета непознат, тражи дјечка искључиво ради озбиљне везе. Авантуре искључене. Пожељна фотографија коју на захтјев враћам...“
- СЊЕЖА: (*пренеражено*) И теби је до зезања...
- НАТАША: Баш ми је до зезања... Престани, Сњежо, престани... (*плаче*)
- ВАЊА: Чекај, Наташа, шта ћемо сад?
- НАТАША: Шта ћемо? Да снимимо рекламу за Арома кафу? Три насмијане „арома“ другарице! Пију кафицу...

- СЊЕЖА: Престани, Наташа, молим те...
- НАТАША: Па, шта ћу? Или да на прољеће гурамо колица, овако...
(показује) Или...
- СЊЕЖА: Као да има „или“...
- НАТАША: О, има... И те како има. Замисли наслов у новинама:
„Малољетница, у четвртном мјесецу трудноће, због преко-
мјерне дозе хероина, трагично изгубила живот...“
- СЊЕЖА: Наташа, прекини... Мораш да се скинеш...
- НАТАША: Све што морам, је не могу... Тако сам сама... Тако се бојим...
- ВАЊА: Не, не бој се, имаш нас...

Звоно на вратима.

- НАТАША: Гаси! (*гасе цигарете и стављају пепељару испод стола.*
Наташа одлази да отвори врата)

Синиша упада у собу; у рукама му поклон.

- СИНИША: Ха, опет сте пушиле!
- СЊЕЖА: Дај, кретену, уплаши ме!

Синиша њушка по соби.

- НАТАША(*погледа у поклоне*) Шта ти је то!?
- СИНИША: Дај марку, па ћу ти рећи!
- НАТАША: Озбиљно те питам!
- СИНИША: Озбиљно ти кажем!

Наташа одмахује руком.

- СИНИША: Дај онда двије да не кажем мами да сте пушиле!
- НАТАША: Али, нисмо пушиле! Шта је теби!?
- СИНИША: (*и даље њушка по соби*) Наћи ћу ја доказни материјал. (*вади пепељару испод стола*) Аха! Дај лову!
- НАТАША: Немам Синиша, знаш и сам!
- СИНИША: Онда ћу рећи!
- СЊЕЖА: Ево, ја ћу ти дати, само разгули!

- СИНИША: Данке, данке! (*плази јој се*) Ноге су ти танке! (*Наташи*) А, јеси ли ти то плакала?
- НАТАША: Ама, пусти ме на миру!
- СИНИША: Дај марку да не кажем тати да си плакала због момка!
- НАТАША: О, Боже, напасти! Па, ја немам момка!
- СИНИША: Аха! Добила си опет кеца! Знао сам!
- НАТАША: Синиша, остави ме на миру!
- СИНИША: Де, добро, шта се дереш!? И, само да ти кажем, дошла је тетка!
- НАТАША: Тетка?! Која тетка?
- СИНИША: А колико ми то тетака имамо?
- НАТАША: Тетка? Из Њемачке?
- СИНИША: Ја, ја... Ево их иду... (*трчи према вратима*)
- НАТАША: Тетка! Откуд тетка?!
- МЛАДЕН: Да си мало више код куће знала би откуд тетка!

Сви улазе.

- СЊЕЖА, ВАЊА: (*устају*) Добар дан!
- СЊЕЖА: Е, па, Наташа, идемо ми.
- ВЕРА: Ма, само сједите, дјевојке!
- СИНИША: Јој, мама, што смрди дуван. Овдје је неко пушио. (*плази се Сњежи*)
- НАТАША: Отворен је прозор, можда вани. (*Синиши шапатам*) Убићу те! (*Сњежи, Вањи*) Ово је моја тетка из Минхена.
- МИРКА: (*пружа руку дјевојкама*) Добар дан, моје драге дјевојчице. Слатке сте као „зуцкер“.
- СЊЕЖА, ВАЊА: Довиђења...

Наташа их прати.

III

- СИНИША: *(умиљава се око Мирке)* Теткице, теткице, како сам те пожелио. Колико ћеш нам остати?
- МИРКА: Па, двадесет дана, најмање.
- СИНИША: Супер! Водићу те у луна-парк.
- МИРКА: Важи, важи, иди погледај шта ти је тетка донијела.
- ВЕРА: *(прави гримасе)* Идем ја да скувам кафицу!
- МИРКА: *(Младену)* Нешто си ми омршао... Да ниси болестан? Дај да те видим... Шта је?
- МЛАДЕН: Ма... Нисам омршао, чини ти се... Него, стално неки проблеми. Испливамо из једног кредита, па се увалимо у други... Нисмо још стан отплатили, а узели смо нови ауто. Не бих ја, али онај је баш био крнтија... Мало, мало, па хајд' код мајстора. Све ми паре извукао... А, са једном платом... Нас четверо... Дјеца порасла, дај за ово, дај за оно...
- МИРКА: А, Вера? Још не ради? *(ово „још“ наглашава)*
- МЛАДЕН: Ма, не ради. Нема посла. Овдје ти је код нас криза за посао. А, знаш моју Верицу... Не може она било шта да ради... И било гдје. Њежна је. Осјетљива.
- МИРКА: Продаје ли слике?
- МЛАДЕН: Па, понеку... Ал', она се стварно веже за своје слике... А, ја... Ни атеље не могу да јој изнајмим. Мучи се овдје у стану, са нама... Она би да ради, а ми јој сметамо...
- МИРКА: *(иронично)* Да, код ње је неуништива та жеља за радом...
- ВЕРА: Ево кафица!
- МИРКА: *(гласом великог пророка)* Економична жена је стуб куће! Док је мој сироти Душко, покој му души, био жив, ја сам Бога ми, економисала. Нико не може да уштеди као добра домаћица!

- ВЕРА: (слатким „гласићем“) А, колико си то дуго економисала? Колико се сјећам, сироти Душко је умро годину дана након вјенчања...
- МИРКА: Е, могла сам ја да расфућкам све што ми је остало од њега, али нисам... Била сам млада, али паметна! Ух, хвала драгом Богу, сад сам потпуно стала на своје ноге. То ће ваша дјеца, послјије мене, најбоље да осјете. Наравно, ако се не удам... Шалим се!
- ВЕРА: Ха! Добра шала! Само, не вјерујем да ће послјије тебе неко да остане на овоме свијету. Пуцаш од здравља! Живјећеш ти нама сто педесет година!
- МИРКА: Младене! Не дозвољавам да се Вера тако шали!
- ВЕРА: Ја се не шалим! Мртва сам озбиљна!
- МЛАДЕН: Вера, немој сад! Него, Мирка, да ми не чекамо то „послјије тебе“. Ако можеш, помози нам сад... Угушиће нас кредити. Ма, није због нас двоје, него ми дјеце жао... Све им ускраћујем...
- МИРКА: Само реци шта им треба! Све ће тетка да им купи! Голубићи моји!
- МЛАДЕН: Ма, кад би могла мало кеша да нам оставиш...
- СИНИША: Тетка тек што је стигла, а ви се одмах жицате!
- МЛАДЕН: (Синиши) Ти да ћутиш! (Мирки) Кажем, мало кеша, тек да отаљамо кредит...
- МИРКА: А, паре „неин“! Ти са парам не знаш! Увијек оду на погрешну страну...
- ВЕРА: Зашто гледаш у мене?
- МИРКА: Добро, нећу да гледам у тебе! Гледаћу у моју голубицу!
- Наташа чита књигу у угу.*
- МИРКА: (гледа у Наташу) Красна дјевојчица. Тако тиха, повучена... Подсјећа ме на мене...
- ВЕРА: (иронично) Да, свакако!

МИРКА: Ниси ме пустила да довршим. Подсјећа ме на мене кад сам била млада. *(као да рецитије)* А, то, што сам сад другачија, то ме живот научио... Остала сам млада удовица...

ВЕРА: То већ и врапци знају...

МИРКА: *(наставља)* Своју младост посветила сам њему *(показује на Младена)* твом мужу... Ја сам га школовала... И био ми је захвалан због тога, све док се није оженио тобом „меине либе фројлајн“...

МЛАДЕН: Мирка, немој опет...

МИРКА: „Натирлих“, ја опет почињем...

Наташа устаје и покушава непримјетно да се извуче из собе.

МЛАДЕН: Куда ћеш ти?

НАТАША: Мислила сам да мало изађем да прошетам... Боли ме глава...

МИРКА: „Мајн Шац“!

ВЕРА: Мора да те боли кад ништа не једеш!

МЛАДЕН: Наташа, не можеш вани... Па, тетка је дошла...

МИРКА: Ма, пусти је... „Мајн либе херц“!

СИНИША: Како можеш и да помислиш да идеш? Све ти је прече од тетке.

НАТАША: Мислила сам да одем до Сњеже, треба да урадимо неке задатке из математике.

МЛАДЕН: Помоћи ћу ти ја око математике! А сад сједи тамо!

НАТАША: Али, тата...

МЛАДЕН: Рекао сам: Не!!!

НАТАША: Али, тата, ја бих морала само мало вани... Брзо ћу се вратити... *(дрхти)* Молим те, тата...

МЛАДЕН: Наташа!

СИНИША: Мора теле на пашу! Треба му траве!

ВЕРА: Сниша, срам те било!

СИНИША: Па, шта сам сад рекао?!

МЛАДЕН: Наташа, сједи. Наташа! Наташа!

- НАТАША: Шта је? Шта хоћете од мене? Нисам ја ваша играчка! Хоћу вани! Пустите ме! Пустите ме!
- МЛАДЕН.: Рекао сам, не идеш нигдје!
- НАТАША: Морам!
- МЛАДЕН: А, куда то мораш? Шта је то тако важно?
- НАТАША: Ето морам! Сјетите се да постојим сваких десет дана, а онда: „Куда ћеш?“ А, гдје сам то била све ове године? Да ли ико зна гдје сам то била посљедњу годину дана? Да ли се ико запитао гдје сам то ја?!
- ВЕРА: Наташа! Тетка је ту!
- МЛАДЕН.: Да те више нисам чуо! У своју собу!
- ВЕРА: (*Младену*) Тише! Чуће те комшије!
- НАТАША.: О, да, ми смо красна породица! Мајка сликарка, отац интелектуалац и мали геније! Као на слици! А гдје сам ја ту? Пита ли се ико гдје сам ту ја?!
- ВЕРА: Наташа, сад је доста... Имамо госте...
- НАТАША: Јесте, доста је! Доста је! Доста је! Све ваз мрзим! Мрзим вас!
- МЛАДЕН: Видиш ли ти ово?

Вера ћути, пали цигару.

- МЛАДЕН: Питам те, Вера, видиш ли ти ово?
- ВЕРА: Наравно да видим. Нисам ни ћорава, ни глува.
- МИРКА: Ах, младост, младост...
- ВЕРА: (*Мирки*) Ипак си ти, за велико чудо, изледа била у праву. Наташа личи на тебе кад си била млада – баш си се овако понашала.
- МИРКА: Чујеш ли ти њу, Младене?
- МЛАДЕН: Престаните вас двије! Вера, са Наташом се нешто догађа...
- МИРКА: Да није, не дај Боже, дјевојка трудна?
- ВЕРА: О, Господе Боже, чујеш ли ти њу, Младене?
- НАТАША: Не знам зашто се чудиш!? И ти си била само коју годину старија од ње када си остала трудна са овим мамлазом од мог

брата. Мало је фалило и факултет да напусти. Како се сикирао због проблема које си му ти правила.

ВЕРА: Е сад си стварно претјерала.

МЛАДЕН: Доста вас двије! Моје дијете је у питању.

МИРКА: Јеси ли сигуран?

ВЕРА: Е, сад је доста. Нећу допустити да ме изведе из такта. Идем да спавам. Лаку ноћ.

МИРКА: И ја идем у кревет, уморна сам. А и сутра би требало да поранимо.

МЛАДЕН: У праву си. Хајде, лаку ноћ.

МИРКА: И немој да се сикираш. На каже се узалуд за младост да су луде године. Ма, и ми смо били нагли и нисмо дали ништа да нам се каже. Лаку ноћ.

МЛАДЕН.: Лаку ноћ! (*остаје сам, баца поглед на суђе на столу, беспомоћно слијеже ременима и скупља шоље на тацну*) И опет ја све морам да спремам...

IV

Празна соба. Сви спавају. Наташа улази на прстима, осврће се лијево – десно. Нервозна је, дрхти.

НАТАША *(телефонира)* Милице, хао... Шта? Спаваш? Извини, молим те. Слушај... Да немаш коју кинту да ми позајмиш? Сутра... Вратићу ти брзо... Дошла ми је тетка из Њемачке... Немаш? Е, извини. Хао!

Бира други број.

НАТАША: Е, Боки, Наташа је... Хтјела сам да те питам... А, ниси сам. Е, извини. Извини...

Наташа шета по соби горе – доле. Дрхти. Поново узима телефон.

НАТАША: Е, здраво... Ја сам... Ама, Наташа, слушај Зока... Е, имаћу лову. Хоћу сигурно. Дошла ми је тека из Њемачке. Молим те, Зока, понеси сутра кад кренем у школу, а ја ћу ти дати лову за пар дана... Молим те, Зоране... Нећу те заврнути... Ма, пусти оно... Оно прошли пут је било непредвиђено. Мајке ми, имаћеш лову за пар дана... Платићу ти више... Сад немам ни кинте, али имаћу, немој да те молим... Ма, немој да те молим, пробудићу старце, чуће ме... Зоране... Хало, Зоране... Не прекидај! Ћубре!

Поново зове. Недоступан је. Баца телефон.

Наташа нервозно шета по соби. Хладно јој је. Хвата је криза. Дрхти и унезвјерено се осврће по соби. Примјети теткину ташину на столици. Отвара је! Узима новац.

V

Наташа сједи у соби за столом. У руци јој игла.

Телефон упорно звони. У почетку неће да се јави, онда се ипак јавља.

НАТАША: Е, Сњежо, мајке ми, не тупи... Јесам, па шта? Попила сам са Зоком кафу... Да... Да... Мали кретен је у школи, а старци су отишли са тетком да јој сређују неке папире. Е 'ајд' журим, видимо се вечерас. Доћи ћу ја до тебе. Тао!

Фикса се, баци иглу. Мрак.

Поново се пали свијетло. Поново се фикса. Поново баца иглу. Поново мрак.

Наташа доживљава халуцинацију: Зока сједи у потумраку са гитаром. Поред њега, са једне и са друге стране клече Сњежа и Вања са свијећама у руци.

ЗОКА: Наташа... Корачај за мном, Наташа...

НАТАША: Плашим се... Мрак је... Све сам снове погубила у мраку, ради једног сна...

Зока свира „Романсу“.

НАТАША: Плашим се... Мрак је...

ЗОКА: Не можеш назад, Наташа... Више не можеш назад...

Мрак.

На стropу се пали рефлектор.

Наташа устаје и окреће лице према свјетлу.

НАТАША: Види! Сунце! Хоће да слети на мој длан! Могла бих га ухватити, савити прсте и заклопити длан. Могла бих га сакрити у кутијицу од шибица као свица, као што сам то чинила када сам била мала. Али моји свици су се до јутра гасили.

Хеј, Сунце! Ти нешто хоћеш од мене? Како ми само пржиш

кожу... О, хвала ти, Сунце, јер ево, пада снијег... Како ми је одједном хладно... (*дрхти*)

Хајде, загриј ме, не гаси се Сунце, ти си свитац... Ти никада не можеш умријети... А моји свици су се до јутра угасили...

Види! Сунце! Хоће да се играм са њима! Куда ме то зове? Чекај ме, Сунце! Хајде да заједно потрчимо! Хајде да заједно полетимо! Хајде да заједно спавамо...

Мрак. Врисак. Поново врисак.

НАТАША: Неко је украо Сунце! Неко је украо Сунце! Гдје је Сунце? Сунце није свитац да се угаси!

Појављују се Зока и Сњежа са свијећама. Наташа им прилази.

НАТАША.: Вас двоје сте ме издали! Ви сте крадљивци Сунца! Ти си украо Сунце да би његове зраке ставио њој у косу. Зато њена коса има боју злата. Ви сте ме издали!

Са друге стране појављује се Вера са свијећом у руци.

НАТАША: О, не! Мама! Ти си украла Сунце... Хоћеш да га ставиш у своје слике. Преварила си ме! Ти си, мама, украла Сунце да би бар једну слику продала. О, да ли знаш да ћеш са сликом продати и Сунце?! О, мама, како си ме преварила!

Младен, са свијећом у руци.

НАТАША: О, не. Тата је украо Сунце. Сакрио га је у мамину кутију за накит! Крадом сија из њених наушница! О, тата, зашто си украо Сунце?

Синиша, са свијећама у руци, прилази Наташи.

СИНИША: Ја сам украо Сунце! Ја сам украо Сунце! Погледај! Ја сам украо Сунце!

НАТАША: (*плачно*) Али, Синиша... Зашто си то урадио?

СИНИША: Лагала си, Наташа! Све си лагала! И Сунце си покушала да превариш! Сунце је живот, Наташа. А ти си трагала за другом

звјездом. Живјела си у лажи, Наташа!

ВЕРА: Живјела си у лажи, Наташа!

ЗОКА: Живјела си у лажи, Наташа!

СЊЕЖА: Живјела си у лажи, Наташа!

МЛАДЕН: Живјела си у лажи, Наташа!

ВЕРА, ЗОКА,

СЊЕЖА, МЛАДЕН (*заједно*) Живјела си у лажи, Наташа!

Живјела си у лажи, Наташа!

Живјела си у лажи, Наташа!

НАТАША: (*врисак*) Помозите ми! Неко је украо Сунце!

Свијеће се гасе. Мрак.

VI

Синиша, са ранцем на леђима улази у собу.

СИНИША: *(весело)* Има ли кога? Дијете вам је гладно! *(примјећује Наташу која беживотно лежи на поду)* Секо! Секо! Наташа! Шта ти је, секо! Јеси ли се онесвијестила? Наташа? Наташа! Немој тако да се зезаш са мном! Шта ти је, секо? Да се ниси опет напилa? К'о онда када си повраћала поред кревета?! Е, секо, немој да се зезаш... Бојим се када се тако зезаш. Нећу те никада више цинкати мами и таги, кунем ти се, само устани... Наташа... Бојим се... Стварно, шта ти је? Устани, молим те, знаш да те волим највише, више и од маме и од тате... Хајде да свирамо мој синтисајзер! *(трчи до синтисајзера и нагло се враћа)* Сад си стварно претјерала... Е, имам пет марака. Дала ми тетка за сладолед, даћу ти ако устанеш. *(вади из џепа новац и гура га Наташи у руку)* Е, устај сад!

Примјети игле на поду. Бојажљиво их узима, а онда баца далеко од себе.

СИНИША: Секо... Секо, па ти си... Наташа! Наташа!

Узима телефон.

СИНИША: *(кроз плач)* Мама... Мама! Сека се... Не знам, мама... Дођи брзо, мама!

Ставља Наташину главу у крило и плаче.

СИНИША: Шта су ти урадили, Наташа? Све ћу ово да им вратим, кад порастем! Наташа! Наташа! По мраку се спава, а вани је Сунце! Вани је Сунце, Наташааа!!!

Мрак.

Чујесе сирена хитне помоћи.

Гласам за живот

ЛИКОВИ СА ЈАВЕ И ЛИКОВИ ИЗ СНА
или
ЛИКОВИ СТВАРНИ И ЛИКОВИ КЊИЖЕВНИ

МАРИЈА

још мало, па осамнаестогодишњакиња, заљубљена у Срђана и у књижевност

СРЂАН

Маријин дјечко, а мамин син

МАЈКА

четрдесетогодишња домаћица

ОТАЦ

четрдесетогодишњи адвокат

(„сморови“, као уосталом и сви родитељи који имају дјецу између дванаест и осамнаест година)

ЗОРИЦА, ЈЕЛЕНА

Тамарине другарице (другарице као другарице)

СИНИША

шеснаестогодишњак, сваке године „у исто вријеме, на истом мјесту“ – у августу на поправном из математике

АНТИГОНА

„за љубав, не за мржњу рођена“

ОФЕЛИЈА

љепота у друштву са поштењем „невина као лед, чиста као снег“

АНА КАРЕЊИНА

да је могла да буде „било шта друго осим љубавнице која страствено воли његове њежности“

МАДАМ БОВАРИ

„жудња тела, похлепа за новцем и туга због неузвраћене љубави – сливени у једну исту патњу“

ФАТА АВДАГИНА

„лепа, охола и мудра Авдагина кћи, за коју у целој Босни није било просца“

НАИЛБЕГ ХАМЗИЋ

беговски јединац из Незука

I

Маријина соба. Полице са књигама, кревет, лампа – једном рјечју – дјевојачка соба. Марија сједи на кревету и чита. У једном углу сцене стоји Наил, у другом Фата обучени у босанску ношњу из турских времена.

ГЛАС ПРИПОВЈЕДАЧА (*праћен гитаром „У лијепом старом граду Вишеграду“*) „У Мустајбега Хазмића, у оној белој и великој кући која дочекује човека као пријатно изненађење на крају камените стазе која изгледа да не води никуд, имају четири кћери и син јединац Наил. Тај Наилбег из Незука, беговски јединац, бацио је међу првима око на Фатиму из Вељег Луга. На некој свадби он се нагледао њене лепоте кроз одшкринута врата на која се као грозд вешала гомила занесених младића. Кад је идућег пута могао опет да је угледа, окружену другарицама, он јој је добацио у смелој шали:

НАИЛ: Дабогда те Мустајбег уз Незука невјестом звао!

Фата се закикотала пригушено.

НАИЛ: Ништа се немој смијати, и то ће чудо једног дана бити.

ФАТА: Хоће, кад Вељи Луг у Незуке сађе!

Фата отрчи. Наил журним кораком одлази за њом.

ГЛАС ПРИПОВЈЕДАЧА (*наставља*)... одговорила је девојка са новим кикотом и једним поносним покретом тела који само такве жене и само у тим годинама имају и који је казивао више него и њене речи и њен смех.

Звоно на вратима.

ГЛАС ПРИПОВЈЕДАЧА: Тако од природе нарочито обдарена створења често изазивају судбину, смело и несмотрено.

Звоно на вратима – упорно.

МАРИЈА: Опет сам се зачитала... Неко је на вратима...

Устаје да отвори.

МАРИЈА: Е, ти си, Срђане...

СРЂАН: Здраво! (*пољуби је; пријекорно*) Могоа сам да умрем тамо, пред вратима. Помислио сам да си негдје изашла. Твоја комшиница је већ почела да провирује кроз шпијунку.

МАРИЈА: Ма, пусти је, увијек то ради... То јој је интересантније и од латиноамеричких серија. Штета што јој никад не приуштим приказ...

СРЂАН: Па, шта си радила? Читав сат звоним!

МАРИЈА: Читала...

СРЂАН: Ма, дај, Марија! Како можеш толико да читаш?

МАРИЈА: Читам Андрића, На Дрини ћуприју. Да само видиш лик Фате Авдагине...

СРЂАН: Ама... Претјерујеш, стварно!

МАРИЈА: А, колико си ти на Интернету?!

СРЂАН: (*њезно*) То је друго, лудице... Ти би се свађала?

МАРИЈА: Ма, не... Само...

СРЂАН: (*мало промуклим гласом*) Дођи...

МАРИЈА: Немој...

СРЂАН: (*мазно*) Ма, хајде...

МАРИЈА: (*нервозно*) Ама, пусти ме... Чекај...

СРЂАН: (*зачуђено*) Шта ти је?

МАРИЈА: Ништа... Пусти ме!

СРЂАН: Шта није уреду?

МАРИЈА: (*очигледно узнемирена*) Све је у реду... Ама, пусти ме...

СРЂАН: Може ли „Луди летњи плес“? Хајде, диктирај ми кораке!

МАРИЈА: (*нестрпљиво*) Е, немој сад... Возбилји се!

СРЂАН: Озбиљан сам. Хајде: „Један лијево, десно два...“ То нам је увијек била лозинка да се помиримо... Знаш, увијек кад си била љута... Дођи...

- МАРИЈА: *(помирљиво)* Де, добро...
- МАРИЈА: *(пјевуши)* „Један лијево, десно два, један напријед, назад сад и окрет...”
- СРЂАН: Тако, тако... Чврсто ме загрли. Је ли сад боље?
- МАРИЈА: Чекај, Срђане... Пусту ме сад! Дођи, сједи... Треба нешто да ти кажем.
- СРЂАН: *(речитује свечано)* „Кажи ми, кажи, како да те зовем, кажи ми какво име да ти дам...”
- МАРИЈА: Ама, Срђане, уозбиљи се... Срђане... *(дуга станка, уздах)* Сједи... *(ћути)*
- СРЂАН: Шта је? Марија, шта ти је?
- МАРИЈА: Срђане... Ја сам трудна... *(зајеца)*
- СРЂАН: А?
- МАРИЈА: *(гласније)* Кажем: Ја сам трудна!
- СРЂАН: *(глуваво)* Како?
- МАРИЈА: *(нервозно)* Па, како се остаје трудна, мајке ти?!
- СРЂАН: *(помирљиво)* Де, не љути се, него, мислим, како ти се то десило...
- МАРИЈА: *(сад већ љута)* Колико се ја сјећам, није се десило мени, него се десило нама!
- СРЂАН: Немој због сваке ситнице да тражиш свађу!
- МАРИЈА: Срђане, ово није ситница, бар не за мене...
- СРЂАН: Ама, није ни за мене! Престани да изврћеш све што кажем...
- МАРИЈА: *(помирљиво)* Добро... И шта ћемо сад?
- СРЂАН: Шта ћемо? Не знам. Колико си?
- МАРИЈА: Три мјесеца.
- СРЂАН: Марија... Три мјесеца? Па што ми ниси рекла раније?
- МАРИЈА: Мислила сам да онако нешто није у реду... Знаш те моје лажне узбуне... И раније се дешавало...
- СРЂАН: Сигурна си? Ишла си љекару?
- МАРИЈА: Јесам. Јутрос. *(уздахне)* Сигурна сам Срђане.
- Срђан дубоко уздахне.*

- МАРИЈА: (уплашено) Срђане... Шта ћемо сад?
- СРЂАН: Ништа. Шта ћемо? Вјенчаћемо се... Ето! Ја ћу радити...
- МАРИЈА: Ти то озбиљно?
- СРЂАН: Па шта нам друго остаје?
- МАРИЈА: Не знам. Ја не знам, Срђане, ни желим ли ту бебу. Ја више ништа не знам...
- СРЂАН: Де, добро је... Биће добро...
- МАРИЈА: А моја школа? А твој факултет?
- СРЂАН: Завршићемо... Ванредно... Може и тако. Што не би могло? Нећемо бити ни први, ни последњи!
- МАРИЈА: Шта ће рећи твоји?
- СРЂАН: Могу замислити шта ће рећи! Али, преживјећу... Твоји су ми већи проблем!
- МАРИЈА: Загрли ме, Срђане. Тако... (уздах) Стари ће ме убити!
- СРЂАН: Средићемо то. Дођи.
- МАРИЈА: Не знаш ти мог старог! Колико је строг – никад се не смије. Црнци у Италији да би мене школовао. Изневјерила сам га. А тек мама... То ће је убити. Ионако је растрзана између тате и мене... Мало у Италији, мало овдје. О, Срђане, тако се бојим...
- СРЂАН: Чег се бојиш, кад сам ја ту, поред тебе?
- МАРИЈА: Тога се и бојим... Бојим се да сутра нећеш бити ту, поред мене!

II

Марија у соби, на кревету, сједи и чита.

ГЛАС ПРИПОВЈЕДАЧА:

„Шта је било између Авдаге Османагића и Мустајбега Хамзића, како је Мустајбег затражио Фату за свог сина јединца Наила и како му је преки и честољубиви Авдага „дао дјевојку“? То никад нико неће сазнати. Исто тако није се право знало како се ствар одиграла горе на Вељем Лугу, између оца и његове лепе кћери јединице. О неком отпору с њене стране није, наравно, могло бити речи. Један поглед пун болног изненађења и онај пркосни само њој урођен покрет целог тела, а затим немо и глуво покораване очевој вољи, како је свуда и одувек код нас било и бива. Као у сну она је почела да проветрава, допуњује и слаже своју девојачку спрему.

(Звоно на вратима. Марија и даље непомично сједи и чита.)

По целој касаби и око ње причало се како су Хамзићи постигли што су хтели; како је лепа, охoola, мудра Авдагина кћи, за коју у целој Босни није било просца, надмудрена и укроћена; како ће ипак „Вељи Луг у Незуке саћи“, иако се Фата јавно зарекла да неће. Јер људи воле такве разговоре о паду и понижењу оних који се сувише високо уздигну и полете.

Звоно на вратима упорно. Марија се тргне. Устаје да отвори са књигом у руци.

МАРИЈА: Па то неко звони... Опет сам се зачитала. *(гласно)* Ево, идеем!!!

ЗОРИЦА: Тао! *(прекорно)* Да ли је то књига у твојим рукама? Бљак! Она опет чита!

МАРИЈА: А шта друго да радим кад волим да читам?!

ЗОРИЦА: Не чини ти се да мало претјерујеш? Је ли лектира?

- МАРИЈА: Јесте. На Дрини ћуприја. Дивна је!
- ЗОРИЦА: *(иронично)* Могу мислити! *(блаже)* И мени ћеш испричати? Знаш како мрзим да читам. То ти је чисто губљење времена...
- МАРИЈА: Гријешиш... А, наравно да ћу ти испричати. Кад нисам? А да само видиш лик Фате Авдагине! Тај дио мораш прочитати. Како је...
- ЗОРИЦА: *(прекида је)* Е, немој молим те. “Земља зове, Земља зове...” Није све, моја Марија у животу идеално као у књигама...
- МАРИЈА: Па у књигама и није све идеално! Људи страдају као и у животу! Нарочито жене. Ено ти Антигона, Офелија, па Ана Карењина, госпођа Бовари, Фата Авдагина...
- ЗОРИЦА: Е, причаш о њима као да иду с тобом у разред! Кад завршиш књижевност и почнеш радити, бићеш гори смор од наше професорице! Него, сад сам срела Срђана, кренуо са Бојаном и Дукетом на језеро. Од њега сам чула да си у стану. Чудо и ти ниси ишла? Дан је феноменалан! Као створен за купање...
- МАРИЈА: Не осјећам се данас добро. Боли ме глава.
- ЗОРИЦА: Доћи ће ти и Јелена. Налетјела сам на њу на улазу, иде да купи неку мајицу, па ће до тебе. Не знам само шта ће јој толике мајице. Да бар зна да их изабере...
- МАРИЈА: Е, извини *(истрчава из собе)*
- Зорица узима књигу, прелистава је, врти главом и презирно је враћа на мјесто.*
- МАРИЈА *(враћа се)* Извини, мука ми је...
- ЗОРИЦА: Да ниси јела сладолед? Тако се Сањина сестра отровала сладоледом... Стигла је до болнице.
- МАРИЈА: Ма, не... Слушај, Зорице, рећи ћу ти нешто, али да никоме не кажеш... Али, баш никоме!
- ЗОРИЦА: Дај, знаш мене...
- МАРИЈА: *(наглашава сваку ријеч)* Значи ником!!! *(станка)* Трудна сам.
- ЗОРИЦА: *(пренеражено)* Ма, дај!
- МАРИЈА: Аха. Сигурна сам. Али ником не говори.

- ЗОРИЦА: Јеси ли рекла Срђану?
- МАРИЈА: Наравно.
- ЗОРИЦА: Па шта ћеш сад?
- МАРИЈА: Мало сам закаснила за било шта...
- ЗОРИЦА: Чекај, колико си?
- МАРИЈА: Три мјесеца.
- ЗОРИЦА: Па драга Марија, како ниси раније...? Да родиш бебу? Јеси ли ти нормална?
- МАРИЈА: Немој ништа да ми говориш, молим те. Мислим да ћу полудјети.
- ЗОРИЦА: Али, није ми јасно да си себи дозволила...
- МАРИЈА: Није ни мени. Често су ми се дешавале те лажне узбуне, планирала сам да због тога одем љекару и све одгађала... (уздах) Јој, Зорице, плашим се... Не знам ни да ли желим ту бебу... Рекла сам то и Срђану, а он каже, све ће се средити...
- ЗОРИЦА: Е, моја Марија... Не знам шта да ти кажем.
- МАРИЈА: Ништа ми не говори. Толико се бојим... Не спавам ноћу... А, онда, опет помислим, Срђан и ја се волимо и ријешимо то некако. Али, пази, никоме ни ријечи!
- ЗОРИЦА: Ма, дај, сад ме вријеђаш! Као да ме не познајеш... Него, види ти то добро са Срђаном, да се он не извуче на крају... Твоји, претпостављам не знају...
- МАРИЈА: Мама ће сљедеће седмице доћи из Италије, па ћу јој рећи... Видјећу с њом како да кажемо тати.
- ЗОРИЦА: А Срђан? Шта кажу његови?
- МАРИЈА: Није им још рекао.
- ЗОРИЦА: (љутито) Није, јер не смије – мамин син!
- МАРИЈА: Ма, никако да ухвати прилику. Али, то ће он ријешити. Ја му вјерујем.
- ЗОРИЦА: Ја, на твом мјесту не бих баш претјеривала с тим повјерењем. Ма, сви су они исти!
- МАРИЈА: Мој Срђан је другачији!

- ЈЕЛЕНА: (улази у собу) Да, Срђан је шампион униката! Ђао, цуре. Успут, оставиле сте откључан стан!
- МАРИЈА, ЗОРИЦА: Ђао!
- ЈЕЛЕНА: (сједа на под поред другарица) Јој, што сам купила мајицу, боли глава! Да видите... Напросто звони... (вади мајицу из кесе, шири је испред себе) Та-да-да-дам!!! Погледајте, зар није екстра? Само, не знам уз шта да је носим...
- МАРИЈА: Баш ме чуди! Хоћете ли вас двије кафу?
- ЈЕЛЕНА: Бих, радо, па да ми огледаш. Игора нисам видјела већ двије вечери. (тужно) Изгледа да је опет са бившом. Али, немам времена. Дај ми само чашу воде, па да идем. Дошла сам да узмем онај ДВД.
- МАРИЈА: (Зорици) А ти?
- ЗОРИЦА: Хвала ти, не могу. Идем и ја, само сам свратила да те видим.
- МАРИЈА: (излази) Стиже вода !
- ЗОРИЦА: (нагиње се повјерљиво према Јелени) Нешто морам да ти кажем. Брзо, брзо, док се није вратила. Али, ником ни ријечи... Пази:Ни, ријечи...
- ЈЕЛЕНА: (увријеђено) Ма, дај... Знаш мене... Кад сам то ја... ?
- ЗОРИЦА: Добро, де, али ово је стварно тајна... Пази сад (театрално) Марија је трудна!
- ЈЕЛЕНА: (неповјерљиво) Е, ја! Зезаш се...
- ЗОРИЦА: Али пази, никоме ни ријечи!
- ЈЕЛЕНА: Е, сад ћу стварно да се наљутим! Кад сам то ја... ?
- ЗОРИЦА: Пссст, ево је, долази! (гласно) Идем ја. Видјећемо се у граду.
- МАРИЈА: А баш сте могле попиту кафу.
- ЈЕЛЕНА: Вечерас ћемо у граду. Идем и ја. Видимо се. Враћам ДВД до суботе.
- МАРИЈА: Важи. Видимо се вечерас.

III

Срђанова соба. Радни сто, кревет – момачка соба.

Звоно на вратима. Упорно.

СРЂАН: Евооо, идеем!

АЦО: *(свечаним гласом)* Опростите што прекидам ваше ружичасте снове... *(весело)* Де си, хале?

СРЂАН: Е, немој, мајке ти... Откуд уопште ти знаш?

АЦО: А, реци ми, ко још не зна? Чујеш како птичице пјевају:, Срђан је hhhhhh-але“!!

СРЂАН: Од кога си чуо?

АЦО: Рекао ми Бојан.

СРЂАН: А, откуд он зна?

АЦО: Рекао му Дукe.

СРЂАН: О, Боже!

АЦО: Отприлике овако: Марија рекла Зорици, Зорица Јелени, Јелена Надини, Надина Сањи, Сања Петру, Петар Дукету... Даље знаш. Надам се да никога у фамозном ланцу нисам прескочио.

СРЂАН: Па то цијели град зна!

АЦО: Аха! Боље да сте дали на:*(пјевуши)* „Мале, мале, мале, мале огласе!“

СРЂАН: Ма, што ме брига! Ионако се већ види, нема шта да кријемо! Ајд’, дај ту математику да урадим шта знам. Како можеш сваке године на поправни?

АЦО: Боље на поправни, него пред матичара! Је л’ стварно истина да се жениш?

СРЂАН: Аха. Отварај књигу и реци задатке.

АЦО: Ма, чуо сам, сви причају.

СРЂАН: *(одсјечно)* Рекао сам, дај задатке!

АЦО: Де, шта одмах пјениш?! Чуо сам, кажем, али’ нисам вјеровао да си толико луд...

- СРЂАН: *(увријеђено)* Што сам луд?
- АЦО: Па, сви кажу.
- СРЂАН: *(повишеним гласом)* Ко каже?
- АЦО: Сви. Сви твоји ортаци.
- СРЂАН: *(увријеђено)* А што мени нико не каже?
- АЦО: Ко да ти каже кад си заглавио? Ја ти сад кажем па се љутиш!
- СРЂАН: А, ко ми каже? Клињо!
- АЦО: Нек' сам, ал' бар нећу да се женим. Да пропустиш Београд? Мамлазе! Таман тамо средиш терен и ето и мене за три године. Па, кренемо низ булевар, од Правног, а Београђанке овако зину: „У, је – који типови, бре!“
- СРЂАН: *(изнервиран)* Рекао сам, дај задатке!
- АЦО: А, тек сплавови на Сави. *(нјева)* „Целе ноћи ја на сплаву с њом сам био, једва кућу да сам јутрос погодио...“
- СРЂАН: Од твоје математике нема ништа. Нађи другог магарца да ти ради задатке!
- АЦО: Де, не љути се...
- СРЂАН: А, шта би ти, паметњаковићу, на мом мјесту?
- АЦО: Шта бих? Ништа. „Било нам је задовољство дружити се с вама, али нас чекају неодложне обавезе...“ Ђао мала! Сама пала, сама се убила!
- СРЂАН: Е, па неће бити... Није баш сама пала!
- АЦО: Добро... Јеси ти мало погурао... *(Ацо бјежи, Срђан за њим.)* Де, што си буквалиста? Мислим фигуративно... Дођи, сједи. Што се одмах љутиш?
- Срђан ћути.*
- АЦО: Ма схватио бих ја да се ти само жениш. Али, беба... Уосталом, те бебе...
- СРЂАН: *(нервозно)* Шта, те бебе?
- АЦО: Па... Оне некад смрде...
- СРЂАН: Шта раде?

- АЦО: Смрде. Чуо си некад сигурно зашто служе пелене... Бебама за оно... Фуј! А, теби, да их мијењаш...
- СРЂАН: А зашто бих ја мијењао беби пелене? Мијењаће их Марија.
- АЦО: Па, добро, углавном... Али, замисли, Марија се разболи.
- СРЂАН: (*изнервирано*) Ма, ти си луд!
- АЦО: Де, не мислим ништа озбиљно... Онако... Као, добије температуру... А, беба плаче...! Плаче...! Плаче...! Плаче...!
- СРЂАН: (*до краја изнервиран*) Сад је доста!
- АЦО: Већ ти је досадила како плаче!? Већ више не можеш да је слушаш?! Ето видиш – кад више не мognеш да је слушаш како плаче, промијенићеш јој пелене.
- СРЂАН: (*свадљиво*) А што се тебе уосталом тиче ко ће мојој беби да мијења пелене?!
- АЦО: (*помирљиво*) Како се мене не тиче?! Па, ти си ми друг. Жао ми те.
- СРЂАН: (*тврдоглаво*) Не треба мене нико да жали!
- АЦО: Е, па то је јаче од мене. Моја племенитост нема граница. Већ те видим како...
- СРЂАН: И ја тебе већ видим на поправном у августу...
- АЦО: Пи, слуту слутава! Баш си зао! А ја се бринем. Да ли си чуо да бебе послјије јела треба да подригну? Држиш је на стомаку и чекаш... Чекаш... Чекаш... А беба неће и неће... А, онда почне... (*подригује*) Је л' основни циљ дана треба да ти буде фамозни бебин подриг?
- СРЂАН: (*љутито*) Сад је стварно доста!
- АЦО: А да ли си чуо за грчеве? Знаш ли да се бебе рађају без зуба? А, онда, кад зуби почну да им расту... Спавања нема брате мој. Пицаму слободно избаци из своје тоалете...
- СРЂАН: А ти као да си васпитачица у јаслицама.
- АЦО: Нисам васпитачица, али нисам ни принц престолонаслиједник, као ти. Имам два млађа брата и знам шта су бебе. Па ми те дође жао.

- СРЂАН: (строго) Да видим задатке! И више нећу ни ријечи да чујем!
Који задатак не знаш?
- АЦО: Не знам ниједан.
- СРЂАН: (згрануто) Ниједан?!
- АЦО: Е, па не можемо сви све да знамо... Неко на нечему падне...
А знаш ли да бебе имају и мекано тјеме?
- СРЂАН: Рекао сам, нећу ни ријеч да чујем.
Пази овако: $2^{3^X} * 3^X - 2^{3^{X-1}} * 3^{X+1} = 288$

IV

Трпезарија у стану Срђанових родитеља.

- ОТАЦ: *(листа новине)* Пази, молим те... „Секси шпагете за Валентиново!“ Чега се све неће сјетити...
- МАЈКА: Дај, остави те новине, да једном као људи ћаскамо уз кафу...
- ОТАЦ: Уз кафу ћаскају жене, а не људи... Ово ми је једина прилика да излистам новине.
- СРЂАН: *(улази у пиџами)* Добро јутро. *(протеже се)*
- МАЈКА: Добро јутро, сине.
- ОТАЦ: *(иронично)* Јесмо ли ми то нешто пропустили? Да, идемо да се пресвучемо? Је ли то пиџама - парти?
- МАЈКА: Дај остави га. Нека се дијете мало опусти.
- ОТАЦ: Опуштен је он већ деветнаест година. А од када је матурирао, вуче се по кући у пиџами по читав дан. Скида пиџаму кад је свијет облачи. И, онда он оде вани... Отац на спавање, а син у град... Па реци ти мени је ли то нормално?!
- МАЈКА: То је и твој отац питао твоју мајку! Пустите дијете. Матурирао је одличним, нек` се мало одмори до пријемног, па на факултет. Хоћеш ли кафицу, сине?
- СРЂАН: Ја нећу на факултет!
- МАЈКА: *(већ је кренула ка кухињи – застаје)* Шта си рекао? Нећеш кафу?
- СРЂАН: Ја нећу на факултет!
- МАЈКА: Молим?
- СРЂАН: Ја нећу на факултет!
- ОТАЦ: А је л`?
- СРЂАН: Јесте.
- ОТАЦ: Кажем ти, мрзи га да скида пиџаму за пријемни! Питаћемо, може ли у пиџами да се полаже!

- МАЈКА: Ма дај, престани! Шта се сине десило? Па одувијек си то желио... Шта је сад?
- СРЂАН: *(станка)* Ја морам... Ја хоћу да се женим...
- ОТАЦ: О, па честитамо! Кувај жено кафу – слатку! *(нјева)* „Данас мајко жениш свога сина, жениш свога сина, нек ти срце...“
- СРЂАН: *(увријеђено)* С тобом се никада није могло озбиљно причати... А ја сам хтио озбиљно да вам кажем... *(дуга станка)* Марија је трудна.
- МАЈКА: О, Госпoде Боже!
- ОТАЦ: Ма је л` ти то мене зајебаваш?
- МАЈКА: *(вуче га за руку)* Чекај...
- ОТАЦ: Ма шта да чекам, Сунце му његово... Не зна нос да обрише, а прави дјецу... Да богдом никад ниси ни скинуо ту пицаму...
- МАЈКА: Ма, доста вас двојица. Нећемо правити проблем тамо гдје га нема. Да су се сви момци женили сваком дјевојком која остане трудна, на свијету не би било ни момака ни дјевојака. Марија ће то да среди – ја ћу се за то побринути. А ти ћеш, наравно, на факултет.
- СРЂАН: Ништа Марија неће да среди – касно је. И немој да се мијешаш – то је наш проблем. Ми се волимо!
- ОТАЦ: Ма, види, молим те! А чији си ти проблем? Питам ја тебе, „Принче од пругасте пицаме“, чији си ти проблем? Од чега ће те ти, твоја жена и то твоје... То твоје... То твоје дијете да живе? Шта ћете у међувремену, између своје љубави, да једете?
- СРЂАН: Запослићу се.
- ОТАЦ: Ма, немој ми рећи! А шта то господин свршени матурант гимназије зна да ради, сем да спава до иза подне и сједне за постављен сто. А?
- СРЂАН: Па научићу! Нико се није научен родио.
- ОТАЦ: Мислиш, неко има времена да те учи и још плату да ти даје?! Данас се, драги мој, знање плаћа!

- СРЂАН: *(обазриво)* А могли би и ви да нам помогнете за прво вријеме...
- ОТАЦ: Види, види, шта је трут смислио! Па то прво вријеме да се отегне у недоглед! Овај разговор је завршен. Ти ћеш на факултет, а проблем рјешавајте како знате! И кафа је морала да ми присједне! *(Устаје од стола и одлази уз тресак вратима)*
- МАЈКА: *(брижно)* Наљутио си тату.
- СРЂАН: *(дрско)* Баш ме брига.
- МАЈКА: Немој тако. Знаш колико ради да бисмо ми добро живјели. Идем ја да донесем кафицу. Па да нас двоје мало попричамо... *(из кухиње)* Може бисквит?
- СРЂАН: *(мрзовољно)* Може...
- МАЈКА: Ево, кафица... Знаш, сине, није то: оженити се – као дланом о длан! Брак је компликована ствар. Ето: твој отац и ја...
- СРЂАН: Мама, молим те!
- МАЈКА: Знам, ја сам теби сад досадна. А доћи ће вријеме када ћеш схватити да сам била у праву. Вас двоје сте млади. И, то не би успјело. Самим тим што „морате“ да се узмете. Немате ништа, а научили сте да имате све... И онда, почињу свађе... Пакао! Ко је крив и ко је кога прешао... Ко коме живот упропастио... А, овако: живот је пред тобом. Па, студентски живот. То ти је најљепши дио живота... А, дјевојке... Биће још дјевојака...
- СРЂАН: Али, ја волим Марију!
- МАЈКА: Ех, волиш, волиш... Па добро, воли је, нико ти не брани... Али да је жениш... Ма, ниси луд... Уосталом, јеси ли сигуран...
- СРЂАН: Али, мама, како можеш?!
- МАМА: Само питам. Знаш данашње дјевојке... Уосталом, ти си мој син! Све смо тата и ја уложили у тебе. Тата је развио адвокатску праксу, сутра ћеш ти да наставиш... Живот је пред тобом! *(њезно)* Глупане мој мали...

СРЂАН: Па, шта да радим, мама?

МАЈКА: Е, моја дјецо! Па, добро, ако баш не буде могло... Ма, има тих прихватилишта...

СРЂАН: Али, мама... Обећао сам Марији...

МАЈКА: Сада је стварно доста! Обећања... Како си уопште могао и обећати оно што ниси доиста кадар испунити?! Све препусти мени! Ријешимо ми то. А, ти на факултет идеш. Уосталом, као и да је могло бити другачије.

V

У соби на кревету, Марија сједи и чита.

ГЛАС ПРИПОВЈЕДАЧА:

(праћен гитаром „У лијепом старом граду Вишеграду“)

Посљедњег четвртка у августу месецу (то је био тај суђени дан) дошли су Хамзићи на коњима по девојку. Стигли су до капије. Као што је радила много пута у мислима за прошлих ноћи, девојка се нагну и шапатам замоли најмлађег брата, који је јахао поред ње, да јој прикрати мало узенгије, јер сад долази онај стрми прелаз са моста на камени пут који води у Незуке. *(Звоно на вратима, Марија се не помјера, чита даље.)*

Док је брат сјахао, заобишао коња и пребацио узду преко руке, девојка је притерала свога коња на сам крај моста, ступила десном ногом на камену ограду, винула се, као окрилатила, са седла, преко зида, и полетела са висине у хучну реку под мостом. Брат који се устремио за њом и целим телом полегао по огради још је дотакнуо руком узвитлану ферецу, али је задржати није могао. Остали свати су поскакали с коња са најнеобичнијим узвицима и остали крај камене ограде, у чудним положајима, као скамењени.

Звоно упорно звони, Марија се тргне и устане да отвори. Улази Срђан, пољуби је овлаш и сједне на кревет. Марија сједи крај њега.

СРЂАН: Зашто ћутиш?

МРИЈА: Онако...

СРЂАН: Шта ти је?

МАРИЈА: Мени? Ништа. Супер сам.

СРЂАН: Ниси нешто данас весела.

МАРИЈА: Ал` има разлога да будем весела?

Срђан ћути.

- МАРИЈА: Срђане, шта се промијенило? Па ми уопште више не излазимо! Никад немаш времена... Срђане, волиш ли ти мене?
- СРЂАН: Волим.
- МАРИЈА: Волиш ме онако... Као прије...
- СРЂАН: *(мрзовољно)* Ма волим.
- МАРИЈА: *(весело)* Е, хајдемо „Луди летњи плес“ *(вуче га за руку)*. То је увијек био начин да се помиримо. Кад си хтио да ме развеселиш.
- СРЂАН: Ма немој сад... Боли ме глава!
- МАРИЈА: Хајде... *(мазно)* Хајде... један лијево...
- СРЂАН: Не могу, боли ме глава. Уосталом, то су дјетињарије!
- МАРИЈА: Откад? Откад су то за тебе дјетињарије?
- Срђан ћути.*
- МАРИЈА: Срђане, зашто ми ниси рекао да излазиш на пријемни?
- Срђан ћути.*
- МАРИЈА: Срђане нешто сам те питала!
- СРЂАН: Не знам.
- МАРИЈА: Зашто сам то морала да чујем од других?
- СРЂАН: А зашто ти мени ниси на вријеме рекла да си трудна?
- МАРИЈА: На вријеме за шта?
- СРЂАН: Па знаш...
- МАРИЈА: Не знам, Срђане... Реци ми ти! Је ли све ово моја грешка? Је ли ово уопште грешка?
- Срђан ћути.*
- МАРИЈА: Срђане... Реци нешто!
- Срђан ћути.*
- МАРИЈА: Зар немаш више шта да ми кажеш? Ја никога немам сем тебе... Искључиће ме из школе. Другарице ме избјегавају. Тата још не зна. Мама само плаче. *(хистерично)* Срђане, реци нешто!
- СРЂАН: Положио сам пријемни!

VI

МАРИЈА: Отишао је заувјек... А ја? Шта ћу сада ја? Знам шта ћу учинити! Учинићу оно што је учинила Фата кад није имала излаза – скочићу са моста у ријеку! И као што би рекла Ана Карењина, „његу ћу казнити, а себе избавити од себе и од свих“. Сутра! Па нека кажу да сам кукавица... Учиниле су то и много храбрије жене од мене: Антигона, Офелија, Ана Карењина, Ема Бовари – јер, тешко је бити жена! И, Фата – лијепа и поносна Фата... Сутра... Сутра...

Марија се враћа у кревет, узима књигу и почиње да чита.

ГЛАС ПРИПОВЈЕДАЧА:

(праћен гитаром „У лијепом старом граду Вишеграду“)
:„Још истог дана предвече пала је киша, обилна и необично хладна за то доба године. Дрина је надошла и замутила се. Сутрадан је набујала жућкаста вода избацила Фатин леш у један плићак код Калате. Леш је лежао у меканом, мокром песку. Таласи су га запљускивали и с времена на време потпуно преливали мутном водом. Нова фереца од црне чоје, коју вода није успела да свуче, посувратила се и пребацила преко главе; тако је помешана са лугом и густом косом, сачињавала засебну црну масу поред белог и бујног девојачког тела са ког је бујица потргала и свукла танке свадбене хаљине. Тако се десила та необична и незапамћена ствар на капији. Вељи Луг није сишао у Незуке и Авдагина Фата се није удала у Хамзиће. Остала је само песма о девојци која лепотом и мудрошћу сја изнад свега, као да је непролазна.“

Маријина глава полако клоне и она засти са књигом у руци.

VII

*Марија у бијелом, са фењером у руци лута по гробљу које је у полумраку.
Једна бијела плоча, три крста и нишан виши су од ње.*

МАРИЈА: Неко ми је, некада, због нечег причао. Ко, када и зашто – не сјећам се... На ком језику – не, нисам упамтила. Али, знам да у једном топлом кутку свемира лежи мало гробље... Или мезарје... Не могу се сјетити како је рекао... Овдје – без обзира на име, језик и вјеру – почивају жене које без љубави нису могле живјети... Или је тај неко, некада рекао да су због љубави умрле... Ту птице не лете, сњегови се не бијеле, само покаткад зашушти звијезда кад падне у траву... Ту је Антигона... Офелија... Ана Карењина... Мадам Бовари... Фата Авдагина. Ту ћу бити и ја... Јер, плашим се живота без љубави... (*станка*) Али ја се плашим... Плашим се... Живота без љубави се плашим... (*клекне поред бијеле плоче на којој тише АНТИГОН*)

Прилази јој Антигона лаганим ходом.

АНТИГОНА: „Гужбалицу моју цијели је чуо град
Док у смрт сам лаким кораком ишла
Ох, гледајте ме, људи завичају мог,
Последњим путем сад
Ходим болна и сунчев сјај
Гледам, ево, последњи пут,
Никад више!
Сватовац не пјеваше ми,
Нити ми когод још
Ко младој пјесму запјева,
Већ Ахеронт ми ложница!
Без суза и без сродника
И без сватовца јадну ме
Већ воде путем спремљеним!

Више не могу јадница гледати
 Ово свето око свјетлости
 За љубав, не за мржњу ја сам рођена
 И зато сам изабрала смрт. “

Али, ти устани, Марија. Немој да се предаш. Ја јесам изабрала смрт, али овог пута гласам за живот.

МАРИЈА: Антигона! Не иди! Плашим се... Живота без љубави се плашим...

Лако тетурајућим, готово плећућим корацима долази Офелија.

ОФЕЛИЈА: „Ево мирођије, за вас, и кандилке; ево рутвице за вас, а ево је и за мене; назовите је травом милости недељне. Дала бих вам љубичица, али све су увеле. (*горко*) Вјерности више нема на свијету...

МАРИЈА: Офелија?! Офелија, да ли си то ти?!

ОФЕЛИЈА: Крај потока је једна врба ту
 Што у огледалу воденоме огледа
 Своје суво лишће. Дошла сам ту
 Са необичним вијенцем од коприве,
 Од шебоја, божура, кандилике
 Ту, на надвијене гране сам се пењала
 Да на њих цвијетни вјенчић објесим
 Док пуче једна гранчица невјерна
 А ја падох са накитом цвијетним
 У сузни поток
 Натопљено одијело отежа
 И мене несрећницу одвуче
 Од моје пјесме у блатњаву смрт
 Смрт је била спасење моје
 Спасење од лудила и туге, али ти устани, Марија...
 Младост може све... Ја јесам изабрала смрт, али, овог пута
 гласам за живот.

Офелија одлази.

Марија прилази крсту на коме пише АННА КАРЕНИНА и клекне поред њега. Појављује се Ана Карењина (у црној балској хаљини, са бисерима око врата).

МАРИЈА: Ана Карењина?

АНА КАРЕЊИНА: Тужна си Марија. Знам да мислиш исто као и ја када сам мислила о грофу Вронском. Да, у мени нема више оне сласти за њега. И ако одем од њега, он ће се у дубини душе радовати. Моја љубав постаје све страснија и самољубивија, а његова се све више гаси и ето због чега се разилазимо. И мислила сам, одлазећи пероном све даље: „Боже мој, куда ћу?...“ И, одједном сјетивши се прегаженог човјека на дан мог првог сусрета са Вронским, схватила сам шта треба да чиним. „Тамо, говорила сам себи, гледајући у сјенку вагона, тамо на саму средину, и њега ћу казнити, а себе ћу избавити од свију и себе.“ Ја сам поступила тако, али ти устани, Марија... За живот треба имати храбрости, а не за смрт. Ја јесам изабрала смрт, али овог пута гласам за живот...

Ана одлази.

Марија прилази крсту на коме пише Ема Бовари и клекне поред њега. Лаким кораком долази Ема Бовари (у црној хаљини, са шеширом на глави).

ЕМА БОВАРИ: Љубави су несрећне, дјевојчице... Ти ноћас мислиш исто као што сам мислила ја гледајући Родолфа. Рекла сам му: „Како си ти мислио да ја живим без тебе? Не може се човјек одвући од среће! Волиш ти друге, признај! Ох! Ја њих разумијем, нека! Опраштам им; ти си и њих завео као што си завео мене. А ја, ја бих ти све дала, све продала, сопственим би рукама радила, просила бих на друмовима, за један твој осмијех, за један поглед, да чујем како ти кажеш: „Хвала!. (уздах) И учинила сам то, попила арсен мислећи: „Ах, па смрт није тако страшна, заспаћу и све ће бити свршено!“ Ипак устани Марија... Живота се немој плашити. Ја јесам изабрала смрт, али овог пута гласам за живот!!!

Лаким кораком Ема се удаљава.

МАРИЈА: (плачно) Ема! Ема! Не иди! Плашим се...

Ситни кораци и клепетање нанулица.

МАРИЈА: Фата? Лијепа Фата Авдагина?

ФАТА: Како је овдје хладно, Марија... „Ноћи су на Вељем Лугу топле, а свјеже. Звијезде ниске и немирне, све повезане бијелим титравим сјајем. Ноћу кад оживе и плану небеса, отвара се бескрајности силна снага тог свијета у ком се жив човјек губи и не може да ради. Али занос од љепоте ноћи и величине свијета нагло гасне. Јер, једна мисао која није ни могла да стане ни умјела да нађе излаза, све се чешће зауставља на капији, на оној лијепој и свијетлој софи од камена на којој људи сједе у разговорима и младићи пјевају, испод које хуји зелена, брза и дубока ријека. А сама помисао на тај дан кад ћу стварно, а не овако у мислима морати да пријеђем тај пут и да још прије краја нађем излаз, носила је у соби сву страхоту смрти и сав ужас живота у срамоти“. Знам да се и ти тога плашиш: страхоте смрти и ужаса живота у срамоти. Ја сам одабрала смрт, али... Устани Марија и буди храбра. Овог пута гласам за живот!!!

Клепетање нанулица се удаљава.

МАРИЈА: Фато! Не иди! Плашим се живота, без љубави се плашим!

Као ехо се чују гласови:

Гласам за живот! Гласам за живот! Гласам за живот! Гласам за живот!
Гласам за живот!

(заједно гласно) Гласам за живот!

(заједно тише) Гласам за живот!

(заједно тихо) Гласам за живот!

VIII

Маријина соба: кревет, полице са књигама, јастучићи по под. Марија на кревету, буди се из сна и осврће по соби.

МАРИЈА: Гдје је све нестало? Да ли је оно био сан? Како су оно рекле?
Гласам за живот?! Гласам за живот! Плашим се, али... И ја
гласам за живот! Један лијево, десно два... (*Марија почиње да
игра*) Сама ћу плесати Луди љетњи плес... Ваљда ће неко,
некада, ухватити моје кораке... Један напријед, назад сад...
Гласам за живот (*гласно*) Гласам за живот! (*још гласније*)
Гласам за живот! (*гласно*) И окрет!!!

Почиње да игра „Луди летњи плес.“

Стари добри сок од руже

Ликови

ГОСПОЋА ЈЕЛЕНА КОНСТАНТИНОВИЋ
професорица руске књижевности у пензији (67 година)

ЈЕЛЕНА КОНСТАНТИНОВИЋ
студенткиња руске књижевности (22 године)

ГОСПОДИН ПЕТРОНИЈЕВИЋ
адвокат у пензији (70 година)

АЛЕКСЕЈ
програмер, унук госпође Јелене (24 године)

ХЕЛЕНА
Алексејева дјевојка (23 године)

АНА
Хеленина другарица (23 године)

ЗИНАИДА
„руска кнегиња са родословом“, пријатељица госпође Јелене (70 година)

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА

I

Клупа на кеју. На клупи сједи госпођа Јелена и чита књигу.

ЈЕЛЕНА: (у рукама кофер, слика, јастуче...) Добар дан. Извините, да ли је слободно? Чекате некога?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Да, чекам дечка. Али – касниће, играју продужетке. Кошаршка текма.

ЈЕЛЕНА: (збуњено) А... Аха... (не зна да ли да сједне)

ГЂА ЈЕЛЕНА: Сједите, само сједите...

ЈЕЛЕНА (збуњено) Ах, да...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Шта је, мила моја, чудите се што ја овако мала имам момка кошаркаша? Увијек је то тако било – високи момци воле мале цуре.

ЈЕЛЕНА (збуњено) Да, свакако... (сједа још увијек збуњено)

ГЂА ЈЕЛЕНА: (изненада се насмије) Ама, шалим се... Ал' сам Вас прешла, помислили сте да сам мало...

ЈЕЛЕНА: Ма, не, никако... Таман посла...

ГЂА ЈЕЛЕНА: (одмјерава Јеленин пртљаг) Ви баш селите. У великом стилу.

ЈЕЛЕНА: (замишљено) Тако некако... Извините... (вади из торбице мобилни телефон и новине)

ЈЕЛЕНА: (зове) Добар дан. Зовем у вези огласа за стан... А... Издаато... Хвала, довиђења...

ЈЕЛЕНА: (зове поново) Добар дан. Зовем у вези огласа за стан. Ах, да... Издаато...

ЈЕЛЕНА (зове поново) Добар дан. Зовем у вези огласа за стан. Ах, да...

ОБЈЕ ЈЕЛЕНЕ: Издаато!

ЈЕЛЕНА (зове поново) Добар дан, зовем у вези огласа за стан. Није издаато?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Јес!!!

- ЈЕЛЕНА: Колико? Триста евра? Да, да... да, свакако... Размислићу па ћу Вам се јавити. Наравно, наравно... Довиђења пријатно.
- ГЂА ЈЕЛЕНА: *(све вријеме гледа у њу)* Разбојник! Да ли је он нормалан?! Триста евра!
- ЈЕЛЕНА: Она.
- ГЂА ЈЕЛЕНА: Још горе! Вјештица!

Јелена зове поново.

- ЈЕЛЕНА: О, не! Извините, да ли бисте ми причували ствари да одем ту до ћошка да допуним рачун?
- ГЂА ЈЕЛЕНА: Узмите мој телефон *(вади телефон-моторолу са антеном из ташине)*. Опс! Имамо сметње на везама! *(скида ускришје јаје са антене)* Откуд сад ово јаје? Ма, у праву су кад кажу да се у женској ташни може свашта наћи...
- ЈЕЛЕНА: *(смјешка се)* Нека, хвала Вам, ипак бих морала допунити рачун...
- ГЂА ЈЕЛЕНА: Само напријед, мила моја! Ако неко покуша да ми одузме овај Ваш драгоцени товар, спремна сам *(вади из торбице спреј, утаљач са сузавцем)* Ми, дјевојке треба увијек да смо спремне за самоодбрану...
- ЈЕЛЕНА: *(опет се смјешка)* Да, наравно... Брзо се враћам.
- ГЂА ЈЕЛЕНА: *(прелистава Јеленину књигу)* Харашо, харашо... Очењ, очењ харашо. *Узима телефон и зове.*
- ГЂА ЈЕЛЕНА: Добар дан, господине Петронијевићу. Јелена Константиновић је крај телефона. Дан је диван... Да, да... Већ сам у шетњи... А, да – то би било дивно... Свакако ћу вечерас с Вама на концерт... Него – хтјела сам нешто друго рећи... Нашла сам дјевојку за Алексеја. У ствари – нашла је она мене. *(станка)* Вјерујете ми – знам шта њему треба... Како?! Па ја сам му бака! Наравно да знам! *(клима главом)* Не – још се нису упознали... *(наставља да клима главом)* Па тако – лијепо: што ће она становати код нас. Мада – она то још не зна...

(*клима главом*). Слушајте драги мој: боље и непозната дјевојка него она његова дјевојка коју јако добро познајем!

(*узрујано*) Како – шта?! Пошто мог Алексеја лови због мог стана, а мене је смислила да стрпа у старачки дом. А он, сирото дијете само буљи у оне своје програме и кодове...

(*врти главом*) Како? Лако? Мало сама, а мало уз вашу помоћ! Не разбијајте на то своју лијепу, сиједу главу мили мој, већ мислите на вечерашњи концерт! (*врти главом*) То ми звучи као уцјена... Па, Ви бисте ми ваљда помогли... Добро... Добро, ако успијемо у овоме... Да... Хоћу... Да удаћу се за Вас (*гласно, држи палчеве*) Обећавам! Дасвиданија! Баи!

Оставља телефон у торбицу.

САМА: План А и план Б... Увијек је добро имати два плана...

ЈЕЛЕНА: (*долази*) Да... Два стана! А ја немам ни један!

Говори госпођи Јелени.

ЈЕЛЕНА: Хвала Вам пуно. Ево стигла допуна...

Поново узима телефон и зове.

ЈЕЛЕНА: Добар дан. Зовем у вези огласа за стан.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Допада Вам се Достојевски?

ЈЕЛЕНА: Веома ми се допада (*у слушалицу*). Не, нисам казала да ми се допада, велики је то стан... А која је цијена?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Која Вам је најбоља његова књига?

ЈЕЛЕНА: Идиот. (*станка*) Ама, нисам Вама рекла да сте идиот... Хало... Хало! (*почиње да плаче*)

ГЂА ЈЕЛЕНА: Не плачите, мила моја... Ја сам крива. Моја нестрпљива радозналост... (*милује је по глави*)

ЈЕЛЕНА: (*кроз сузе*) Ма, нисте Ви криви... Ја сам баксуз! Ко би рекао да је тако тешко наћи стан...

ГЂА ЈЕЛЕНА: А... Ја се извињавам на индискрецији: а гдје сте живјели до сада?

ЈЕЛЕНА: Двије улице ниже. У Доситејевој. Са другарицом са факултета. *(уздахне)*

Госпођа Јелена је гледа љубопитљиво.

ЈЕЛЕНА: *(наставља)* А онда – сазнала сам – мој момак ме варао са њом... Њу сам извријеђала – јако ружно... А тек њега! *(Поново почиње да плаче)* Покупила сам ствари и изашла из стана... И ето – сада ћу спавати на клупи... Извините... Гњавим Вас! Немам коме...

Загрцне се од плача брише сузе и поново узима новине.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Хајде да Вам ја предложим нешто: било би добро за нас обије. Ја ћу Вам понудити стан, у замјену да будете моја дружбеница...

ЈЕЛЕНА: Шта да Вам будем?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Ах, да стара ријеч – дружбеница. Млади више и не знају њено значење. Знате – јако сам усамљена. Имам унука – додуше, диван дјечко – видјећете и сами – али презапослен – на мастеру је из информатике, ради на неким пројектима за једну приватну америчку фирму – мало има времена за мене... А мене очи издају... Волим много да читам... Нисам Вам се ни представила, како некултурно од мене. *(пружи јој руку)* Јелена Константиновић, професор руске књижевности у пензији.

ЈЕЛЕНА: *(почиње да се смије)* Немогуће... Да ли је ово нека шала?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Каква шала, побогу?

ЈЕЛЕНА: *(пружи јој руку)* Јелена Константиновић, студенткиња четврте године руске књижевности.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Стварно?

ЈЕЛЕНА: Стварно.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Е, па шта ту више има да се прича... Неко то одгоре види све... Ето, и Ви волите руску књижевност... Мислила сам: мало ми читате, мало разговарамо... То је све. Имали бисте своју собу, свој мир за учење. Можда Вам и ја некад нешто

могу помоћи (*озари се*). Имам велики стан. Уосталом – смјестите се док не нађете нешто боље...

ЈЕЛЕНА: А колико... ?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Већ сам Вам казала: услуга за услугу. Ја Вама стан, Ви мени читање и разговор.

ЈЕЛЕНА: Али ја збиља не могу то да прихватим...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Драго моје дијете: танте за танте. Овдје смо обје на добитку. И да сам на Вашем мјесту, не бих много размишљала... Уосталом, зар Вам као провиђење не изгледа подударност наших имена...

ЈЕЛЕНА: Можда сте у праву. Па хајде да покушамо... Станујете негдје близу?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Да, али нећемо ово саме носити. Само тренутак (*вади телефон из торбице*) Господине Петронијевићу, Јелена Константиновић поред телефона...

II

Стан госпође Јелене. Обје Јелене сједе. Јелена чита.

ЈЕЛЕНА *(чита на глас)* „Тако је прележала пола сата непомично, кроз прсте лиле су јој сузе на јастук. Одједном устаде и седе: нешто необично десило се у њој, лице јој се измени, влажне јој се очи саме од себе осушише и засијаше, обрве се подигоше, а усне скупише. Прође још пола сата. Јелена последњи пут ослушну, намести шешир, обуче рукавице, баци огртач на рамена и неприметно изиђе из куће, па брзим корацима пође у правцу Берсењевљева стана.“

ГЂА ЈЕЛЕНА: Дивно читате, драга моја... Тако сам срећна што сам Вас упознала. Поново могу да уживам у Тургењеву – захваљујући Вама... Али, за данас је доста. Нисте ништа одмарали послје предавања. А, и ја треба да скокнем до пијаце. Данас Алексеј стиже из Америке – вечера мора да буде гала!

ЈЕЛЕНА: Да идем са Вама?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Ма, не, мила моја, одморите се. Мене ће пратити господин Петронијевић.

Јелена се лукаво смјешка.

ЈЕЛЕНА: Ви рекосте да сте усамљени. Ја баш не бих рекла... А господин Петронијевић Вам је... *(застане и смјешка се)*

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(такође, смјешка се и она)* Он је... Он је човјек мог живота. Мада – он то још не зна. Упознала сам га још кад сам ишла у учитељску школу... *(занесено)* Он је био студент права... Касније је наставио школовање у Француској, а ја се удала за Алексејевог дједа... Господин Петронијевић се није никада оженио. *(веселије, чак враголасто)* Додуше, – обећала сам му у једном одсудном тренутку да ћу се удати за њега, али радила сам то и раније... *(одмахује руком)*

ЈЕЛЕНА: Па ако је човјек Вашег живота, што се не удате?

- ГЋА ЈЕЛЕНА: Знаш како је – кад је дјевојка дуго сама... Улијени се, а богме и убећари...
- ЈЕЛЕНА: Муж Вам је давно умро?
- ГЋА ЈЕЛЕНА: Прије готово десет година. Убрзо затим погинули су и Алексејеви родитељи... Саобраћајна несрећа... Од тада само имам Алексеја. Диван дјечко. Уосталом, видјећете.
- ЈЕЛЕНА: А шта је он... Алексеј... Шта је радио у Америци?
- ГЋА ЈЕЛЕНА: Његов прогамерски тим је добио награду за неки пројекат. Ма, ја ту њихову науку и не разумијем најбоље. Важно ми је да је успјешан у томе што ради. И да воли оно што ради. Увијек сам му говорила: Најважније је да радиш посао који волиш и да живиш са оним кога волиш. То ти је тајна среће.
- ЈЕЛЕНА: А има ли некога? Мислим – дјевојку?
- ГЋА ЈЕЛЕНА: Ма, не, не... Ни говора! Дођу му некад неке другарице, али дјевојку нема – не! Морам пожурити, доћи ће гладан, а ја нећу ни стићи да купим све што треба...
- ЈЕЛЕНА: (*уздахне*) Благо њему са таквом баком. Ја се своје баке и не сјећам... А родитељи... Увијек су некуда журили... У нашем стану била сам усамљена дјевојчица... Можда су ме зато привукле књиге јер ми је недостајала породица...
- ГЋА ЈЕЛЕНА: А видите – мој Алексеј и ја увијек смо били породица. Може породица бити и само двоје људи – чак само – дјечак и бака! Породицу уствари чини недјељни ручак на бијелом стољњаку, празници и рођендани, јутарња кафа, ситне пажње, шоља врућег млијека, „Добро јутро“ и „Лаку ноћ“... Ах, баш смо се распричале... А и господин Петронијевић ме чека... Хладан је дан, а можда није ставио шешир... Кицоши се тај стари момак...
- ЈЕЛЕНА: (*прекорно*) Зашто нисте рекли да Вас чека? Ја бих Вас потјерала...
- ГЋА ЈЕЛЕНА: Ех, мила моја... Има и кога! Од ових педесет година како га познајем, бар пет година му је прошло у чекању на углу моје улице... Досвиданија! Баи!

III

Јелена и Алексеј иду једно у сусрет другом. Он тупка мобилини, она прелистава неке папире у ходу. Сударе се, њему падне мобилни, њој папири.

ЈЕЛЕНА: Хеј, пази!

Тренутак стоје, лице у лице и гледају се. Алексеј је изненада нагло пољуби. Она га ошамари. Он јој врати.

АЛЕКСЕЈ: *(збуњено)* О, Боже, не знам шта ми је било... Извини, стајала си ту... Први пут те видим... Извини... И никад нисам женско ударио... Извини... И ти си мене... Сад смо један – један...

ЈЕЛЕНА: *(пољуби га изненада)* Не – сад смо један – један! *(отрчи)*

АЛЕКСЕЈ: *(стоји збуњено, а онда купи мобилни и папире, иде за њом)* Е, остали су ти папири!

Све вријеме на вратима стоје Госпођа Јелена и господин Петронијевић.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Јес, јес, јес!!! Да ли сте видјели тај пољубац?! Знала сам ја... Зашто тако стојите? Мрдните се мало! Јес, јес, јес! *(Изненада га пољуби.)*

ГОСПОДИН ПЕТРОНИЈЕВИЋ:

Јес, јес, јес!

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(покушава да се прибере)* Слушајте господине Петронијевићу... Жељела бих да овај мали тренутак мог самозаборава... Заборавите... Одмах! *(убрзано говори)* Пошто морам да спремим вечеру... И крофне... Нећемо пити кафу. Послужићу Вас соком од руже који ћу Вам донијети и то – одмах! *(одлази)*

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: *(дотјерује браду, чешиља се)* Јес, јес, јес!

Госпођа Јелена се враћа са чашиом сока у руци.

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(тобоже зачуђено)* А, Ви нисте сјели?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Нисте ми понудили да сједнем...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Нисам? Па и нећу! Казала сам Вам да морам правити вечеру... И крофне... Да, свакако – и крофне... Наравно – попијте сок. *(пожурује га)* Попијте, попијте... Таааакооо... *(буквално му отима чашиу)* Ето...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Па, добро – идем ја, госпођо Константиновић. Ако бисте хтјели да вечерас одемо у позориште... Даје се...

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(не чекајући да господин Петронијевић заврши)* Да, било би лијепо, само ако нађем времена. И надам се да смо се договорили: Оно што се десило...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: *(наивно)* Шта се то деслио?

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(у неприлици)* Мислим на онај тренутак...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Мислите – тренутак самозаборава?

ГЂА ЈЕЛЕНА: О – дивно сте то рекли...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Не – то сте прво рекли Ви...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Па – добро, није сад ни важно ко је први рекао. Мислим – то треба да се заборави... Као да се није догодило...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Наравно, наравно... Рачунајте да је већ заборављено... Довиђења, мила моја. *(одлази)*

ГЂА ЈЕЛЕНА: О, хвала Богу. Одмах је све заборавио... Прави господин! *(одахне)*

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: *(враћа се и пјева)*

Јер ти се љубиш

На тако добар начин

Немаш појма

Колико ми значиш

Немаш појма...

Госпођа Јелена баци за њим јастук, држи дланове на образима.

Улази Алексеј.

АЛЕКСЕЈ: *(снажно шири руке)* Ма гдје је моја бака? *(мало збуњено)* Бако, шта се десило? Да ли ти је добро?

ГБА ЈЕЛЕНА: *(тргне се као из сна)* Наравно да ми је добро кад си ти опет код куће... Дођи, бака љуби своју срећу... Сједи, причај ми како је било.

АЛЕКСЕЈ: *(мало збуњено)* Хелена само што није дошла, па...

ГБА ЈЕЛЕНА: *(извјештачено)* О, што се радујем... *(сједа.)*

АЛЕКСЕЈ: *(збуњено)* А, шта мислиш да се радујеш мало у својој соби... Или кухињи... Знаш да се Хелена устрчува...

ГБА ЈЕЛЕНА: *(љутито)* Да, Хелена се баш устрчува...

АЛЕКСЕЈ: *(љуби је у косу)* Бако, бако, не буди злоћа... Идем ја да се туширам...

ГБА ЈЕЛЕНА: Идем и ја по прашка да опајам стан.

Алексеј излази. Госпођа Јелена држи поново дланове на образима.

ГБА ЈЕЛЕНА: *(са благим осмјехом)* Човјече!

Госпођа Јелена тражи нешто по соби, налази праику и пјевајући почиње да паја по соби. Пјевуши. Долази Јелена, такође са праиком, такође пјевушећи.

ГБА ЈЕЛЕНА: А што сте Ви добро расположени, госпођице Јелена...

ЈЕЛЕНА: И Ви, госпођо Јелена...

ГБА ЈЕЛЕНА: Имате јак разлог?

ЈЕЛЕНА: Ммм, веома јак разлог... А код Вас?

ГБА ЈЕЛЕНА: Па, прилично јак. *(Станка, збуњено.)* Ја кренула мало да опајам стан... Да се мало освјежи...

ЈЕЛЕНА: Ето – чудно. И ја...

ГБА ЈЕЛЕНА: Па можемо заједно. *(Почиње да пјева Каћушу, Јелена прихвата.)*

Улазе Хелена и Ана.

ХЕЛЕНА: Добар дан. *(гласније)* Видим, госпођо, имате и пратећи вокал. Мислила сам да ни Руси више не говоре руски, а ево – нашао се неко ко зна да пјева... Импресионирана сам.

ГБА ЈЕЛЕНА: Драга моја госпођице Хелена, жене кад су срећне и задовољне спремају стан и пјевају... Незадовољне јурцају около... Ох,

нисам вас упознала: Госпођица Хелена, Алексејева другарица, госпођица Јелена, моја дружбеница.

ХЕЛЕНА: Ја нисам Алексејева другарица, него Алексејева дјевојка...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Их, их, их, мила моја... Па нећемо се срдити због ситница... *(више за себе)* Шкоди тену.

ХЕЛЕНА: А ово је Ваша... Како сте казали? Дружбеница?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Да, то је стара ријеч... Познају је у старим градским породицама. Да ти сад не објашњавам... А, ово ти је нека нова другарица? *(уознаје се са Аном)*

ЈЕЛЕНА: Ја идем да учим. Извините ме.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Дјевојке, хоћете ли сок од руже?

АНА: Па, може...

ХЕЛЕНА: *(панично)* Не, не нисмо жедне, немојте се трудити...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Идем ја ипак да донесем. А биће и крофне.

ХЕЛЕНА: Не, не желимо крофне! Гдје је Алекс?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Алексеј се тушира. Брзо ћу ја.

ХЕЛЕНА: Не морате журити...

Госпођа Јелена одлази и као успут, гледајући у Хеленине наушнице од бижутерије.

ГЂА ЈЕЛЕНА.: Лијепе су Вам наушнице, госпођице Хелена. Да није случајно ручни рад? О, тако волим те ситне детаље... *(одлази лепршаво)*

ХЕЛЕНА: Убићу је!

АНА: Шта је теби? Како се то понашаш? Бабуцанер је баш сладак. А и љубазна је. Сем – *(смјеје се)* што ти је мало завукла за мишћуше... Додуше, чак и за мој укус су превелике...

ХЕЛЕНА: Да, бабуцанер је баш сладак! Сваки пут одавде изађем са флеком на хаљини од сока од руже. Сви већ знају, па кад ме виде са флеком, питају: „То си пила сок код Алексове баке?“ Намјерно ми проспе сок у крило.

АНА: Ма, дај... Претјерујеш... Видиш колико има година, а тако је покретна...

ХЕЛЕНА: Да, наравно... Перпетум мобиле! А тек кад јој дође другарица, нека Рускиња од 150 година... Мислим да је овамо дошла још у вријеме Октобарске револуције! Руска кнегиња са родословом... Онда се закаче за моје родитеље из Горње Грабовице – па гдје је то, забога – никад нису чуле, па има ли тамо шуме... Па – Јелте, драга моја, а музику ли тамо краве? Ужас. Још им само недостаје Иван Грозни па да екипица буде потпуна... Али може чуда да чини, ја ћу се удати за Алекса, услићу се у ову станчугу, а она правац – старачки дом!

АНА: Ћути... Чуће те!

ГЋА ЈЕЛЕНА: Ево, сокић! (*просита Хелени сок у крило*) Опс, извините... Старачке руке... Ево, брзо убрус... Чујем да причате о старачком дому... Скоро сам гледала на телевизији неку репортажу. Људи тамо баш лијепо живе, чак организују и игранке, плеше се валцер. Размишљала сам – можда и ја, кад остарим, одлучим да одем тамо... Ух, ја се запричала и заборавила на убрус – Ево, ево...

Улази Алек. Хелена скочи и загрли га. Он хладно узвраћа.

ХЕЛЕНА: Хеј, шта је теби? Ниси ме пожелио?

АЛЕКС: Ма, боли ме глава. Хајдемо негдје вани.

Хелена гледа у Ану и слијеже раменима. Одлазе. Улази Госпођа Јелена.

ГЋА ЈЕЛЕНА: Ево и убрус! И крофне! Сви су отишли! (*Уздахне.*)

IV

Јелена улази.

- ЈЕЛЕНА: Добро јутро!
ГЂА ЈЕЛЕНА: Добро јутро, голубице.
АЛЕКСЕЈ: *(не диже главу са лаптопа)* Добро јутро.
ГЂА ЈЕЛЕНА: Драга моја, сједи са нама. Попићемо кафу.
ЈЕЛЕНА: Нека, хвала, мислила сам...
ГЂА ЈЕЛЕНА: Попићеш кафу, па последије кафе можеш шта хоћеш... Придружиће нам се и господин Петронијевић – А, ти, Алексеј, могао би дићи главу са тог рачунара...

Алексеј гледа у Јелену.

- АЛЕКСЕЈ: Извини, хтио сам нешто да завршим.
ЈЕЛЕНА: Ма, само ти...
ГЂА ЈЕЛЕНА: Е дјецо, сједите ви, ја идем да скувам кафу.
ЈЕЛЕНА: Ја ћу вам помоћи!
ГЂА ЈЕЛЕНА: Ма, само сједи, шта ћеш ми помагати око кафе... *(одлази)*

Јелена и Алексеј ћуте.

- АЛЕКСЕЈ: Јелена... Оно што се догодило... Стално мислим... Не могу да спавам... Ти ме избјегаваш...
ЈЕЛЕНА: *(прекине га)* Шта се догодило? *(немарно)* А оно? Ма, заборави!
АЛЕКСЕЈ: Како мислиш – заборави?
ЈЕЛЕНА: Е, само немој да се извињаваш! Глупост, па ето! Шта нам је било – сам Бог зна! Најбоље да се понашамо као да се ништа није догодило.
АЛЕКСЕЈ: Ти можеш?
ЈЕЛЕНА: Ма, дај...
АЛЕКСЕЈ: Ако ти тако желиш... Само...

ЈЕЛЕНА: (скоочи као опарена) Идем да помогне госпођи Јелени!

АЛЕКСЕЈ: (дути руком по столу) Јелена!

Она отрчи. Улази господин Петронијевић, прилази му с леђа.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Да ли смо на истој планети?!

АЛЕКСЕЈ: (тргне се) Баш сте ме уплашили!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Растјерајте те тамне облаке младићу! Облака се треба чувати!

Госпођа бака – да ли је ту?

АЛЕКСЕЈ: Госпођа бака кува кафу на коју и Вас очекује.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: А госпођица Јелена? Код куће је?

АЛЕКСЕЈ: Шта ме брига за госпођицу Јелену!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: О, младићу, Ви сте нешто љути на споменути младу даму?

АЛЕКСЕЈ: Није она никаква дама! Љубака се около – и онда – заборави!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Знам ја још једну такву. (показује прека кухињи) Још ћу помислити да су све исте... А, како госпођица Хелена?

АЛЕКСЕЈ: Баш ме брига за госпођицу Хелену!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: О, па и на њу сте љути младићу? Ваша госпођа бака из неког разлога не симпатише госпођицу Хелену, а ја баш, напротив – мислим да је врло складна.

АЛЕКСЕЈ: (зачуђено) Складна?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Мислим, има косу... Алексеј (глулаво) Има косу?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Мислим – има и ноге...

АЛЕКСЕЈ: Има ноге?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: А има и... (показује на кукове)

АЛЕКСЕЈ: Има. Треба да путујемо сутра за Будимпешту на дочек Нове године.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Одличан избор младићу! Стара, добра Пешта. Како смо се само некада окупљали у хотелу Хунгарија...

АЛЕКСЕЈ: (замишљено) Мислим да је волим...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: И ја волим Пешту. Увијек ми је била дража него Беч...

АЛЕКСЕЈ: Мислим да волим Јелену.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: И ја волим Јелену.

АЛЕКСЕЈ: *(хвата се за главу)* О, Боже, шта да радим?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Хајде младићу да прошетамо, нека даме саме попију кафу...

Устају, Господин Петронијевић иде за Алексејем.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: *(за себе)* Премда, ја да бирам... Госпођица Хелена је баш складна...

Улазе госпођа Јелена и Јелена.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Хеј, па гдје су нам момци? Да ли ми се учинило или сам доиста чула глас господина Петронијевића?!

ЈЕЛЕНА: Баш чудно... И ја сам чула.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Нема везе. Кога нема, без њега се може! Знамо ми и саме да попијемо кафу!

Јелена ћути.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Јелена... Јелена! Да ли нешто није у реду?

ЈЕЛЕНА: Госпођо Јелена... Не знам како да Вам кажем... Ја... Ја ћу сутра одселити... Нашла сам стан.

ГЂА ЈЕЛЕНА: А... Тако... Мислила сам да Вам је добро код мене... Код нас.

ЈЕЛЕНА: Ви знате колико сам Вас завољела, али морам да одем...

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(са страхом)* Помирила си се с момком?

ЈЕЛЕНА: Ама, не.

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(одахне)* Па зашто онда, мила моја?

ЈЕЛЕНА: *(почиње да плаче)* Ја... Ја... Изневјерила сам Ваше повје-рење... Заљубила сам се у Вашег унука... Ето... *(стукта главу)*

ГЂА ЈЕЛЕНА: Јес, јес, јес...

ЈЕЛЕНА: Ви сте ме примили као члана породице, а ја сам...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Добро, добро, мила мија, то баш и није лијепо, *(направи гримасу)* али шта је – ту је. *(намигне)* Љубав није никада била ништа ружно... Наћи ћемо неко рјешење... Рецимо – да се удаш за њега?!

ЈЕЛЕНА: *(скочи)* Зашто ми се ругате? Ја нисам то хтјела... *(отрчи)*

ГЂА ЈЕЛЕНА: (за њом) Јелена! Јелена!

V

За столом сједе госпођа Јелена и господин Петронијевић. Улази Зинаида.

ЗИНАИДА: Што ега так спешно, дарагаја маја? Добриј ден!

ГЂА ЈЕЛЕНА: И више него хитно, милаја маја. Седите.

ЗИНАИДА: Што било? Какаја фрка?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Баш је фрка! Ево – изложићу Вам укратко (*сипа јој ниће*) Сјећате се да сам Вам спомињала моју дружбеницу Јелену и могућност да... Да се она и Алексеј зближе... Разговарале смо о томе...

ЗИНАИДА: Очен харашо... Ми и чиниле стратегију...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Џаба стратегија! Она пакује ствари и сели – сигурно ће да се врати оној швалерској бараби од момка... Он путује са оном својом празноглавом намигушом у Будимпешту...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Па не знам шта бих рекао, али мени госпођица Хелена изгледа сасвим складно...

ГЂА ЈЕЛЕНА: (*протријели га погледом*) Ако не знате шта да кажете, радије немојте рећи ништа...

Улазе Алексеј и Хелена. Госпођа Јелена склања флашу под сто.

АЛЕКСЕЈ: Добар дан.

ХЕЛЕНА: Добар дан. А, трио фантастико је на окупу...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Сједите дјецо. Госпођице Хелена, може сок од руже...

ХЕЛЕНА: Не хвала, обукла сам се за пут, па не бих флекава у Будимпешту!

АЛЕКСЕЈ: (*прекорно*) Хелена! Хвала ти бако, идем да се спакујем, па да пожуримо да не закаснимо. Треба да одемо и по Хеленине ствари.

ГЂА ЈЕЛЕНА: Да ти помогнем да се спакујеш? Да ти сложим одијело?

АЛЕКСЕЈ: Не треба, Хелена ће. Само сједите.

Излазе. Госпођа Јелена враћа флашу вотке на сто. Сина им пиће.

ЗИНАИДА: А да му скријеш пасош?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Пасош? А не – то би било подло...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Да, доиста подло! Ваша њежна душа није никада била спремна на подлости...

ЗИНАИДА: А билети за авион?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Ма, то се сад некако добије преко интернета... Враг би га знао!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: А да покушамо задржати госпођицу Јелену, па послвије Нове године да разрадимо бољу стратегију... Штета би било...

ГЂА ЈЕЛЕНА: (*љутито*) Штета ће тек бити али за Вас, господине Петронијевићу! Заборавили сте које сам Вам обећање дала ако план успије?!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: У свом сам срцу, драга госпођо Јелена, отворио мали албум за Ваша неиспуњена обећања...

ГЂА ЈЕЛЕНА: (*уздахне*) Жељела бих да се коцкице склопе саме од себе... Али од тога ништа! А штета, воле се...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Знам ја још неке који се воле много дуже – па опет ништа...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Ништа Ви не знате господине Петронијевићу! И била бих најсрећнија када бисте ме сада оставили саму.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Наравно. Ако желите, навратио бих вечерас са неким добрим вином. Нова година је...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Јавићу Вам се. Идите сад.

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Досвидања, миле моје. (*одлази*)

ЗИНАИДА: Да идем и ја, Јелена? (*кратка станка*) Што да чиниш, Аљошка више није дијете, пусти нека сам бира своју дарогу... Свој пут. Ак он њу љубит они че бит' заједно. Как сказат? Сто посто! (*одушевљена што се сјетила*) Сто посто. Идем сад. (*пољуби је и излази*)

ГЂА ЈЕЛЕНА: (*сама*) Мисли Јелена, мисли Јелена... Еурека! О како волим ове дивне сијалице у мојој глави! (*нјевуши Каћуцу*)

Улази Јелена са стварима.

ЈЕЛЕНА: (дрхти јој глас) Е, па, госпођо Јелена... (загле се)

ЈЕЛЕНА (на ивици плача) Хвала Вам за све...

Госпођа Јелена хвата се за срце.

ЈЕЛЕНА: (панично) Госпођо Јелена... Госпођо Јелена...

ГЂА ЈЕЛЕНА: Понесите ми воде... Молим Вас...

Јелена отрчи.

ГЂА ЈЕЛЕНА: (чешка се по глави) Шта ћу сад? Мој деда је имао срчани удар који је преживио, али ја се тога слабо сјећам...

Враћа се Јелена са водом. Госпођа Јелена полако пије воду и колута очима. Улазе Алексеј и Хелена са стварима.

АЛЕКСЕЈ: Шта се овдје, побогу, дешава?!

ЈЕЛЕНА: Госпођи Јелени је позлило...

АЛЕКСЕЈ: Зашто ме ниси звала, доврага?

ЈЕЛЕНА: Нисам знала да си ту (наглашава) доврага!!!

АЛЕКСЕЈ: Бако, бако... (збуњено гледа у Јелену) Да зовемо хитну?

ГЂА ЈЕЛЕНА: (тешко дише) Не, не, нема потребе. Ма, добро ми је... Само ти иди, да не закасите...

АЛЕКСЕЈ: Чекај, бако... Хајде – полако диши...

ХЕЛЕНА: (изнервирано) Алексеј, закаснићемо!

Алексеј и даље стоји уз Јелену.

ЈЕЛЕНА: (узнемирено) Алексеј... Да зовемо хитну? Бојим се...

Додаје му телефон, сједа крај госпође Јелене и њежно је љуби.

ЈЕЛЕНА: Све ће бити у реду...

АЛЕКСЕЈ: (зове хитну) Молим Вас, улица Читаоничка бр. 12, жени је позлило... Мислим да је срце... Хвала.

ХЕЛЕНА: Алексеј, ако не кренеш одмах, закаснићемо!

АЛЕКСЕЈ: Ама, да ли си ти нормална?! Гдје ћемо закаснити?

ХЕЛЕНА: На авион, кретену! Хало – да ли си ти заборавио, ми данас

путујемо за Будимпешту?!

АЛЕКСЕЈ: Ама, видиш ли ти шта се дешава? Никад ја не путујем!

ХЕЛЕНА: И могла сам мислити! (*прецириво*) Бабино унуче!

Залупи вратима. Госпођа Јелена јој махне да Јелена и Алексеј не виде.

Чује се хитна.

ЈЕЛЕНА: Стиже хитна. Хвала Богу.

Плаче. Алексеј јој пребаци руку преко рамена.

ГЂА ЈЕЛЕНА: (*прогледа*) Јес, јес, јес!!!

VI

МЕД. СЕСТРА: Госпођо Константиновић, па Ви не смијете устајати... Молим Вас, вратите се у кревет. (*смјешка се и врти главом*) Један господин је пошто – пото желио да Вас види, али ја сам му забранила посјете до сутра...

ГБА ЈЕЛЕНА: (*смјешка се*) Згодан господин?

МЕД. СЕСТРА: (*са смјешком*) Да, згодан господин.

ГБА ЈЕЛЕНА: А да ли је имао шешир? Прехладиће се, пада снијег. Тако се он кицоши.

МЕД. СЕСТРА: Не брините, ставио је шешир. А сада у кревет! И да – у ходнику је Ваш унук и његова дјевојка. Рекла сам им да Вам је стање стабилно, али они не желе да оду... Благо Вама, много Вас воле...

ГБА ЈЕЛЕНА: Унук са дјевојком? (*мршти се*)

МЕД. СЕСТРА: (*збуњено*) Рекао је да Вам је унук. Са плавом дјевојком...

ГБА ЈЕЛЕНА: Јес! Јес! Јес! Ништа не брините, идем у кревет! (*скакуће*) Коцкице су се склопиле – уз мало подлости додуше...

МЕД. СЕСТРА: Лаку ноћ, госпођо Јелена.

ГБА ЈЕЛЕНА: Лаку ноћ. Баш сте љубазни.

Испод прозора се чује да неко пјева уз гитару:

Је – лена, Јелена

Да ли су анђели носили крила родама

ГБА ЈЕЛЕНА: (*гледа кроз прозор*) Господине Петронијевићу! Да сте одмах престали! Пробудићете цијелу болницу!

Господин Петронијевић наставља да пјева...

Дарагаја маја Јелена, Јелена...

Да л' су баш људи сви рођени под срећним звездама...

ГБА ЈЕЛЕНА: (*узрујано*) Господине Петронијевићу, престаните молим Вас, шта ће људи помислити?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Госпођо Јелена, удајте се за мене!

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(ставља прст на уста)* ШШШШШШШШШШШШ!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: *(гласније)* Госпођо Јелена, удајте се за мене!

ГЂА ЈЕЛЕНА: Господине Петронијевићу, да ли сте полудјели?

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Мало! *(нјева)*

„Ал’ може лудак још да полуди...“ Желите ли да видите?

ГЂА ЈЕЛЕНА: Не, не, не... Не, молим Вас!

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Удајте се за мене!

ГЂА ЈЕЛЕНА: Удаћу се за Вас само, за име Бога, престаните!

Господин Петронијевић трчи уз степенице, упада у собу и испод капута вади шампањац. За њим утрчава сестра а за њом Алексеј и Јелена.

МЕД. СЕСТРА: Молим Вас, шта то радите... Госпођа је...

ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Госпођа је управо пристала да се уда за мене и у то име...
(отвара шампањац)

ЈЕЛЕНА: Ја бих радије сок од руже!

Госпођа Јелена је пољуби.

ЈЕЛЕНА: Размишљала сам, госпођо Јелена. Није породица само недјељни ручак, рођендани, врућа шоља млијека... Породица је и стари добри сок у руже...

ГЂА ЈЕЛЕНА: *(медицинској сестри)* Опростите... Ово је моја породица.

Чује се пуцњава напољу.

ЈЕЛЕНА: Хеј, људи, па ово је Нова година!

Алексеј љуби Јелену. Господин Петронијевић љуби госпођу Јелену. Медицинска сестра стоји између њих.

МЕД. СЕСТРА: Ако наиђе начелник одјељења, од дједа Мраза ћу добити отказ! Живјели!

Потражи ме у предграђу

Ликови

МЕЛАНИ

дјевојка која трага за својим идентитетом

СТАНОЈЕ

новинар и романописац

АЛЕКСАНДРА

Станојева дјевојка, новинарка

МАРИЈА, ТАЊА

новинарке у редакцији Мушко-женског свијета

ИРЕНА

психолог у редакцији Мушко-женског свијета,
„драга Савета“ која одговара на писма читалаца

ГОСПОЋА НЕСТОРОВИЋ

директорица издавачке куће и часописа Мушко-женски свијет

НАДЕЖДА ТИМОТИЈЕВИЋ

„уважена“ умјетница

ВЛАДИСЛАВА ПЕТРОВИЋ

професорка књижевности

НОВИНАРКА

Станојева колегиница са факултета

I

*Сала за књижевне вечери. На средини сто, за столом три жене и дјевојка.
На столу икебана и чаше са водом. Мелани устаје.*

МЕЛАНИ: *(говори пјесму)*
У твојим очима
чежња глобуса
тјера јасике да трепере.
У плавом сијену
трава умрла
под ноктима кише.
По стрњишту
попадале звијезде.

Аплауз.

Госпођа Несторовић устаје, Мелани сједа.

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: Ево, чули смо и последњу пјесму за вечерас из ове дивне књиге поезије младе пјесникиње Мелани Несторовић. Али, добро је позната чињеница да смо нимало или јако мало објективни када су наша дјеца у питању. И, мада сам вечерас овдје у улози издавача ове надахнуте књиге пјесама, ја сам на првом мјесту поносна мајка ове младе поетесе. Зато, завршну ријеч препуштам уваженој умјетници Надежди Тимотијевић.

Устаје Надежда Тимотијевић.

НАДЕЖДА Т. На крају ове предивне вечери ја бих се још само мало осврнула на језик пјесникиње Мелани Несторовић. Овдје ријечи нису ознака ствари, већ ствари саме у својој актуелности. Пишући, пјесникиња ствара свијет и поредак. Ријеч, онтички схваћена, не постављуја питање разумљивости, јер проблем не почива на произвољности, амбивалентности и

недовољности језика, већ на његовој опредмећености. Насупрот тежњи да се пјесма универзализује, да се аподиктичким исказима, налик на максиме пресократоваца преведе у онтологију, стоји вандредно разбарушена метафоричност и сликовитост, која отежава, успорава кретање кроз ове истине.

Аплауз.

Устаје госпођа Несторовић.

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: Хвала госпођи Тимотијевић. А сада бих замолила професорку Владиславу Петровић да нам каже неколико ријечи за крај.

Устаје Владислава Петровић.

ВЛАДИСЛАВА П: Шта рећи о поезији младе поетесе Мелани Мајсторовић, а не звучати прозаично?!

Оставља без даха и без ријечи тај низ од неколико различитих поетских регистара, та храброст да се крене из другачијег кључа, да се дјелује субверзином у односу на сопствену поетику. Упркос што се наслања на модернистичко наслеђе, ова полицентричност наше пјесникиње као низ аутопоетских текстова који се преклапају и подударују у различитим тачкама, јесу најавна постмодерне свијести у српској поезији.

Аплауз.

Хвала професорки Петровић, а хвала и свима вама који сте са нама подијелили ово дивно вече.

И не заборавите, на изласку можете купити збирку пјесама Мелани Несторовић, „Руже и графити“. Желим вам пријатан остатак вечери.

Новинари се пењу на сцену.

НОВИНАРКА: (*изенада опази Станоја*) Е, откуда ти? Није ваљда да су ове сапунице ушле у сферу твога интересовања?

СТАНОЈЕ: Волим поезију!

- НОВИНАРКА: Ма, дај! Знам те... Заједно смо послије факса тражили посао. Ти си увијек бирао...
- СТАНОЈЕ: Бирао, па изабрао!
- НОВИНАРКА: Ово? Ма, дај!
- СТАНОЈЕ: Ама, жено Божија, у Правди ми нису платили посљедњих једанаест колумни, које су, узгред буди речено, одличне... А ко још чита Правду?! Мушко-женски свијет плаћа све – уредно! Људима је доста озбиљних ствари. Живот је постао преозбиљан. Сљедећи пут када се сретнемо можда будем папарацо! Уосталом, видим, и теби добро иде...
- НОВИНАРКА: Ја од почетка нисам бирала...
- СТАНОЈЕ: *(показује главом на госпођу Несторовић)* Директорка часописа успут има и издавачку кућу. Издаће ми роман. Ако не постане бестселер, престаћу да пишем.
- НОВИНАРКА: Види, види... Да не пуцаш и на НИН-ову награду?! Ено, наша пјесникиња је слободна. Хаједемо на посао. Хоћеш први?
- СТАНОЈЕ: Даме имају предност. Срећно! Е, чекај! Како ти се чини? Мислим, те пјесме...
- НОВИНАРКА: Ако она зна шта је написала, убио ме драги Бог! Ма, ја мислим да јој стара све пише...
- СТАНОЈЕ: А ова критика? Па јесу ли и оне пролупале?
- НОВИНАРКА: Стара добро плаћа рецензије. Не жали кинте... За те паре добро јој не пишу оде у хексаметрима... Па зар ниси сконтао да су преписале критике о Бранку Миљковићу?! Одох сад!
- НОВИНАРКА: *(прилази Мелани)* Госпођице Несторовић, дивно већ је иза нас. Кажите за читаоце „Јулије“ какви су ваши утисци.
- МЕЛАНИ: Кул!
- НОВИНАРКА: Како коментаришете суд књижевне критике на ваше најновије пјесме?
- МЕЛАНИ: Кул!
- НОВИНАРКА: Коју бисте пјесму из ваше збирке издвојили као Вама најдражу?

- МЕЛАНИ: Знате, тешко је то. Пјесме су вам као дјеца. Тешко је рећи које Вам је најдраже. Мислим, све су ми онако...
- НОВИНАРКА: Можете ли нашим читаоцима објаснити наслов Ваше збирке: Руже и графити?
- МЕЛАНИ: Па, оно, као... Руже су... Руже су цвијеће.
- НОВИНАРКА: А...
- МЕЛАНИ: Симбол љубави. А графити су дио наше свакодневнице... Па, оно, као... Љубав на зидовима зграда... Љубав је свакодневница... Капираш?
- НОВИНАРКА: Савршено. Желим да Вам се захвалим. И, читајте Јулију! А, ево и колеге.

Новинарка одлази, прилази Станоје.

- МЕЛАНИ: Тао! Ви сте нови?
- СТАНОЈЕ: Како се узме... Ја...
- МЕЛАНИ: А које новине?
- СТАНОЈЕ: Мушко-женски свијет. Ја...
- МЕЛАНИ: Е, па стварно сте нови... А зовете се?
- СТАНОЈЕ: Станоје.
- МЕЛАНИ: Кул! Како ретро! Станоје! Чисти рурал, човјече!
- СТАНОЈЕ: А сада...
- МЕЛАНИ: Добили сте име по дједу?
- СТАНОЈЕ: Требало би да ја Вама постављам питања. Ваша госпођа мајка очекује интервју са Вама, на првој страни – сутра!
- МЕЛАНИ: Ок, ок, предајем се! Пуцај!
- СТАНОЈЕ: Госпођице Несторовић...
- МЕЛАНИ: Мелани...
- СТАНОЈЕ: Молим?
- МЕЛАНИ: Мелани... За пријатеље...
- СТАНОЈЕ: Госпођице...
- МЕЛАНИ: Мелани...
- СТАНОЈЕ: Госпођице Мелани... Ваша поезија је нашла ослонац у

символизму? Да ли су то француски симболисти или наши постмодернисти?

МЕЛАНИ: Ти први...

СТАНОЈЕ: Француски симболисти? Кога бисте од њих издвојили?

МЕЛАНИ: Они су ти као дјеца. Тешко могу издвојити најдражег. Уосталом, то ти читаоце неће занимати. Кога брига за француске симболисте?

СТАНОЈЕ: Да ли радије читате Стефана Малармеа или Бранка Миљковића?

МЕЛАНИ: Тог првог чешће...

СТАНОЈЕ: Претпостављам да су Вам и они као дјеца.

МЕЛАНИ: Баш си вицкаст! Прокужио си ме, а? Али, ни они ти читаоце неће занимати...

СТАНОЈЕ: Е наше читаоце ће вероватно занимати чиме се бавите у слободно вријеме?

МЕЛАНИ: Е, то! Коначно си погодио тему! Манекенством, играм тенис, свирам клавир, сликам, занима ме фотографија, журке, клубови... Волим све што воле млади...

СТАНОЈЕ: Некад и читате?

МЕЛАНИ: О, па то се подразумијева... Нарочито, оног првог што си поменуо... Хи, хи...

СТАНОЈЕ: Кад можемо очекивати Вашу следећу збирку?

МЕЛАНИ: Већ сам почела да радим на њој... А сад мислим да сам вечерас добила и додатну инспирацију. *(погледа Станоја шеретески)*

СТАНОЈЕ: Хвала Вам госпођице Несторовић.

МЕЛАНИ: Мелани...

СТАНОЈЕ: Мелани... Видимо се, надам се, ускоро, на промоцији Ваше следеће књиге.

МЕЛАНИ: А ја се надам и прије тога.

СТАНОЈЕ: Лаку ноћ, пријатно, Мелани.

Прилази им госпођа Несторовић

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: О, Станоје, ту сте!

СТАНОЈЕ: Ево, завршио сам интервју са госпођицом...

МЕЛАНИ: Мелани...

СТАНОЈЕ: Било је дивно књижевно вече. Уживао сам искрено. Видимо се сутра у редакцији... Желим и Вама пријатан остатак вечери.

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: Лаку ноћ, младићу!

МЕЛАНИ: Тао!

Станоје одлази.

МЕЛАНИ: (*љутито*) Како лаже! Видјела сам га у публици. Само што није заспао!

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: То је његов лични став – можда. А можда је био и уморан. Али – професионално ради свој посао.

МЕЛАНИ: Ма, дај, мама, ко још може да слуша моје пјесме!? Више ме је стид да их читам људима!

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: Не буди малодушна, срећо... Преуморна си. Чула си шта каже еминентна књижевна критика.

МЕЛАНИ: Као да не знам да је све то због тебе. Потребна си им, па ми пишу хвалоспјеве... Него, хајде, учини ми нешто!

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: Само кажи! Било је дивно вече – дугујем ти награду.

МЕЛАНИ: Хоћу да радим!

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: Слушај, душо...

МЕЛАНИ: Сада си управо обећала награду.

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: Награду, а не посао. Ако опет почнеш ону своју причу о чувању дјецe и креветићима на спрат, упропастићеш ми ово дивно вече.

МЕЛАНИ: Није чување дјецe, него обданиште у предграђу... То ћу урадити једног дана, вјеруј ми, али сад је нешто друго.

ГЂА НЕСТОРОВИЋ: 'Ајд' нек' није обданиште! Да није, не дао Бог...

МЕЛАНИ: Пустите ме већ једном да завршим... Хоћу да радим у редакцији.

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: Побогу, којој редакцији?

МЕЛАНИ: Твојој редакцији. Редакцији Мушко – женског свијета.

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: (*згрануто*) Шта ћеш да радиш у редакцији?

МЕЛАНИ: Да чувам дјецу у креветићима на спрат! А шта се ради у редакцији?!

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: Али, душо, ти ниси никад...

МЕЛАНИ: Па, ти сама кажеш да добро пишем. Зашто онда не бих могла и ја да напишем неки прилог? Уосталом – да ми неко у почетку помогне. Ето, рецимо, Станоје!

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: Станоје? Откуд баш он?

МЕЛАНИ: Па, ето, прије пар минута је био овдје – ако се сјећаш – па ми је он први пао на памет. А и рекла си да је професионалан.

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: А да то није којим случајем због њега?

МЕЛАНИ: О, Боже, мама! Па, кад сам ја то трчала за момком?

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: А кад ниси?! Али добро – пробај! Нећу да ти кварим. Само пази – Станоје је озбиљан момак. И мислим да је добар писац. Обећава! Издаћу му роман. А, ако прође – ја сам га открила!

МЕЛАНИ: И ја сам га открила! Идем – чекају ме другарице. (*љуби мајку*) Баш си цуца, мама! (*отрчи*)

ГЋА НЕСТОРОВИЋ: (*виче за њом*) Пази, има дјевојку!!!

II

Редакција. Три стола, лаптопи. Поред сваког стола по двије столице. Марија утрчава у редакцију и баца торбу на сто.

- СТАНОЈЕ: *(сједи за столом)* Добро јутро!
- МАРИЈА: *(тргне се)* У', што ме уплаши... Црк'о дабогда! Је л' ти то, мајке ти, не можеш да спаваш па се насадиш за тај сто прије него што клањају сабах?!
- СТАНОЈЕ: *(са смијешком, врти главом)* Ја само долазим на вријеме, а вас четири касните.
- МАРИЈА: *(поправља руж)* Рачунај да ја још нисам дошла. Идем до Тајма по кафу. Хоћеш и ти кафу?
- СТАНОЈЕ: Не могу, хвала, попио сам.
- МАРИЈА: Кад прије? Са грофом Дракулом и Франкенштајном прије првих пијетлова? Ма, дај... Може једна кафица... Твоја Маре те части. Ма, шта је, озбиљно моје?
- СТАНОЈЕ: Писао сам сву ноћ, завршавам роман. Не смијем да пробијем рок, а толико је уситнило.
- МАРИЈА: Шта? Биг мама неће да чека? Намирисала писца! Цркла дабогда!
- СТАНОЈЕ: Немој – нек' поживи бар док ми не изда роман.
- МАРИЈА: И то што кажеш! Свима нам треба. 'Ајд', идем ја. Ако ко пита, у тоалету сам!

Улази Александра.

- АЛЕКСАНДРА: Јутро!
- МАРИЈА: *(Александри)* Хоћеш кафу? Ја частим!
- АЛЕКСАНДРА: Е – ако ти частиш... Повод?
- МАРИЈА: Што ме Бог обдарио добротом и хуманошћу... И љепотом! Ако ко пита за мене... Станоју сам дала упутства...

Марија одлази.

АЛЕКСАНДРА: (Станоју) Већ радиш?

СТАНОЈЕ: (не диже главу) Аха...

АЛЕКСАНДРА: Станоје...

СТАНОЈЕ: (и даље не диже главу) А?

АЛЕКСАНДРА: Станоје...

СТАНОЈЕ: А? (диже главу) Кажи? (опет спушта главу)

АЛЕКСАНДРА: Ово између нас... Чему води?

СТАНОЈЕ: Шта чему води?

АЛЕКСАНДРА: Двије године смо заједно. Мислиш ли ти да је вријеме да почнемо нешто озбиљно?

СТАНОЈЕ: Ама, шта ти је јутрос?

АЛЕКСАНДРА: Није само јутрос. Данима већ мислим о томе. Хајдемо у Лондон! Чуваћу дјецу...

СТАНОЈЕ: А, ја? Уз мало среће да чистим ципеле?

АЛЕКСАНДРА: А шта је Црњанском фалило? И опет је написао Роман о Лондону...

СТАНОЈЕ: Да ли си ти нормална? Сад кад треба да ми изађе роман! Да све оставим? Све што ми је важно?

АЛЕКСАНДРА: Тај роман ти и јесте једино важан!

СТАНОЈЕ: Ако прође како се надам – дићи ћу кредит, и купићу кућу у предграђу – тамо су куће јефтиније...

АЛЕКСАНДРА: Шта ћу у предграђу? Из предграђа долазимо! Сан ми је да живим у граду, у центру, да ме трамваји буде, сирене аута... Ту, ту, ту, ту!!!

СТАНОЈЕ: По цијену да читав живот будеш подстанар?

АЛЕКСАНДРА: (одлучно) По цијену да читав живот будем подстанар!

СТАНОЈЕ: Сандра, хајде да овај разговор оставимо за неки други дан...

АЛЕКСАНДРА: Ми овај разговор већ пола године остављамо за неки други дан... А тај дан никад да дође... Да ли ти је за ове двије године икада пало на памет да ми купиш прстен? А?

- СТАНОЈЕ: Шта ће ти прстен?
- АЛЕКСАНДРА: О, Боже, он пита шта ће дјевојци прстен! Он не зна шта ће дјевојци прстен! (*узнемирено*) Он не зна шта ће дјевојци прстен!
- СТАНОЈЕ: (*помирљиво*) Добро, де, купићу ти прстен.
- АЛЕКСАНДРА: Нисам ја дијете да ми купиш играчку да не плачем! Шта ће тај прстен да значи?
- СТАНОЈЕ: (*зачуђено*) Шта ће да значи?
- АЛЕКСАНДРА: Ма је л' то мене завитлаваш, мајке ти?!
- СТАНОЈЕ: Шта ти је јутрос, Сандра? Не желим да се свађам.
- АЛЕКСАНДРА: Али, не желиш ни да се вјеримо!
- СТАНОЈЕ: (*глураво*) А, то?
- АЛЕКСАНДРА: А – то! Да – то! (*иронично*) О, па честитам, ријешили сте наградно питање!

Улази Тања.

- ТАЊА: Извините ако прекидам разговор интимне природе, али аждаја је на ходнику, већ је избљувала ватру што касним, па не бих да се враћам...
- СТАНОЈЕ: (*обрадовано*) Ма, не – не прекидаш, таман посла...
- АЛЕКСАНДРА (*љутито*) Прекидаш, да... (*Станоју*) Али, наставићемо овај разговор, буди сигуран!

Тања у неприлици, хоће да каже нешто весело.

- ТАЊА: Еј, људи, знате шта је ново? Никола и ја ћемо се вјерити!
- СТАНОЈЕ: Ал' увијек убодеш прави моменат кад ћеш шта да кажеш!

Александра ћути и оптужујући гледа у Станоја.

- СТАНОЈЕ: (*изнервирано Александри*) Шта ме ти сад гледаш?

Александра ћути.

- ТАЊА: Видим да ће честитке изостати. Поновићу информацију неком другом приликом кад будете боље расположени. (*мало поћути*) Ееее, људи, имам муштулук!

Александра и Станоје ћуте.

ТАЊА: Ок, пошто нико није расположен да чује, сазнаћете већ и сами. А сад на посао! (*листа новине*) Уфф, што је добар овај... Сљедећи интервју радим са њим – по могућности прије него што се вјерим... (*смије се – види да фора није прошла*)
Ок, не знам из ког је разлога то неопходно али данас вјеридбу нећу спомињати...

Улази Марија са кафама.

МАРИЈА (*Тањи*) Еј, ко ће то да се вјери? Па ја од других морам да чујем.
Сви ћуте.

МАРИЈА: Еј, који вам је?
Сви ћуте.

МАРИЈА: Да није неко умро? Никола? Да није пукло то за вјеридбу? Де, људи, шта вам је??

ТАЊА: Е, о томе ћемо неки други пут. Данас је сриједна, а сриједом се не прича о вјеридби јер, кажу – избаксузираће се...

МАРИЈА: У – је! Видиш – то нисам знала... Знаш, она моја тетка што је момак оставио седам дана након вјеридбе... Никад се последије није удала... Е, баш ћу да је питам да л' се сјећа да ли је у сриједу...

ТАЊА: 'Ајде, рекли смо да нећемо данас о томе... Пссссстт!

Улази Мелани. У рукама носи кутију у којој је саксија собног цвијћа, чаша са оловкама, плишани зеко и још много беспотребних ситница.

МЕЛАНИ: Ћао, друштво!

СВИ: (*забезекнута*) Ћао!!!

Мелани сједа на столицу поред Станоја и почиње да распоређује ситнице по столу. Станоје је збуњено гледа.

МАРИЈА: Мама ти је управо изашла. Није рекла када ће се вратити, па не знам да ли има смисла да је чекаш.

МЕЛАНИ: Нисам дошла код маме. Дошла сам да радим.

- СВИ (згрануто) Да радиш??
- ТАЊА (весело) То је био муштулук!
- МАРИЈА: Шта да радиш?
- МЕЛАНИ: Овдје са вама, у редакцији. Станоје ће ми у почетку помоћи.
- АЛЕКСАНДРА: Ма, је л'?!
- МЕЛАНИ: Мислила сам да вам је мама рекла.
- ТАЊА: Рекла је мени, али нисам стигла да им кажем (иронично). Зарадили се, па нисам хтјела да их прекидам.
- АЛЕКСАНДРА: Сриједи је дан када се не хватају муштулуци. Ниси то знала? (Мелани) А како ће то Станоје да ти помогне?
- МЕЛАНИ: Па, оно – мало, у почетку док не испечем занат. (привлачи столицу Станоју)
- СТАНОЈЕ: Али, госпођице...
- МЕЛАНИ: Мелани!
- СТАНОЈЕ: Мелани, ја стварно имам пуне руке посла... Радим и на роману...
- Мелани: (разочарано) Извини, нисам то ја смислила. Мама каже да си ти професионалан и да ми ти најбоље можеш помоћи... Али, ако не можеш... Рећи ћу јој. Или, још боље – реци јој ти, мени неће вјеровати да ниси хтио...

Почиње да скупља ситнице са стола и да их враћа у кутију.

Све дјевојке гледају у Станоја.

- СТАНОЈЕ: (неодлучан) Ма, није да нећу... Стварно не могу... (замисли се) У ствари – могу. Помоћи ћу ти!
- МЕЛАНИ: Јој, супер, баш си цуца! Ти си мој ментор!

Поново враћа саксију са цвијећем на сто.

АЛЕКСАНДРА: (иронично) Честитам, менторе!

Упада Ирена.

ИРЕНА: Она ће мени да говори како да одговарам читаоцима... (баци торбу на сто, рови нервозно по торби, вади цигарете, извади

једну из кутије и дубоко удише њен мирис).

Ако поново почнем да пушим, само ће аждаја бити крива!
Она ће мени... Па јесам ли ја психолог или нисам? Али, она се у све разумије, аждаја троглава...

Сви јој дају знак да ћути.

- МАРИЈА: Е, дошла нам је Мелани!
- ИРЕНА: *(збуњено)* Ћао, Мелани.
- МЕЛАНИ: Ћао!
- ТАЂА: Баш га, сестро, касниш.
- ИРЕНА: Срела сам директорицу на степеницама, па смо мало разговарале о мојој рубрици *(Мелани)*. Знаш, ја водим рубрику “Писма читалаца”.
- МЕЛАНИ: Јој, што је то кул!
- МАРИЈА: *(Тањи)* Је л’ Никола набавио карте за дерби?
- ТАЂА: Ма, јок. Све су плануле к’о алва. Ал’ нашао је за Rolling Stones-е. Бар то!
- СТАНОЈЕ: Ја нисам ни то. Некако ми измакло.
- АЛЕКСАНДРА: Кад увијек чекаш задњи час. Све ће тако да ти измакне.
- СТАНОЈЕ: Е, нинце, хајде да радимо! Ви бисте тако могле до подне.
- МЕЛАНИ: *(кикоће се)* Нинце? Баш је кул!
- ИРЕНА: Нинце корњаче!
- МАРИЈА: *(диже руку)* Рафелло!
- ТАЂА: *(диже руку)* Донатело!
- АЛЕКСАНДРА: *(диже руку)* Микеланђело!
- ИРЕНА: *(диже руку)* Леонардо!
- МАРИЈА: И наш мудри, велики учитељ, пацов Сплинтер!
- МЕЛАНИ: Зашто да Станоје буде пацов?
- ТАЂА: А шта да буде? Јагодица – бобица?
- СТАНОЈЕ: Дјевојке, на посао! А ви госпођице...
- МЕЛАНИ: *(кокетно)* Мелани...
- СТАНОЈЕ: Привуци столицу овамо и гледај шта радим.
- МЕЛАНИ: *(занесено)* Гледам, гледам...

III

Меланина соба. Звоно на вратима. Мелани нервозно трчи час на једну, час на другу страну. Шприца парфем, поправља косу и трчи ка вратима.

- МЕЛАНИ: (мазно) Хеј, стигао си!
- СТАНОЈЕ: Здраво. Шта је тако хитно?
- МЕЛАНИ: Кажу драгичка!
- СТАНОЈЕ: Шта се догодило?
- МЕЛАНИ: Па кажи већ једном драгичка!
- СТАНОЈЕ: Ето – драгичка!
- МЕЛАНИ: Написала сам своју прву репортажу! Та да-да-да-дам!
- СТАНОЈЕ: А то...
- МЕЛАНИ: (разочарано) Па ти се уопште не радујеш...
- СТАНОЈЕ: Ево – радујем се...
- МЕЛАНИ: Осмијех?!
- СТАНОЈЕ: Молим?
- МЕЛАНИ: Па, насмијеш се човјече! Тако сам срећна! (тужно) Не питаш ни о чему је репортажа...
- СТАНОЈЕ: Ево – питам: А о чему је репортажа?
- МЕЛАНИ: (значајно) О напуштеним мацама у азилу за животиње. А? Шта сад кажеш?
- СТАНОЈЕ: Импресивно! И шта ћу ти сад ја? Да усвојим неку мачку?
- МЕЛАНИ: Да чујеш репортажу, човјече!!!
- СТАНОЈЕ: Па могла си да ми је пошаљеш мејлом...
- МЕЛАНИ: Слушаш ли ти мене? Казала сам: да – чујеш! Хоћу да ти је прочитам.
- СТАНОЈЕ: Па могла си да ми је прочиташ преко скајпа!
- МЕЛАНИ: (тужно) Да ли су тебе некад звали Тровач радости?!
- СТАНОЈЕ: Добро, де, прочитај ми репортажу па да идем. Мало сам у гужви. Завршавам роман, а баш ми и не иде.

- МЕЛАНИ: А – не! Прво да прославимо! Сједи, донијећу вино.
- МАРИЈА: *(у неприлици)* Слушај, Мелани, нема потребе... .
- МЕЛАНИ: Тровач радости је и даље у акцији!
- СТАНОЈЕ: Добро, дај вино.
- МЕЛАНИ: *(сипа вино)* Живјели! За репортажу! *(Станоје замишљен)* Рекох живјели.
- СТАНОЈЕ: Живјели!
- МЕЛАНИ: Шта је с тобом? Изгубљен си као Црвенкапа.
- СТАНОЈЕ: А? А – то. Ма, неки мали проблеми. Али, ријешо сам.
- МЕЛАНИ: Слушам... .
- СТАНОЈЕ: Ма, нећу да те гњавим. Ријешо сам.
- МЕЛАНИ: И даље слушам.
- СТАНОЈЕ: Па добро. Вјерићу се сутра. Ето.
- МЕЛАНИ: *(зине у њега, шокирана вијешћу, али се насмијеши)* Кул!
- СТАНОЈЕ: Ма, врага је кул!
- МЕЛАНИ: А с ким? Надам се да нисам индискретна. И тако ћу сутра чути у редакцији.
- СТАНОЈЕ: Знаш Александру из редакције. У вези смо већ двије године *(ћути)*. Ма, бојим се да нисам сигуран. Нисам сигуран да је то – то.
- МЕЛАНИ: Па, зашто онда?
- СТАНОЈЕ: Дугујемо јој то. У ствари, лијепо је нама. Али, имам осјећај да сам ја само мислио на себе, на свој роман... . А она је чекала да се ја одлучим. Сама ми је то рекла.
- МЕЛАНИ: Па се ти одлучио.
- СТАНОЈЕ: Јесам. Види – купио сам прстен! А? Је л' ваља?
- МЕЛАНИ: Диван је. Баш имаш укуса. Баш је Сандра срећна жена.
- СТАНОЈЕ: Ма, не знам... .
- МЕЛАНИ: *(обрадовано)* Шта сад не знаш?
- СТАНОЈЕ: Не знам да ли ће бити срећна са мном... . Што би рекла наша Ирена, разликују нам се дугорочни циљеви... . Она жели да живи у граду. Чак је говорила и о Енглеској. А шта ћу ја тамо? Све што знам да радим – знам да пишем и то на свом језику.

Желио бих кућу у предграђу, двориште пуно дјеце... (уздахне)
И нисам сигуран...

МЕЛАНИ: Шта сад ниси сигуран?

СТАНОЈЕ: Да ли је то права љубав...

МЕЛАНИ: (за себе) Јес! (Станоју) Па, размисли, дуга је ноћ. Брак би требало да буде за читав живот.

СТАНОЈЕ: Знам... Извини што те давим...

МЕЛАНИ: Ма, јок – не давиш...

СТАНОЈЕ: Гдје ти је овдје тоалет?

МЕЛАНИ: Право, па лијево.

Станоје излази.

МЕЛАНИ: Јој, црна ја, ожениће се! Шта ћу сад? Јој, шта ћу сад?! Аха!
Знам таблете за спавање! Гдје су ми таблете за спавање!?

Сагне се под кревет. Вади чарупе, враћа их под кревет. Вади шољу. Омриши.

МЕЛАНИ: Фуј! Укисло млијеко!

Враћа шољу под кревет. Налази таблете. Убаца Станоју у чашу. Размишља.

МЕЛАНИ: А? Још једна? Неће шкодити.

Улази Станоје.

СТАНОЈЕ: Дај да чујем репортажу, па да бјезим.

МЕЛАНИ: А – не! Још по једну! Сад имам још један разлог да наздравимо. И – да! Набавила сам двије карте за дерби.
Немам с ким да идем, па ако би ти желио...

СТАНОЈЕ: Па ти си геније! Сад бих те пољубио...

Мелани: (мазно) Па пољуби...

СТАНОЈЕ: (збуњено) Ја. Па да. Па хоћу. (љуби је у образ) Живјели!

МЕЛАНИ: Живјели! Ма, биће то добро. Мало си само напрегнут. А, о чему је роман?

Станоје сједи замишљен.

МЕЛАНИ: Тајна?

СТАНОЈЕ: Ма, не. Видиш – то ме Сандра никад није питала.

МЕЛАНИ: Можда онда није требало ни ја да те питам.

СТАНОЈЕ: Драго ми је што си питала. Први свјетски рат у позадини. Много ликова из цијеле Европе, ипак се издваја једна љубавна прича.

МЕЛАНИ: Добићу са посветом?

СТАНОЈЕ: Наравно! (*трља очи и зијева*) Да ли ти се допада у редакцији? Мислим – волиш ли то што радиш? Мало ме изненадило кад си дошла.

МЕЛАНИ: Надам се да је то пролазна станица. У ствари, говорила сам о томе пуно пута мами, али она ме исмијава. Покушала сам и другарицама – кажу да сам луда. Желим да у предграђу отворим мало обданиште (*пљесне рукама*). Зашто да људи из предграђа вуку своју дјецу у град кад иду на посао? Замисли креветиће на спрат! А – ја бдијем на тим малим главицама. Па кад се пробуде, прво ти поклоне осмијех. Желим да пјевам са њима, да се играм, да их учим бројалице... Сјећаш се кад смо били мали... Ен-тен-тина...

Станоје зијева.

МЕЛАНИ: Извини – и теби је досадно моја прича... Могла сам и мислити.

СТАНОЈЕ: Ма, не, не, ни говора... Само ми се одједном страшно спава...

МЕЛАНИ: (*лукаво*) Спава ти се... Можда је од вина...

СТАНОЈЕ: (*трља очи*) А мислио сам да си другачија...

МЕЛАНИ: Како другачија?

СТАНОЈЕ: Уфурана.

МЕЛАНИ: Ја уфурана? Не остављам ваљда такав утисак?

СТАНОЈЕ: Боже, што се мени спава. Треба да идем

Покушава да устане, Мелани га повуче, он се свали...

СТАНОЈЕ: Мелани, извини, не знам шта ми је... (*Засти.*)

Мелани: (*трља руке*) Питај мене...

Полумрак. Музика. Мелани је у црној спаваћници, ставља прстен на руку и лијеже поред Станоја.

IV

Мелани сједи на кревету. Поред ње спава Станоје. Када види да се Станоје буди, брзо спушта главу на јастук и прави се да спава.

СТАНОЈЕ: (угледа Мелани поред себе) У – је...

МЕЛАНИ: (мешкољи се, па се наводно буди – смијеши му се и махне)
Јутро... Супермену!

СТАНОЈЕ: (гледа око себе збуњено) Није ваљда? Јесмо ли?

Мелани клима главом значајно.

СТАНОЈЕ: (зрануто) Јесмо?

МЕЛАНИ: Аха! (показује три прста)

СТАНОЈЕ: О, Госпoде Боже...

МЕЛАНИ: (враголасто) И ја кажем...

СТАНОЈЕ: Хоћеш рећи?

МЕЛАНИ: Хоћу рећи...

СТАНОЈЕ: Мислиш – стварно? Ти и ја?

Мелани му показује руку на којој је прстен.

СТАНОЈЕ: (забезекнуто) Откуд ти то?

МЕЛАНИ: Па, ти си ми дао. Ал' си враг!

СТАНОЈЕ: (панично) Да ли?

МЕЛАНИ: Да!

СТАНОЈЕ: Шта да?

МЕЛАНИ: Да, да и да!

СТАНОЈЕ: Шта да?

МЕЛАНИ: Рекла сам да!

СТАНОЈЕ: Ама, шта да?

МЕЛАНИ: Зар још не можеш да вјерујеш, драги? Пристала сам да се удам за тебе. Не брини, нећу се предомислити...

СТАНОЈЕ: Да, то ме и брине...

- МЕЛАНИ: Ама, обећала сам... Шашаво моје... (*загрти га*). Ни смрт нас неће раставити...
- СТАНОЈЕ: Звучи обећавајуће. Слушај... Ово што се догодило ноћас...
- МЕЛАНИ: Било је нешто најљепше што ми се догодило у животу... Како си само... (*смије се*)
- СТАНОЈЕ: И, кажеш стварно да је било...
- МЕЛАНИ: Ама, не да је било... Човјече...
- СТАНОЈЕ: (*устаје*) Слушај... идем ја сад до редакције... Да се мало средим... А послјије бисмо могли попиту кафу да о свему на миру попричамо...
- МЕЛАНИ: Не идеш ти никуд! Спремићу ти доручак.
- СТАНОЈЕ: (*панично*) Немој, нека... Не мучи се, ионако не доручкујем никад...
- МЕЛАНИ: Е – сад је са тим готово! Од сада ћеш да доручкујеш! Не ваља, драги, пити кафу на празан желудац. Брзо ћу!
- СТАНОЈЕ: О, Господе Боже, шта ћу сад?! Ал' сам га упрск'о! Никад се овако нисам напио...
- МЕЛАНИ: Стиже доручак! Чекај, чекај, ја ћу да те храним...
- СТАНОЈЕ: (*са гађењем*) Шта је то?
- МЕЛАНИ: Маринирани пужеви! А, шта кажеш?!
- СТАНОЈЕ: (*испљуне*) За ручак је гарант похована мачка! Ма, ја сам вегетаријанац...
- МЕЛАНИ: Хајде, хајде... Нема никуд без доручка... Та – ко! (*брише му салветом уста*)
- СТАНОЈЕ: Идем ја сад – све са јадним пужевицама!
- МЕЛАНИ: Вегетаријанац... То заборави. Тако се трошиш, а да живиш од траве... Ма – заборави... И – стани трен, да нешто огрнем да те испратим... Да те цоким! Никад из наше куће нећеш изаћи, а да те не пољубим на вратима...
- СТАНОЈЕ: Наше куће?
- МЕЛАНИ: Не брини, шећеру, купиће нам мама кућу!

СТАНОЈЕ: Јој, мама... Заборавио сам на њу... *(панично)* Ниси јој ваљда већ рекла?

МЕЛАНИ: Нисам стигла. Али, чим ти одеш...

СТАНОЈЕ: Не! Не! Ни случајно! Мислим – нека то буде изненађење... Сислићемо како ћемо јој рећи... Рецимо, послѣје промоције мог романа...

МЕЛАНИ: Добро, како ти кажеш! Стижем за час.

Отрчи.

СТАНОЈЕ: Боже, који сам ја кретен! Вјерио сам дјевојку која пише најодвратније пјесме и храни ме још одвратнијим пужевима... А од њене мајке зависи ми цијели живот... Ја или сам луд, или толико ружно сањам...

МЕЛАНИ: Ту сам! *(љуби га)*

СТАНОЈЕ: *(полази, па се враћа)* Е, Мелани, нисам чуо репортажу.

МЕЛАНИ: *(враголасто)* Чућеш вечерас.

СТАНОЈЕ: О – не опет!

Мелани остаје сама. Проба пужеве, па испљуне.

МЕЛАНИ: Ако је успио да једе ове пужеве, можда ће успјети и мене да заволи...

V

Редакција. Станоје сједи за столом. Улази Александра.

- АЛЕКСАНДРА: Хеј, надала сам се да ћу те затећи самог...
- СТАНОЈЕ: *(нервозно)* А с ким бих био?
- АЛЕКСАНДРА: Шта је теби? Јеси ли ти уопште спавао?
- СТАНОЈЕ: Јесам. Наравно! Волио бих да цијели живот преспavam...
- АЛЕКСАНДРА: Изгledаш као да је преко тебе прешао свемирски разарач...
- СТАНОЈЕ: То! Свемирски разарач!
- АЛЕКСАНДРА: Слушај... Хоћу да разговарамо... У ствари: све знам...
- СТАНОЈЕ: *(панично)* Шта знаш? Кад је пре оно чудо свемирског разарача... У ствари – ја сам био свемирски разарач!
- АЛЕКСАНДРА: Ама, шта је теби јутрос?
- СТАНОЈЕ: Значи знаш?
- АЛЕКСАНДРА: Знам.
- СТАНОЈЕ: *(ухвати се за главу)* Станоје, коњу један!
- АЛЕКСАНДРА: Знам да ме не волиш довољно и да ниси спреман за брак. Није требало да ти све оно кажем. Да те гушим... Зато – прихватила сам понуду: идем на три мјесеца у Лондон. Радићу као беби – ситерка. Ако се покажем – можда и останем. Хеј, човјече – Лондон!!!
- СТАНОЈЕ: Нисам луд! Сањам! ‘Ајде, црни Станоје, пробуди се, коњу један...
- АЛЕКСАНДРА: Сконтала сам: то је најбоље за обоје. А када се вратим – ако се вратим – можда будеш зрелији.
- СТАНОЈЕ: *(увријеђено)* А што ја то нисам зрео?
- АЛЕКСАНДРА: Ниси зрео за оно што сам ја хтјела... Буди добар и чувај се. *(љуби га)*
- СТАНОЈЕ: Сад ме ти понуди жаблим батацима – бићу сигуран да сањам...

- АЛЕКСАНДРА: Еј, шта ти је? (*Станоје ћути*) Идем ја. Треба да направим репортажу о клиници Здравље и љепота. А и да аждаји кажем да вас напуштам.
- СТАНОЈЕ: Е, Александра... Да те питам нешто...
- АЛЕКСАНДРА: (*застаје*) Питај?
- СТАНОЈЕ: Јесам ли ја оно... Онако... Знаш на шта мислим...
- АЛЕКСАНДРА: (*тупаво*) Не знам. Шта ти је јутрос?
- СТАНОЈЕ: Мислим... Јесам ли ја оно... Алфа – мужијак и тако то...
- АЛЕКСАНДРА: А, то... (*замисли се*) Па и ниси...
- СТАНОЈЕ: Лажеш! Сад намјерно лажеш!
- АЛЕКСАНДРА: Па, питао си ме да ти кажем... Што се сад љутиш?
- СТАНОЈЕ: Додуше... И ја мислим да нисам нешто...
- АЛЕКСАНДРА: Као да је то сада важно. Идем ја, ћао. (*пошаље му пољубац*)
- СТАНОЈЕ: Ћао. (*буквално легне на сто*)

Улази Марија.

- МАРИЈА: Еј, гдје си Супермену?!
- СТАНОЈЕ: (*скочи као опарен*) Откуд сад ти па знаш?!
- МАРИЈА: (*застане*) Шта знам?
- СТАНОЈЕ: То за Супермена...
- МАРИЈА: Шта за Супермена?
- СТАНОЈЕ: ‘Ајде не прави се луда! Рекла ти је.
- МАРИЈА: Ама, шта ти је јутрос?
- СТАНОЈЕ: Сад ти је она бољи пријатељ него ја...
- МАРИЈА: О чему ти то, мајке ти?
- СТАНОЈЕ: Што си рекла „Гдје си Супермену?“ А? Што си рекла?
- МАРИЈА: Зато што си спавао овако... Испружио руку... Као Супермен... Шта је теби човјече?
- СТАНОЈЕ: Е, извини, нисам добар јутрос. Извини Маре.
- МАРИЈА: (*одмахне руком и вади новчаник из ташине*) Одох ја до Тајма по кафу. Ако те неко пита...
- СТАНОЈЕ: У тоалету си.

- МАРИЈА: Лијепо моје паметно...
- СТАНОЈЕ: Није ми јасно зашто ту кафу никад не узмеш успут...
- МАРИЈА: Ђејф је ђејф! Не питам те, како напредује менторство.
- СТАНОЈЕ: Напредује, напредује...
- МАРИЈА: Мала брзо учи, а? (*намигне му*)
- СТАНОЈЕ: И брже него што мислиш.
- МАРИЈА: (*хвата се за главу*) Станоје, мамлазу један коњски...

Улази Ирена, рови по торби, вади цигарету, мирише је.

- ИРЕНА: Гдје си? Јагодице – бобице.
- СТАНОЈЕ: Е, Ирена да те питам нешто.
- ИРЕНА: (*мирише цигару*) Питај...
- СТАНОЈЕ: Рецимо... Добијеш писмо читаоца... Отприлике овако... Као он спавао са дјевојком... Али, он не зна да је спавао...
- ИРЕНА: Па, је л' он кретен, мајке ти?
- СТАНОЈЕ: И вјерио је, а не зна да је вјерио...

Улази Тања.

- ТАЊА: Ко прича о вјеридби, па данас је сриједа?! Хи, хи...
- ИРЕНА: И?
- СТАНОЈЕ: Ма ништа, питаћу те други пут... У ствари, умало да заборавим, био јутрос неки читалац и оставио писмо за тебе. Каже, да не шаље поштом, пролазио успут, овако му јефтиније...
- ИРЕНА: Дај одмах! И овако сам се уплашила да ћу за овај број морати сама себи да пишем писма. Као да људи немају проблема... Или од проблема немају времена да пишу писма... (*мирише цигарету*)

Ирина узима писмо и почиње да чита у себи. Смјешка се.

- ИРЕНА: (*Тањи*) Е, слушај ово, мајке ти!

Улази Мелани.

- МЕЛАНИ: Добро јутро! (*Станоју, мазно*) Ћао.
- СТАНОЈЕ: Откуд ти раније?
- ИРЕНА: Ама, слушајте ово. Који кретен.
- СТАНОЈЕ: Па, не мораш баш да читаш наглас? Гдје ти је професионална етика?
- ИРЕНА: Која црна етика? О чему ти то причаш? Па ово ће писмо читати онолико људи колико износи наш тираж! Хало! О чему ти то?
- СТАНОЈЕ: То је друго. У часопису је друго, али у редакцији је друго.
- ИРЕНА: Не гњави. Паз' сад! (*чита наглас*) Драга Савета, Имам велики проблем који не могу да ријешим сам. Једно вече је требало да помогнем нешто кћерки моје претпостављене, па сам отишао у њен стан. Међутим, ни сам не знам како сам се напио и ујутру, кад сам се пробудио, били смо вјерени. Жао ми је да дјевојку повриједим, јер је добра и мила, а плашим се и да не изгубим посао. Али, исто тако, незамисливо ми је да се оженим са њом. Шта да радим? Супермен.
- СТАНОЈЕ: То вам уопште није лијепо. И – шта ћеш одговорити?
- ИРЕНА: (*мирише цигарету*) Нисам у школи да одговарам као из топа. Ја свој посао схватам озбиљно. И радим га студиозно. Али, углавном – треба да разговара са њом. И – и да јој каже да од тога нема ништа.

Мелани нагло устаје са столице.

- ТАЊА: Мелани, је л' ти то плачеш?
- МЕЛАНИ: Ма не, нешто ми је упало у око. (*истрчи*)
- СТАНОЈЕ: А како да разговара?
- ТАЊА: Ала је тебе, Сплинтеру, заинтересовао тај Супермен. Кад мисли за себе да је Супермен, ја бих га пустила да се сам вади.

Улази Мелани.

- МЕЛАНИ: Е, Станоје, имам карте за Rolling Stones-е!

СТАНОЈЕ: (одушевљено) Лажеш?!

МЕЛАНИ: (маше картама) Једва сам их нашла...

Станоје скочи и загрли је. Улази Марија са кафом.

МАРИЈА: Опа, који степен интимности!

СТАНОЈЕ: Ниси ни свјесна шта све пропушташ, док јурцаш за тим кафама...

VI

Стадион. Пјесма навијача. Гужва на утакмици.

Гооооо! Мелани и Станоје се грле и скачу. Концерт Ролингстоунса. Пригушено свјетло. Музика. Мелани и Станоје загрљени пјевају. Сластичарна. Мелани и Станоје једу шампите.

СТАНОЈЕ: И ти волиш шампите? *(даје комад Мелани из своје кашике)*

МЕЛАНИ: Обожавам их. Знаш, кад смо ишли на излет у средњој школи, професор физичког је организовао такмичење у прождирању шампита. Била сам шампион! Појела сам шест у рекордном року! *(даје Станоју комад из своје кашике)*

СТАНОЈЕ: Свака ти част! Ја могу двије – три... Додуше, да је такмичење... Ммм... Твоје шампите су љепше.

Загрли је, крене да је пољуби, па склони руке као опржен.

СТАНОЈЕ: Мелани... Треба нешто да ти кажем... Мислим да смо мало пренаглили...

МЕЛАНИ: Доста! Знам шта ћеш ми рећи. Читала сам Иренин одговор у Мушко – женском свијету. Само сам чекала моменат када ћеш скупити храброст... Да ми кажеш да смо пренаглили, да се не сјећаш јер си био пијан, да сам дивна дјевојка и да ћу... *(заплаче)*

СТАНОЈЕ: Па, ти си све вријеме знала...

МЕЛАНИ: Наравно да сам знала...

СТАНОЈЕ: И када си донијела карте за Ролингстоунсе.

МЕЛАНИ: Знала сам. Али, рекла сам себи – хајде, нека што дуже траје. Нећу му рећи, нећу бар до концерта. Стало му је да иде. Али, вечерас, док сам јела ове шампите, пожељела сам да ми кажеш. А знаш зашто вечерас? Зато што мрзим шампите!!! Бљак!!! И навијам за Звезду, а не за Партизан! И баш ме боли уво за те твоје Rolling Stones-е! Ја волим Цецу! *(плаче)* И

слушам стално ону њену (*запјева кроз сузе*) Кукавица, ти си само једна више кукавица...

СТАНОЈЕ: Немој, Мелани... (*загрли је*)

Мелани: (*одгурне му руку*) Не треба... Хоћу већ једном да прекинем са лажима! Моје пјесме су одвратне! Мрзим то што радим, а немам петљу да мами кажем доста! А сад ћу свима рећи! Да ли си слушао моје пјесме? О, не, ти си спавао док сам их говорила.

СТАНОЈЕ: Мелани...

МЕЛАНИ: Нисам ја Мелани! И то је лаж! Моје име је Меланија! Добила сам га по баки, татиној мами. Али, мојој госпођи мами није било довољно отмјено... Нећу више због других да будем оно што нисам... Отворићу ја оно своје обданиште у предграђу... Видјећеш... Од баке ми је остала кућа... (*загрице се од плача*)

СТАНОЈЕ: Мелани...

МЕЛАНИ: Пусти ме! И да знаш... Никакав ти Супермен ниси! Оно вече није било ништа! Ставила сам ти у вино таблете за спавање и спавао си као беба, Супермену!

Одлази.

VII

Редакција.

- СТАНОЈЕ *(хвата се за главу)*
 ТАЊА: Е, шта мислиш као ми мало ћаскамо уз кафу?
 СТАНОЈЕ: Видиш да радим.
 ТАЊА: Видим да радиш већ три мјесеца. Не дижеш главу од посла.
 СТАНОЈЕ: Па?
 ТАЊА: Па – ништа! Роман ти се продаје као кафа. Ако овако настави премашићеш Коелџа, човјече! Али, погледај се! Од како је Александра отишла...
 СТАНОЈЕ: То нема везе са Александром...
 ТАЊА: Јок, има са мојом покојном бабом!
 СТАНОЈЕ: Кунем ти се да нема!
 ТАЊА: Е, јбг, па са чиме има? Ама – ти си ми најбољи друг. Бољег засад немам. – Не могу те гледати таквог.
 СТАНОЈЕ: Каквог?
 ТАЊА: Витез тужног лика...
 МЕЛАНИ: Добро јутро. *(сједа за сто и почиње да ради)*

Тања лупка оловком. Срче гласно кафу. Ни Станоје, ни Мелани не подижу главу. Срче опет. Нико ништа.

- ТАЊА: Дивна ти је она љубавна прича из прошлог броја, Мелани.
 МЕЛАНИ: Хвала.
 ТАЊА: Ни мање, ни више него хвала. Хоће ли неко да прича са мном?

Улази Марија.

- МАРИЈА: Шта је? Недостатак саговорника? Причаћу ја са тобом само да скокнем до Тајма по кафу... Ако неко пита... ма, знате већ!
 ТАЊА: Е, Марија... Нећеш ваљда по кафу?

Марија се плази и излази.

- ТАЊА: И, ето, тако... Разговору никад краја... А, кажи ми Мелани, мјесецима си са нама, а нисам те никад питала... Каква је твоја љубавна прича?
- МЕЛАНИ: Моја љубавна прича и није прича. Краћа је од афоризма.
- ТАЊА: Сори!
- МЕЛАНИ: Ма, ништа... (*наставља да ради*)
- ТАЊА: Чујем, Мелани, ниси више у граду.
- МЕЛАНИ: Нисам.
- ТАЊА: Преселила си се у бакину кућу.
- МЕЛАНИ: Аха.
- ТАЊА: Отворићеш обданиште.
- МЕЛАНИ: Да. Хоћу.
- ТАЊА: Е, што се напричасмо.

Улази Ирена. Баца торбу на сто и вади цигарете. Дубоко удахне.

- ИРЕНА: Тужни зборе, здраво...
- ТАЊА: Драга Савета, имам проблем. У окружењу у ком радим, уз јутарњу кафу већ три мјесеца не могу да нађем саговорника. Да ли је то до мене или до окружења? Напомињем да се ја нисам промијенила.
- СТАНОЈЕ: Како ти не досади?
- ТАЊА: Како теби не досади?
- СТАНОЈЕ: Шта то?
- ТАЊА: Да ћу тиш као заливен кадаиф! Уосталом, баш ме брига!

Улази Марија.

- МАРИЈА: Ево и мене! О, стигла нам је друга Савета! Да ли смо се наспавали?
- ИРЕНА: Па, баш и не. Читала сам до касно.
- МАРИЈА: Фројда, претпостављам...
- ИРЕНА: Њега сам, драга моја, давно прочитала!
- ТАЊА: Е, људи! Славим вјеридбу у суботу. Па – ако бисте били добри

да промијените расположење и да дођете... Напомињем, то је весело догађај, ако се овдје неко сјећа шта значи весело...

- МАРИЈА: Ма, долазимо! Је л' тако, људи?
 ИРЕНА: Надам се.
 СТАНОЈЕ: Ирена, има писмо за тебе...
 ИРЕНА: Шта, опет неки читалац свраћао? *(лукаво се смјеши)*

Мелани подиже главу заинтересовано.

- СТАНОЈЕ: Да, рано јутрос, каже, да не шаље поштом...
 ИРЕНА: *(и даље се смјешка)* Ма, да, овако му јефтиније...
 СТАНОЈЕ: Ама, откуд ја знам... *(наставља да ради)*
 МАРИЈА: 'Ајде, читај нам!
 ИРЕНА: *(лукаво)* Можда ће Станоје рећи да није етички...
 СТАНОЈЕ: Ама, шта ме брига... *(наставља да ради)* Читај ако хоћеш!
 ТАЊА: Читај, читај!
 МАРИЈА: Да није опет Супермен?
 ИРЕНА: Не. *(чита у себи)* Сад је Мамлаз.
 ИРЕНА: *(чита)* Драга Савета, имам проблем који не могу сам да ријешим, па те молим за савјет. Прије три мјесеца сам ти писао и послушао савјет који си ми дала: дјевојци са којом сам се, неким глупим неспоразумом вјерио, објаснио сам да смо направили грешку. Знао да сам је повриједио и било ми је жао. Међутим, убрзо сам схватио колико ми је значило вријеме проведено са њом. Ниједна особа у мом животу, сем ње, се није потрудила да ме усрећи, да открије ствари које волим, да ми испуни жеље. Сада сам сигуран да је волим, али сам исто тако сигуран да ми она не би опростила и да не би поново била са мном. Шта да радим? Мамлаз
 МАРИЈА: Баш је мамлаз! Црк'о да Бог да!
 ИРЕНА: Ето! А сада на посао!
 СТАНОЈЕ: И шта ћеш му одговорити?
 ТАЊА: О, хвала ти Господе! Сплинтер је доживио просвјетљење и

показао интересовање за нешто.

ИРЕНА: Ја свој посао радим озбиљно.

ТАЊА: И студиозно!

ИРЕНА: Зато – одговор ћете читати у слjedeћем броју.

СТАНОЈЕ: Де, реци сад!

МЕЛАНИ: И узми у обзир да би му дјевојка можда опростила... Мислим, никада се не зна... (*стукта главу*)

ИРЕНА: Па, добро. Одговор ће бити веома кратак. (*гледа у Станоја*)
Запроси је поново. Ако имаш прстен код себе, уради то одмах – сад!

ТАЊА: Ја ништа не контам...

СТАНОЈЕ: (*устаје*) Меланија, хоћеш ли се удати за мене?

МЕЛАНИ: Хоћу, мамлазе! Под условом да дерби гледамо са сјевера!

СТАНОЈЕ: И нема пужева!

МЕЛАНИ: И нема шампита!

Станоје је загрли.

МАРИЈА: Е, сада сам сконтала!

ТАЊА: Јбг, ја још нисам!

СТАНОЈЕ: (*Ирени*) Ти си знала од почетка?

ИРЕНА: Па, наравно. Ја сам психолог. Ја свој посао радим озбиљно.

СВИ: И студиозно!!!

ПОговор

ДРАМЕ МИРЕ СТАНИШЕВ

Драме Мире Станишев, могу да се поделе у две категорије:

- драме за децу, у чијој су основи бајке („Ана у Земљи кишобрана“ и „Кад се вештица заљуби“) и
- савремене драме („Моја кума Јулија“, „Неко је украо Сунце“, „Гласам за живот“, „Стари доби сок од руже“ и „Потражи ме у предграђу“), које третирају проблематику нашег актуелног живљења.

У корену сваке врсте књижевности налазе митови, легенде и бајке. Из овог рода, у почетку усмене књижевности, настали су сви књижевни родови, па и драмска књижевност. Бајке, ако нису лидери форме, сигурно по својој вредности не заостају за овим другим родовима. О значају бајки у књижевности, најтачније говори Исидора Секулић: „Бајке су орахова љуска у коју може да се сложи роман, трагедија, комедија...“

У нашој литерарној књижевности, већи број писаца опробао се пишући бајке. У савременој књижевности значајни српски писаци су се добрано опробали у овом књижевном роду: Бранко Ћопић, Десанка Максимовић, Стеван Раичковић, Душко Радовић, Добрица Ерић... па чак и савремена Тамара Симић, која се тако успешно огласила својом „Необичном бајком“. Значајно дело нашег великана Добрице Ћосића не зове се случајно „Бајка“, итд.

Међутим, ако изузмемо Игора Бојовића, који пише савремене бајке за децу и Миодрага Ђукића, чијих је неколико драма на трагу бајки (и на неки начин

Мају Пелевић, чије су драме у пост постмодернистичком маниру), и „Бајка о чешљу и виолини“, Сенише Ковачевића“, у драмској књижевности скоро да не постоји овај род. Чешћа је пракса вршење адаптација и драматизација бајки за децу, које се најчешће раде по поруџбини за дечја позоришта.

Радују појаве две драме за децу Мире Станишев: „Ана у Земљи кишобрана“ и „Кад се вјештица заљуби“.

Драма „Ана у Земљи кишобрана“ је у маниру поучне бајке за децу и одрасле. Тема је ривалство између два измишљена краљевства: земље кишобрана и ривалског краљевства капа и шешира. Заплет је бениган, у стилу: да ли су као заштита од кише, а самим тим и од прехладе, бољи кишобрани, или капе и шешири. Наравно, као у свакој доброј бајци борба између ова два краљевства завршава се позитивно. У овом случају тако што је победа заједничка уз тријумф љубави, тј. свеопштој срећи предњаче тзв. војсковође (младић и девојка) која се крунише узајамном љубављу. Ову љубав, у свеопштем весељу одобравају поданици и војници оба краљевства. Наравно, ово стање, у безизлазу, охولة краљице морају да респектују. Списатељица ликове врло вешто води између стварности и илузије, што драми даје посебан квалитет и уметничку вредност.

Тема драме „Кад се вештица заљуби“ је поигравање оностраног створења – зла вештица, са овоземаљским бићима. И у овој бајци опет тријумфује љубав. Наравно, уз помоћ доброћудне баке (која то ради свесно, са позитивним намерама) и неспретног гусара који, немајући свесно добре намере, но, својим „злобним“ и помало трапавим активностима, путем случаја, помаже размаженом принцу да препозна праву зачарану принцезу, те по познатом маниру пољупцем ослобађа лепу принцезу чини зле вештице и уз малу „подршку“ осталих одбацује своју охолост, те потом признаје своју заљубљеност, и што би се рекло у класичним бајкама „и данас живе срећно ако нису умрли“. Ауторка лако води радњу драме са јасно разрађеним ликовима, који изнедрују поучну поруку кроз критички став према размажености и опуштености.

Основна одлике бајки су: машта, магија и чаролија, а њих у драмама Мире Станишев има на претек.

Остале драме спадају у домен савремених друштвених приказа ововременског стања разоткривајући односе у породици и друштву кроз лезу

ликова различитих карактера које срећемо у нашој средини.

Ауторка, драму „Моја кума Јулија“, води у маниру савремене перипетије у којој се, кроз бенигне манипулације и игре, разоткриваљу карактери: претераних амбиција, у којима се можда и крије таленат (Тамара); помало размажени момак (Синиша), кога су таквог створиле брижна мајка и одана сестрица; верни друг и подршка у преваравама (Боки); „успешне особе“ са „добрим везама“ које се увек нађу око наивних, а најчешће око ликова из провинције, а притом „све могу“ на речима (Марко, Сара, Александар).

Сви ови ликови живе око нас: амбициозне девојке које хоће успех пречицом – на комбинацију; размажени синови, који користе брижност и оданост мајке и сестре; лажни помагачи који не штеде речи обећања, а гледају да се некако окористе и сл. Но, ауторка, водећи ликове кроз драму перипетије освешћује амбициозне и размажене у маниру наше народне: „Нема хлеба без мотике“.

Отрежњавајуће делује драма „Неко је украо Сунце“ у којој се разоткривају савремени односи отуђења у породици. Ауторка гради драму кроз ликове које сачињавају: амбициозни родитељи (Вера и Младен), где предњачи мајка, која живи „младалачку опуштеност“, тражећи себе као уметницу у дебело зрелим годинама; представница изгубљене генерације (Наташа), која у недостатку љубави тражи спас у дроги; представник најмлађе генерације (Синиша), који је захваљујући компјутеризацији одгајен са јасним рационаним циљевима; представница гастарбајтерки (Мирка) са мешаним карактером стеченим на западу (рационална) и понетим из балканске породице – брижна сестра.

Занимљиво је да се као позитивни лик драме издваја Синиша, који у средини, у којој, када се учини какво пријављивање негативних појава и понашања сматра цинкарењем, својим односом се поставља као друштвено одговорно биће у служби грађанске дужности, чија особина се у западном цивилизованом грађанском друштву сматрају нормалним и изузетно респектују.

Права драма отуђења у породици са отупелим емоцијама и саосећањима, која буди свест и запитаност – куда води овај савремени свет, тј. „Ко је украо сунце“?

У драми „Гласам за живот“, ауторка врло успешно уклапа јунакиње из светске литературе са ликовима, тј. ликом (Марија) из своје драме. Она (ауторка)

главни лик Марију, опсењену литературом, увлачи у свет маште који почиње да јој се меша са стварним, реалним, и не баш романтичним светом данашњице. Она своју заљубљеност у младог момка (Срђан), који је опет растрзан између љубави, којом га води Марија и амбиције и каријере на коју га, скоро под притиском, усмеравају и просто терају родитељи и другар. На неодлучног момка лако је утицати. Но, овог пута је превагнуо утицај средине, нажалост, на рачун љубави. Но, трагичне и катарзичне јунакиње из литературе (Антигона, Офелија, Ана Карењина, Мадам Бовари, Фата Авдагина), овог пута, у имагинарном обраћању Марији, поступају супротно својим карактерима и одлукама из књига (све су трагично завршиле вођене својим принципима) и све гласају за живот, те самим тим опредељују нашу јунакињу да не изврши самоубиство, већ да се определи за тријумф живота.

Добрим познавањем светске литературе, вештом комбинацијом сна и јаве, ауторка користи карактере женских књижевних ликова у вођењу радње драме, који на крају дају катарзично решење у усклику „гласам за живот“ – све у свему, женска химна животу.

Драма „Стари добри сок од руже“, по ауторкиној идеји, спада у модел савремене драме перипетије, слично претходно разматраној драми „Моја кума Јулија“. Две јунакиње драма истих имена и презимена (Јелена Константинвић) и истим интересовањем за руску књижевност, стицајем околности налазе се на путу честитости, мада честитост старије се оправдава синтагмом „циљ оправдава средство“, а ипак су њена средства бенигне перипетије у којима обилато користи сок од руже. Углавном, млађа јунакиња неспретно упада у шармантну мрежу старије имењакиње и све са идејом старије да спаси свог наивног унука (Алексеј) компјутерског генија. Алексеј је упао у мрежу рационалне девојке (Хелена), која дејствује по принципу „брак настаје у комбинацији кад момак не зна шта хоће, а девојка зна шта хоће“. Међутим, старија Јелена, такође, зна шта хоће и креће у акцију. У игри вешто користи свог дугогодишњег обожаваоца (господин Петронијевић) и оцвалу руску племкињу (Зинаида). Ауторка драму завршава у маниру „хепи енда“ у којој свако добија своје парче среће, а све нам је потребније да срећу препознамо.

Драма „Потражи ме у предграђу“ третира савремено стање у овдашњим друштву, тј. срединама које се баве медијима, у којима се тежи да се успех побере одмах и путем пречица. Но, ситуације, односи и утицаји, ипак, чине позитивне промене, па чак и код особе, тј. лика размажене ћеркице (Мелани), подржаване од „успешне“ и амбициозне мајке (госпођа Несторовић), власнице медијске куће. Ауторка одсликава „радну“ и опуштenu атмосферу која може да се пренесе из доброг дела оновременских редакција. Међутим, једно одговорно биће у лику талентованог професионалца (Станоје) преокреће утабану канцеларијску ситуацију отуђености, тј. лажне хармоније, уносећи неку врсту прочишћења. Његови ставови и одговорно понашање побуђују код размажене Мелани исконску тежњу за везивањем за правог човека (мада, можда је нашла стимуланса и у некој врсти женског ривалства са тренутном девојком одговорног, али мало смотаног Станоја). Опет, драмском радњом перипетије, ауторка вешто води драму ка успешном и срећном циљу и свако добија своје заслужено место и награду.

Мира Станишев је прави ерудита, познавалац драмске књижевности и књижевности у опште. Она у свим драмама поштује принципе стваралаштва ове књижевне врсте. Драмске радње су вешто вођене, чак и перипетијама водвиљског стила које добро разрађени ликови са јасним карактерима (али, не на прву лопту) воде ка кулминацији и разрешењу у стилу класичне драматургије, иако се третирају савремене теме и односи. Ауторка се није понела модерним кретањима пост модернизма, већ је некако, са опуштеном лакоћом и јасним језиком поставила драме у ред класичне одговорне драматургије, али савременог карактера. Њене драме траже интелектуално ангажовање, размишљање и запитаност за стање у друштву и породици, будући осећања која се претварају у узвишена осећања која доводе до неминовне катарзе.

О аутору

МИРА СТАНИШЕВ

Мира Станишев рођена је 1965. године у Добоју. Дипломирала је на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Професор је књижевности и српског језика. Члан је Удружења драмских писаца Србије.

Више од двадесет година води омладинске драмске групе које су у свом раду оствариле запажене резултате и освојиле бројне награде.

Игране представе:

- „Битанга и принцеза“, Добој, 2005; Коњиц, 2006.
- „Нема брата док не роди мајка“, Добој, 2007; Коњиц, 2007.
- „Неко је украо Сунце“, Добој, 2008; Коњиц, 2008; Горажде, 2008; Шид, 2008.
- Радио драма „Неко је украо Сунце“, БХ радио1, режија: Марио Ђулум, 2009.
- „Гласам за живот“, Добој, 2009; Коњиц, 2009; Грачаница, 2009.
- „Принцеза Кмеза и принц Пекмез“, Добој, 2009; Змајеве дечије игре, Нови Сад, 2009.
- „Моја кума Јулија“, Добој, 2010; Коњиц, 2010; Травник, 2010; Зворник, 2010; Бања Лука, 2010.
- „Сњежана и седам патуљака“, Добој, 2011; Коњиц, 2011.
- „Кад се вјештица заљуби“, Добој, 2012; Змајеве дечије игре, Нови Сад,

- 2012; Вишеград, 2012.
- „Стари добри сок од руже“, Вишеград, 2012; Добој, 2013; Коњиц, 2013; Травник, 2013.
 - „Ана у Земљи кишобрана“, Добој, 2013; Змајеве дечије игре, Нови Сад, 2013.
 - „Потражи ме у предграђу“, Добој, 2014; Травник, 2014.
 - „Принцеца и два змаја“, Добој, 2014; Бања Лука, 2014.
 - „Нисам другачија“, Добој, 2015.
 - „Црвенкапа и кобајаги страшни зец“, Добој, 2015; Бања Лука, 2015.
 - „Бајка о лијепој Љили и ванземаљцу“, Добој, 2016.

Награде:

- „Гласам за живот“ - Награда за ауторски текст, Фестивал средњошколског драмског стваралаштва, Коњиц, 2009 .
- „Моја кума Јулија“ - Награда за освојено прво мјесто, Фестивал средњошколског драмског стваралаштва, Коњиц, 2010.
- „Моја кума Јулија“ - Награда за представу у цјелини, Фестивал средњошколског театра БиХ, Травник, 2010.
- „Моја кума Јулија“ - Награда за ауторско дјело, Травник, 2010.
- „Моја кума Јулија“ - Награда за оригиналан текст, 10. Фестивал омладинских позоришта РС, Зворник, 2010.
- „Стари добри сок од руже“, Награда за најбољу представу, 12. Фестивал омладинских позоришта РС, Вишеград, 2012.

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

821. 163. 41-93-2

821. 163. 41-2

821. 163. 41. 09-2 Станишев М.

СТАНИШЕВ, Мира, 1965-

Неко је украо Сунце : изабране драме / Мира Станишев. - Београд :
Удружење драмских писаца Србије, 2016 (Београд : Београф). - 194 стр. ;
20 см. - (Едиција Посебна издања / [Удружење драмских писаца Србије])

Тираж 300. - Стр. 7-10: Предговор / Миладин Шеварлић. - Стр. 187-191: Дrame
Мире Станишев / Милован Здравковић. - О аутору: стр. 193-194.

ISBN 978-86-85501-52-4

а) Станишев, Мира (1965-) - Дrame

COBISS. SR-ID 226345740

